

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών
Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κατσιγιάννης Χρήστος

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του
Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη
Δημόσια Οικονομική και Πολιτική

Αιγάλεω, Έτος 2024

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κατσιγιάννης Χρήστος, Α.Μ.: 074956

Επιβλέπων: Χαλικιάς Μιλτιάδης

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη
Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, Έτος 2024

University of West Attica
School of Administration, Economic, and Social Sciences
Department of Accounting & Finance
M.Sc. in Public Economics and Policy

**SUSTAINABILITY IN THE FRAMEWORK OF THE STRATEGIC
DEVELOPMENT OF BANKS IN GREECE**

Katsigiannis Christos, R.N.: 074956

Supervisor: Chalikias Miltiadis

Master Thesis submitted to the Dept. of Accounting & Finance of the University of West Attica in partial fulfilment of the requirements for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy

Egaleo, Greece, Year 2024

Στην οικογένειά μου (Italics)

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

Η Βιωσιμότητα στα πλαίσια της Στρατηγικής Ανάπτυξης των Τραπεζών στην Ελλάδα

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Μιλτιάδης Χαλικιάς, Βασίλειος Πανάγου, Ανδρέας Αλεξόπουλος.

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή την: 19/03/2024

A/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Μιλτιάδης Χαλικιάς	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.	
2	Βασίλειος Πανάγου	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
3	Ανδρέας Αλεξόπουλος	Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο/η κάτωθι υπογεγραμμένος/η Κατσιγιάννης Χρήστος του Κωνσταντίνου, με αριθμό μητρώου 074956 φοιτητής/τρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσια Οικονομική και Πολιτική του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Ο/Η Δηλών/ούσα

ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

* Όνομα Επώνυμο/Ιδιοτητα

Ψηφιακή Υπογραφή

* Ψηφιακή υπογραφή του επιβλέποντος αν έχει ζητηθεί απαγόρευση πρόσβασης στην εργασία για κάποιο χρονικό διάστημα.

Ευχαριστίες

Φθάνοντας στο τέλος του μεταπτυχιακού προγράμματος στη Δημόσια Οικονομική και πολιτική θα ήθελα να ευχαριστήσω όσους μου έδωσαν τη δυνατότητα να το παρακολουθήσω και όσους με στήριξαν σ' αυτή μου την προσπάθεια.

Ιδιαίτερες Ευχαριστίες αποδίδω στον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Χαλικιά για την όμορφη συνεργασία και καθοδήγησή του κατά τη διάρκεια της συγγραφής της εργασίας μου. Περαιτέρω, ευχαριστώ όλους τους καθηγητές του προγράμματος που με βοήθησαν να αποκομίσω μια πολύ όμορφη εμπειρία μαθαίνοντας και εξελίσσοντας περισσότερο τους γνωστικούς μου ορίζοντες.

Επίσης ευχαριστώ θερμά την Τράπεζα Eurobank και την Dovalue με τις οποίες συνεργάζομαι για την βοήθεια τους με την κατάθεση της άποψής τους στο πεδίο της έρευνας.

Τέλος, θέλω να αφιερώσω αυτή την εργασία και όλη μου την προσπάθεια σε αυτό το πρόγραμμα στην μητέρα μου καθώς και σε αυτή τη διαχρονική μου αγάπη που με στηρίζει και είναι πάντα εκεί σε κάθε μου βήμα να μου δίνει δύναμη να συνεχίζω. Ένα όμορφο ταξίδι γεμάτο συγκίνηση και όμορφες στιγμές έφτασε στο τέλος του και ένα αύριο γεμάτο με νέα κίνητρα και νέες φιλοδοξίες μόλις άρχισε.

Σας ευχαριστώ όλους από καρδιάς.

Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Περίληψη

Η επίτευξη της βιωσιμότητας αποτελεί κύριο σκοπό σε όλους τους οικονομικούς κλάδους παγκοσμίως. Η προστασία του περιβάλλοντος και η στροφή προς τα κριτήρια ESG λογίζεται ότι αποτελούν σημαντικό στρατηγικό εργαλείο για τη βελτίωση των επιχειρήσεων αλλά και την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης. Ένας από του κλάδους είναι ο τραπεζικός ο οποίος έχει αρχίσει να προβαίνει σε δράσεις και προγράμματα που αφορούν τη βιωσιμότητα και την υιοθέτηση των ESG κριτηρίων.

Ως εκ τούτου, σκοπός της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση του τρόπου που ακολουθούν οι τράπεζες της Ελλάδας τους κανόνες της βιώσιμης ανάπτυξης. Περαιτέρω, θα διερευνηθεί ο τρόπος που η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο στρατηγικής ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που διατυπώνονται ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός της παρούσας έρευνας αφορούν το βαθμό που ακολουθούν οι Ελληνικές Τράπεζες τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης, το βαθμό που οι ελληνικές τράπεζες αξιοποιούν τα κριτήρια ESG, τις μεθόδους και τα εργαλεία που εφαρμόζουν για ομοιόμορφη συγκρισιμότητα. Τέλος, θα διερευνηθεί με ποιο τρόπο επηρεάζουν ο κανονισμός της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και ο κανονισμός ταξινόμησης της ΕΕ.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο προαναφερόμενος στόχος θα πραγματοποιηθεί ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις από πέντε στελέχη των τραπεζών Eurobank και DoValue. Από τις συνεντεύξεις και τη συνολική μελέτη της βιβλιογραφίας διαφαίνεται ότι η κατάσταση όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και την εφαρμογή των κριτηρίων ESG έχει αρχίσει να ωθείται. Ωστόσο χρειάζεται επιπλέον συμμόρφωση στα οριζόμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνδυασμός συνεργασίας επιχειρήσεων, τραπεζών αλλά και πολιτών.

Λέξεις κλειδιά: αειφόρος ανάπτυξη, ESG, Eurobank, DoValue, Ευρωπαϊκή Ένωση

SUSTAINABILITY IN THE FRAMEWORK OF THE STRATEGIC DEVELOPMENT OF BANKS IN GREECE

Abstract

Achieving sustainability is a major goal in all economic sectors worldwide. Environmental protection and the shift towards ESG criteria are considered to be an important strategic tool for improving business and achieving sustainable development. One of the sectors is the banking sector which has started to carry out actions and programs concerning sustainability and the adoption of ESG criteria.

Therefore, the purpose of this research is to investigate how Greek banks follow the rules of sustainable development. Furthermore, it will be explored how sustainable development can work as a strategic development tool for the banking industry.

The research questions formulated in order to achieve the purpose of this research concern the degree to which Greek Banks follow the objectives of sustainable development, the degree to which Greek banks make use of ESG criteria, the methods and tools they apply for uniform comparability. Finally, it will explore how the EU Sustainable Finance Regulation and the EU Classification Regulation impact.

In order to achieve the aforementioned objective, qualitative research will be carried out with interviews from five executives of Eurobank and DoValue banks. From the interviews and the overall literature review, it is clear that the situation regarding sustainable development and the application of ESG criteria is starting to gain traction. However, additional compliance with the requirements set by the European Union and a combination of cooperation between businesses, banks and citizens is needed.

Keywords: sustainable development, ESG, Eurobank, DoValue, European Union

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	x
Περίληψη.....	xii
Abstract	xiii
Περιεχόμενα	xv
Εισαγωγή.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: Η έννοια της βιωσιμότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης.....	4
1.1 Οι στόχοι της Βιώσιμης ανάπτυξης.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: Κριτήρια ESG – Περιβάλλον, Κοινωνία, Εταιρική Διακυβέρνηση.....	9
2.1 Οι διάφοροι πυλώνες των παραγόντων ESG.....	11
2.1.1. Περιβαλλοντική πτυχή	11
2.1.2. Κοινωνική πτυχή	12
2.1.3 Ο πυλώνας της διακυβέρνησης	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: Η έννοια της βιωσιμότητας και της επικέντρωσης στο ESG στα πλαίσια της στρατηγικής ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου συνολικά	14
3.1 ESG στον τραπεζικό τομέα	20
3.1.1. Οικολογική βιωσιμότητα στον τραπεζικό τομέα.....	22
3.1.2. Η σημασία της κοινωνικής ευθύνης στον τραπεζικό τομέα	24
3.1.3 Αξιολόγηση κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης στον τραπεζικό τομέα	26
3.1.4. Η επίδραση της βαθμολογίας ESG στην οικονομική απόδοση.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: Η έννοια της βιωσιμότητας και της επικέντρωσης στο ESG στα πλαίσια της στρατηγικής ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου στην Ελλάδα	29
4.1 Εταιρική βιωσιμότητα και παράγοντες ESG: Επιχειρηματικές πρακτικές στην Ελλάδα	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο: Μεθοδολογία της έρευνας.....	34
5.1 Σκοπός της έρευνας.....	34
5.2 Δείγμα.....	34
5.3 Ερευνητική διαδικασία (ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις).....	35
5.4 Ερευνητικό εργαλείο	36
5.4 Ανάλυση Δεδομένων.....	37
Κεφάλαιο 6ο: Παρουσίαση αποτελεσμάτων	37
6.1 Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων	37
6.2 Αποτελέσματα κυρίου μέρους συνέντευξης.....	38

6.2.1	Εφαρμογή της βιώσιμης ανάπτυξης από την τράπεζα.....	38
6.2.2.	Διαχρονική εξέλιξη της τράπεζας στα ζητήματα της βιώσιμης ανάπτυξης και των κριτηρίων ESG	40
6.2.3	Τα κριτήρια ESG ως εργαλείο ανάπτυξης της βιώσιμης τραπεζικής.....	44
6.2.4	Ο ρόλος του Fintech στη βιώσιμη τραπεζική.....	46
6.2.5	Προτάσεις.....	48
Κεφάλαιο 7 ^ο :	Συζήτηση – Συμπεράσματα	50
7.1	Συζήτηση.....	50
7.2	Συμπεράσματα	56
Κεφάλαιο 8 ^ο :	Προτάσεις.....	59
Βιβλιογραφία.....		60
Παράρτημα.....		72
Παράρτημα 1:	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ	72
Παράρτημα 2:	73
Συμμετέχοντας Α		73
Γενικός Διευθυντής Eurobank		81
Αναπληρωτής Διευθυντής Eurobank		87
Γενικός Διευθυντής DoValue		97

Εισαγωγή

Η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης, συχνά γνωστή ως βιωσιμότητα, προήλθε από την έκθεση της Επιτροπής Brundtland του 1987 για το κοινό μας μέλλον. Αυτή η έκθεση ήταν η πρώτη προσπάθεια για τη δημιουργία σύνδεσης μεταξύ της περιβαλλοντικής σταθερότητας και της οικονομικής προόδου. Η αειφόρος ανάπτυξη είναι μια σύνθετη και βασισμένη σε αξίες ιδέα που ξεκίνησε τη δεκαετία του 1970 ως περιβαλλοντικά επικεντρωμένος όρος, αλλά αργότερα μετατράπηκε σε μια ολοκληρωμένη κοινωνικοοικονομική έννοια μέχρι τη δεκαετία του 2000. Η έννοια περιλαμβάνει τις αρχές της ισότητας και της αλληλεξάρτησης, που επεκτείνονται όχι μόνο σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες αλλά και σε πολλές χώρες και πληθυσμούς παγκοσμίως. Η έννοια περιλαμβάνει επίσης τις ιδέες του μελλοντικού προσανατολισμού, της διεπιστημονικής συνεργασίας, της ενεργού δέσμευσης, της απόκτησης γνώσης και της προσαρμογής για την πρόοδο των κοινωνικο-πολιτιστικών, κοινωνικοοικονομικών και φυσικών πλαισίων, που είναι απαραίτητα για την ευημερία τόσο της ανθρωπότητας όσο και του περιβάλλοντος (Ntanos et al., 2018a; Ntanos et al., 2018b; Skordoulis et al., 2020; Skordoulis et al., 2022; Lampropoulos et al., 2024). Για να έχουμε μια βαθύτερη κατανόηση της έννοιας, είναι απαραίτητο να εξετάσουμε τα δύο κύρια χαρακτηριστικά με τον ακόλουθο τρόπο:

(α) Η αειφορία είναι μια έννοια που εστιάζει στους ανθρώπους και τη διατήρηση, και περιλαμβάνει τη βελτίωση της ποιότητας της ανθρώπινης ύπαρξης, ενώ παράλληλα σέβεται την ικανότητα της φύσης να παρέχει πόρους και υποστήριξη για τη ζωή.

(β) Η αειφόρος ανάπτυξη είναι μια έννοια που αντιπροσωπεύει αρχές λήψης αποφάσεων και συμπεριφοράς που πρέπει να ακολουθούνται καθώς η κοινωνία επιδιώκει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της για επιβίωση και γενική ευημερία.

Τον τελευταίο καιρό, οι ανησυχίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη έχουν ωθήσει την παγκόσμια κοινότητα να υπερβεί την παραδοσιακή προσέγγιση της χωριστής αντιμετώπισης περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων. Αντίθετα, οδήγησε στην υιοθέτηση μιας πιο ολοκληρωμένης και ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ανάπτυξη. Η εννοιολογική αναπαράσταση στο Σχήμα 1.1 απεικονίζει με ακρίβεια τις συνδέσεις και τις συνεργασίες μεταξύ των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών πτυχών της βιωσιμότητας.

Η κοινωνική θεωρία της βιώσιμης ανάπτυξης εστιάζει στη διατήρηση της σταθερότητας των κοινοτικών και πολιτιστικών τομέων (Munasinghe και McNeely 1995). Η σύγχρονη κοινωνία απαιτεί την ενσωμάτωση της διαφορετικότητας και τη δημιουργία μιας δομής διακυβέρνησης για τη διατήρηση της κοινωνικής σταθερότητας. Η οικονομική προοπτική της βιώσιμης ανάπτυξης βασίζεται στην αρχή της μεγιστοποίησης της δημιουργίας εσόδων διατηρώντας ταυτόχρονα ένα σημαντικό κεφάλαιο, το οποίο τελικά οδηγεί σε ευνοϊκά αποτελέσματα (Maler 1990). Η περιβαλλοντική έννοια της αειφόρου ανάπτυξης δίνει προτεραιότητα στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των βιολογικών συστημάτων, τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της συνολικής σταθερότητας του οικοσυστήματος. Οι προσπάθειες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην ενίσχυση της μοναδικής προσαρμοστικότητας των βιολογικών συστημάτων για προσαρμογή στην αλλαγή, αντί στη διατήρηση μιας στατικής κατάστασης (Weaver and Rotmans 2006). Η αειφόρος ανάπτυξη απαιτεί τον αρμονικό συνδυασμό περιβαλλοντικής διαχείρισης, οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής ανάπτυξης, που αλληλοενισχύονται και βασίζονται το ένα στο άλλο ως βασικά θεμέλια για διαρκή πρόοδο. Μέθοδοι πολλών ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, των μη κυβερνητικών ομάδων, των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των μονάδων έρευνας και ανάπτυξης, είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση αναπτυξιακών ζητημάτων.

Η αειφορία και η αειφόρος ανάπτυξη συνοδεύονται από εννοιολογικές και οριστικές προκλήσεις. Η βιωσιμότητα/αειφόρος ανάπτυξη συχνά χαρακτηρίζεται από αρκετούς συγγραφείς ως μια περίπλοκη και αμφισβητούμενη έννοια. Οι έννοιες της αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης μερικές φορές επικρίνονται για το ότι είναι περίπλοκες και δεν μπορούν εύκολα να εφαρμοστούν σε πρακτικά πλαίσια. Διάφοροι συγγραφείς έχουν παρατηρήσει ότι η βιωσιμότητα/αειφόρος ανάπτυξη μπορεί να ερμηνευθεί με πολλούς τρόπους. Αυτοί οι όροι εννοιολογούνται από διαφορετικές οπτικές γωνίες, συμπεριλαμβανομένου του περιβάλλοντος, της κοινωνιολογίας, της οικονομίας κ.λπ., οι οποίες δίνουν προτεραιότητα σε συγκεκριμένες πτυχές αντί να καλύπτουν ολόκληρο το πλαίσιο. Οι Weaver και Rotmans (2006) υποστήριξαν έναν ορισμό της βιώσιμης ανάπτυξης προσανατολισμένο στο πλαίσιο που απευθύνεται σε διαφορετικούς φορείς εντός ενός δεδομένου πεδίου εφαρμογής, αντί να προσπαθούν να δημιουργήσουν μια «γενική» απεικόνιση της βιωσιμότητας (Munasinghe and Shearer 1995). Οι επικριτές αμφισβητούν επίσης τη δυνατότητα ανάπτυξης διατηρώντας παράλληλα τη βιωσιμότητα (White 2013). Από την άλλη πλευρά, οι

Costanza και Patten (1995) υποστήριξαν ότι πολλές από τις επικρίσεις είναι εσφαλμένες επειδή οι κριτικοί δεν παρέχουν επαρκή αιτιολόγηση για τις συνδέσεις μεταξύ χρόνου και χώρου και δεν αναγνωρίζουν ότι οι πραγματικές προκλήσεις έγκεινται στο να κάνουν προβλέψεις και όχι περιγράφοντας απλώς φαινόμενα (Costanza and Patten 1995). Ουσιαστικά, τα επιχειρήματα εγείρουν δύο σημαντικές ανησυχίες: πρώτον, το ερώτημα του τι πρέπει να διατηρηθεί και τι είδους ανάπτυξη είναι απαραίτητο, και δεύτερον, το πρόβλημα του τι μπορεί να διατηρηθεί και τι τύπους συστημάτων μπορούμε να προβλέψουμε (Hediger, 2000).

Η κύρια ανησυχία αφορά την αξιολόγηση των στόχων της κοινωνίας σε σχέση με τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές φιλοδοξίες, ενώ το δευτερεύον ζήτημα απαιτεί την κατανόηση των λειτουργιών πολλών συστημάτων και την αποτελεσματική επίβλεψη των διασυνδέσεών τους (Hediger 2000). Ωστόσο, η αμφιλεγόμενη έννοια των ανησυχιών για την αειφορία επιτρέπει τη διερεύνηση πιο εκτεταμένων και διεπιστημονικών απόψεων για τη βιωσιμότητα και την αειφόρο ανάπτυξη. Αυτό διευκολύνει την ανάπτυξη σχεδίων για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων δυσκολιών. Επομένως, ενώ η έννοια της βιωσιμότητας/αειφόρου ανάπτυξης μπορεί να είναι εγγενώς ασαφής, αναγνωρίζεται πλέον ευρέως ως μια κρίσιμη και περιεκτική ιδέα που απαιτεί μια ενιαία προσέγγιση για τον χειρισμό των συνυφασμένων οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών πτυχών. Η βιωσιμότητα αναφέρεται στην ολοκληρωμένη εξέταση κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών θεμάτων, μαζί με τις δυσκολίες που συνδέονται με τον ορισμό και την σύλληψή της. Αν και η βιωσιμότητα έχει καθιερωθεί, η μεταφορά της από μια θεωρητική έννοια στην πρακτική εφαρμογή έχει περιοριστεί λόγω αρκετών εγγενών ζητημάτων στα τρία κύρια συστήματα. Η βασική δομή της βιωσιμότητας μπορεί να καθοριστεί με σαφήνεια εάν μπορούμε να διατυπώσουμε με ακρίβεια και να επιτύχουμε συναίνεση σε αυτά τα ζητήματα. Ωστόσο, η προσπάθεια να διορθωθούν τα ζητήματα που σχετίζονται με κάθε μεμονωμένο συστατικό μεμονωμένα, χωρίς να αναγνωρίζονται οι προκλήσεις των άλλων συνιστωσών, οδηγεί τελικά σε έλλειψη επιτυχίας. Κάθε μεμονωμένο στοιχείο είναι υψίστης σημασίας, επομένως είναι απαραίτητο να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες που σχετίζονται με κάθε συστατικό προκειμένου να εξαλειφθούν τα ζητήματα βιωσιμότητας από τον ανθρώπινο πολιτισμό, δεδομένου ότι τα στοιχεία είναι περίπλοκα συνυφασμένα (Robinson and Tinker 1995). Για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων βιωσιμότητας, είναι ζωτικής σημασίας να διατηρηθεί μια διαφανής και αρμονική ισορροπία μεταξύ των

απαιτήσεων και των ανησυχιών των τριών θεμελιωδών πτυχών της βιωσιμότητας: του περιβάλλοντος, της οικονομίας και της κοινωνίας. Είναι ζωτικής σημασίας να αποτραπεί τυχόν διαφωνίες ή διαφωνίες μεταξύ αυτών των πυλώνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: Η έννοια της βιωσιμότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης

1.1 Οι στόχοι της Βιώσιμης ανάπτυξης

Η Ατζέντα του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη εγκρίθηκε από τα 193 κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) το 2015. Η ιστορική ατζέντα περιγράφει 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) και αντίστοιχους στόχους που στοχεύουν στην επίτευξη αξιοπρέπειας, ειρήνης και ευημερίας και για τη γη και την ανθρωπιά. Αυτοί οι στόχοι πρόκειται να επιτευχθούν έως το έτος 2030. Η ατζέντα στοχεύει να αντιμετωπίσει πολλούς τομείς παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της φτώχειας και της υγιεινής, με σκοπό την ενίσχυση των τοπικών οικονομιών και την αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών των ανθρώπων.

Συνοψίζοντας, οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) είναι:

Στόχος 1: Εξάλειψη της φτώχειας σε όλες τις εκδηλώσεις της παγκοσμίως.

Στόχος 2: Εξάλειψη της πείνας, επίτευξη σταθερότητας στα τρόφιμα, ενίσχυση της διατροφής και ενίσχυση της βιώσιμης γεωργίας.

Στόχος 3: Βέλτιστη υγεία και ευεξία: Εγγύηση της επίτευξης σωματικής και ψυχικής ευεξίας και προαγωγή μιας κατάστασης καλής υγείας για άτομα όλων των ηλικιακών ομάδων.

Στόχος 4: Εκπαίδευση υψηλής ποιότητας: Εγγύηση ολοκληρωμένης και δίκαιης πρόσβασης σε άριστη εκπαίδευση και προώθηση ευκαιριών συνεχούς μάθησης για όλους.

Στόχος 5: Ισότητα των φύλων: Επίτευξη ισότητας μεταξύ των φύλων και ενίσχυση της δράσης των γυναικών και των κοριτσιών.

Στόχος 6: Καθαρό νερό και αποχέτευση: Εγγύηση της προσβασιμότητας και της διαρκούς διαχείρισης νερού και αποχέτευσης για όλους.

Στόχος 7: Προσιτή και βιώσιμη ενέργεια: Εγγύηση καθολικής πρόσβασης σε οικονομικά αποδοτικές, αξιόπιστες, φιλικές προς το περιβάλλον και ενημερωμένες πηγές ενέργειας.

Στόχος 8: Διασφάλιση βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, παραγωγικής απασχόλησης και ευκαιριών αξιοπρεπούς εργασίας για όλα τα άτομα.

Στόχος 9: Ανάπτυξη ισχυρών υποδομών, ενθάρρυνση της δίκαιης και βιώσιμης εκβιομηχάνισης και καλλιέργεια της καινοτομίας.

Στόχος 10: Μείωση της ανισότητας: Μείωση της ανισότητας τόσο εντός όσο και μεταξύ των εθνών.

Στόχος 11: Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες στοχεύει στη δημιουργία πόλεων και ανθρώπινων οικισμών που να είναι χωρίς αποκλεισμούς, ασφαλείς, ανθεκτικές και βιώσιμες.

Στόχος 12: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή στοχεύει στη δημιουργία βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής.

Στόχος 13: Δράση για το κλίμα: Εφαρμογή άμεσων μέτρων για τον μετριασμό και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Στόχος 14: Διατήρηση και υπεύθυνη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.

Στόχος 15: Διατήρηση χερσαίων οικοσυστημάτων: Διασφάλιση, αναζωογόνηση και ενθάρρυνση της αειφόρου χρήσης χερσαίων οικοσυστημάτων, αποτελεσματική επίβλεψη των δασών, καταπολέμηση της ερημοποίησης και παύση και αντιστροφή της υποβάθμισης του εδάφους, ενώ ταυτόχρονα αναστέλλεται η μείωση της βιοποικιλότητας.

Ο στόχος 16 στοχεύει στην προώθηση ειρηνικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινοτήτων που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη. Επιδιώκει να διασφαλίσει ότι όλοι έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη και να δημιουργήσουν αποτελεσματικούς, υπεύθυνους και χωρίς αποκλεισμούς θεσμούς σε όλα τα επίπεδα.

Στόχος 17: Συνεργασίες για την επίτευξη του στόχου: Βελτίωση των μεθόδων υλοποίησης και ενίσχυση της παγκόσμιας συνεργασίας για βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι ΣΒΑ βασίζονται σε περισσότερα από δέκα χρόνια προσπάθειας των εμπλεκόμενων εθνών. Οι ΣΒΑ αποτελούν ουσιαστικά συνέχεια των οκτώ Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας (ΑΣΧ) που ξεκίνησαν το 2000 και ολοκληρώθηκαν το 2015. Οι ΑΣΧ διευκόλυναν ουσιαστικά την εξύψωση σχεδόν ενός δισεκατομμυρίου ατόμων από τα βάθη της σοβαρής φτώχειας, τον μετριασμό της πείνας και την προώθηση αυξημένη πρόσβαση στην εκπαίδευση για τις γυναίκες. Ο στόχος επτά των ΑΣΧ συνέβαλε αποτελεσματικά στη διατήρηση του περιβάλλοντος μειώνοντας σημαντικά τη χρήση ενώσεων που καταστρέφουν το όζον

παγκοσμίως, εφαρμόζοντας προσπάθειες αναδάσωσης για την αντιμετώπιση της αποψίλωσης των δασών και επεκτείνοντας το ποσοστό των παγκόσμιων χερσαίων και παράκτιων θαλάσσιων περιοχών. Οι ΣΒΑ συνεχίζουν την πρόοδο που ξεκίνησαν οι ΑΣΧ με έναν φιλόδοξο αναπτυξιακό στόχο για την περίοδο μετά το 2015, ο οποίος εκτιμάται ότι χρειάζεται ετήσια επένδυση άνω των 4 τρισεκατομμυρίων δολαρίων. Οι ΣΒΑ προέκυψαν ως συνέπεια της Συνόδου Κορυφής για τη Γη του 2012 Ρίο+20, η οποία ζήτησε τη σύσταση μιας διαφανούς ομάδας εργασίας για τη διαμόρφωση μιας προκαταρκτικής ατζέντας για τα έτη 2015 και μετά (National Geographic, 1996-2024).

Σε αντίθεση με τους ΑΣΧ, οι οποίοι εξαρτώνται μόνο από τη χρηματοδότηση από κυβερνήσεις και φιλανθρωπικούς ομίλους, οι ΣΒΑ βασίζονται επίσης στον ιδιωτικό επιχειρηματικό τομέα για να συνεισφέρει που αντιμετωπίζει μη ρεαλιστικές και μη βιώσιμες καταναλωτικές και παραγωγικές συνήθειες. Η Novozymes, ένας αυτοαποκαλούμενος παγκόσμιος ηγέτης στις βιολογικές λύσεις, χρησιμεύει ως ενδεικτικό παράδειγμα μιας εταιρείας που έχει εναρμονίσει τους στόχους της με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs). Η Novozymes έχει δώσει υψηλή προτεραιότητα στην ανάπτυξη τεχνολογιών που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση της ποσότητας νερού που απαιτείται για την επεξεργασία των αποβλήτων. Ωστόσο, τα Ηνωμένα Έθνη πρέπει να διερευνήσουν περισσότερες στρατηγικές για να συμπεριλάβουν αποτελεσματικά τον ιδιωτικό τομέα στην επίτευξη των στόχων, και ένας μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων πρέπει να αναλάβει την ευθύνη για την αντιμετώπιση αυτών των στόχων (National Geographic, 1996-2024).

Γενικά, έχει σημειωθεί μικρή πρόοδος στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Όσον αφορά τα Ηνωμένα Έθνη, ένας σημαντικός αριθμός ατόμων αντιμετωπίζει τώρα βελτιωμένες συνθήκες υγείας σε σύγκριση με τις αρχές του αιώνα. Αυτό χρησιμεύει ως αξιοσημείωτο επίτευγμα στην εφαρμογή των Αναπτυξιακών Στόχων του αιώνα (ΑΣΧ) και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Για παράδειγμα, τα Ηνωμένα Έθνη (ΟΗΕ) ανέφεραν ότι από το 2012 έως το 2017, το 80 τοις εκατό των γεννήσεων παγκοσμίως πραγματοποιήθηκαν από ειδικευμένο επαγγελματία υγείας, ποσοστό που είναι μια αύξηση από 62 τοις εκατό μεταξύ 2000 και 2005 (National Geographic, 1996-2024).

Παρά τις σημαντικές προόδους, οι συμμετέχοντες σε συνέδρια βιώσιμης ανάπτυξης δήλωσαν ότι οι ΣΒΑ δεν επιτυγχάνονται με τον απαραίτητο ρυθμό ή με την απαιτούμενη ώθηση για την εκπλήρωση της προθεσμίας του 2030. Ελάχιστη πρόοδος

έχει επιτευχθεί σε πολλούς δείκτες φτώχειας. Σύμφωνα με την Έκθεση SDGs 2018, το 2017, το 9,2 τοις εκατό του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού που ζούσε με τις οικογένειές του κέρδιζε λιγότερο από 1,90 \$ ανά άτομο την ημέρα. Αυτό αντιπροσωπεύει μια οριακή βελτίωση λιγότερο από 1 τοις εκατό σε σύγκριση με το 2015. Μια περαιτέρω ανησυχία είναι η τρέχουσα κλιμάκωση της παγκόσμιας επισιτιστικής ανασφάλειας. Η Έκθεση ΣΒΑ του 2018 αποκάλυψε ότι ο παγκόσμιος υποσιτισμός αυξήθηκε από 777 εκατομμύρια ανθρώπους το 2015 σε πάνω από 800 εκατομμύρια ανθρώπους το 2016, παρά τα προηγούμενα ποσοστά πτώσης (National Geographic, 1996-2024).

Η ισότητα των φύλων είναι μια άλλη πτυχή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που δεν έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο. Σύμφωνα με πολλές ειδησεογραφικές πηγές, αποκαλύφθηκε πρόσφατα ότι κανένα έθνος δεν σημειώνει επαρκή πρόοδο για να επιτύχει την ισότητα των φύλων μέχρι το έτος 2030, όπως δείχνει ο δείκτης φύλου SDG. Η Δανία κατέλαβε την υψηλότερη θέση μεταξύ 129 εθνών, σημειώνοντας μόλις κάτω από το 90 σε μια κλίμακα από το μηδέν έως το 100 που μετρά την ισότητα. Η βαθμολογία 100 υποδηλώνει πλήρη ισότητα. Εάν ένα έθνος πετύχει βαθμολογία 90 ή παραπάνω, σημαίνει ότι η χώρα κάνει σημαντικές προόδους προς την επίτευξη των στόχων. Αντίθετα, η βαθμολογία 59 ή κάτω είναι ενδεικτική ανεπαρκούς ανάπτυξης. Οι χώρες αξιολογήθηκαν με βάση τις επιδόσεις τους στην επίτευξη των στόχων ΣΒΑ που επηρεάζουν ειδικά τις γυναίκες, όπως η διασφάλιση της πρόσβασης σε καθαρό νερό ή στο Διαδίκτυο. Τα ευρωπαϊκά έθνη κυριάρχησαν στις 20 πρώτες κατατάξεις, ενώ η υποσαχάρια Αφρική φιλοξενούσε ορισμένες από τις χώρες με τη χαμηλότερη κατάταξη. Η μέση βαθμολογία σε όλα τα έθνη είναι κάτω του 65,7.

Το φθινόπωρο του 2019, οι ηγέτες των εθνών θα συγκεντρωθούν στα κεντρικά γραφεία των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη για να αξιολογήσουν τις προόδους που έγιναν στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs). Το έτος 2020, 21 από τους 169 στόχους ΣΒΑ πρόκειται να συμπληρώσουν την προθεσμία τους. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών θα συνεδριάσουν για να λάβουν απόφαση σχετικά με την αναθεώρηση αυτών των στόχων. Εκτός από τις παγκόσμιες πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), τα Ηνωμένα Έθνη προτείνουν αρκετούς τρόπους με τους οποίους τα άτομα μπορούν να συμβάλουν στην πρόοδο. Αυτά περιλαμβάνουν την εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας με την αποσύνδεση συσκευών όταν δεν χρησιμοποιούνται, την

επιλογή λογαριασμών χωρίς χαρτί αντί της λήψης λογαριασμών μέσω ταχυδρομείου και την αναφορά περιπτώσεων εκφοβισμού που παρατηρούνται σε δωμάτια συνομιλίας ή σε πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης (National Geographic, 1996-2024).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: Κριτήρια ESG – Περιβάλλον, Κοινωνία, Εταιρική Διακυβέρνηση

Τα τελευταία χρόνια, έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση στο επίπεδο ενδιαφέροντος για επενδύσεις που στηρίζονται στα κριτήρια ESG (Environment, Social, Governance – Περιβάλλον, Κοινωνία, Εταιρική Διακυβέρνηση) τόσο από εγχώριους όσο και από διεθνείς επενδυτές. Προηγούμενη έρευνα υποδηλώνει ότι η ανεπαρκής γνωστοποίηση περιβαλλοντικών, κοινωνικών παραγόντων και παραγόντων διακυβέρνησης (ESG) είναι ενδεικτική μοναδικών κινδύνων, ενώ οι επενδυτές τείνουν να παρέχουν ευνοϊκά αποτελέσματα για εταιρείες ESG με καλές επιδόσεις. Οι επιχειρήσεις που αποτυγχάνουν να αποκαλύψουν τις Περιβαλλοντικές, Κοινωνικές και Διακυβέρνηση (ESG) δραστηριότητές τους διατρέχουν τον κίνδυνο να πραγματοποιήσουν ανενημέρωτες επενδύσεις σε τομείς που ενδέχεται να βλάψουν το περιβάλλον ή τους υπαλλήλους τους. Συμπεριλαμβάνοντας περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και παράγοντες διακυβέρνησης (ESG) στην επενδυτική επιλογή μιας επιχείρησης, οι επενδυτές θα έχουν μια πιο ολοκληρωμένη βάση για να κάνουν κρίσεις, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο την οικονομική επιτυχία αλλά και τη συνολική απόδοση. Οι εταιρείες που συμμορφώνονται με περιβαλλοντικά, κοινωνικά και πρότυπα διακυβέρνησης (ESG) παρουσιάζουν βελτιωμένη διακυβέρνηση, αυξημένη περιβαλλοντική συνείδηση, πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης, μειωμένη αστάθεια στα έσοδα και δυνατότητα απόκτησης χρηματοδότησης με φθηνότερο κόστος (Kumar, 2020). Η έναρξη του πρώτου Πλαισίου Εταιρικής Κοινωνικής Αναφοράς (CSR) στη Μαλαισία πραγματοποιήθηκε το 2006. Η πρώτη έκθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη στη Μαλαισία δημοσιεύτηκε το 1987. Σύμφωνα με τους Teoh και Thong (1984), οι επιχειρήσεις της Μαλαισίας επιδεικνύουν ανεπαρκή εταιρική κοινωνική ευθύνη. Δίνουν προτεραιότητα στην κερδοφορία και την ευημερία των εργαζομένων τους έναντι των επιπτώσεων που έχουν στην κοινότητα και το περιβάλλον. Το πλαίσιο βιωσιμότητας, το οποίο εφαρμόστηκε το 2015, επέβαλλε την αποκάλυψη περιβαλλοντικών, κοινωνικών και πληροφοριών διακυβέρνησης (ESG) από οργανισμούς. Αυτό το πλαίσιο βασίζεται στη δομή αναφοράς εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (CSR) που εισήχθη το 2006, η οποία είναι υποχρεωτική για όλες τις επιχειρήσεις της Μαλαισίας. Η κυβέρνηση διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διευκόλυνση της επιτυχίας και της αποτελεσματικής εκτέλεσης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ), όπως φαίνεται από τις προσπάθειες της κυβέρνησης της Μαλαισίας να συμπεριλάβει την ΕΚΕ στο Δέκατο Σχέδιο της Μαλαισίας. Ο νόμος περί εταιρειών του 2016

καθιστούσε νομική απαίτηση για τις εταιρείες στη Μαλαισία να αποκαλύπτουν τις δραστηριότητές τους για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (CSR). Ως αποτέλεσμα, οι αξιολογήσεις EKE των εταιρειών της Μαλαισίας έχουν αυξηθεί σε πολύ υψηλά επίπεδα. Επιπλέον, η εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) τον Ιανουάριο του 2016, μαζί με την εισαγωγή του δείκτη FTSE4Good Bursa Malaysia το 2014, φαίνεται να οδήγησαν σε αύξηση των γνωστοποιήσεων ESG. Αυτή η έμφαση στη μείωση της ασυμμετρίας πληροφοριών, την προώθηση της διαφάνειας και την παροχή μη χρηματοοικονομικών προαιρετικών γνωστοποιήσεων έχει αποδειχθεί επωφελής για τη λήψη αποφάσεων από τους επενδυτές. Η Μαλαισία έχει επιτύχει την αναγνώριση ως ο παγκόσμιος ηγέτης στις εκθέσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (CSR), με πάνω από το 97 τοις εκατό από τις 100 κορυφαίες επιχειρήσεις της Μαλαισίας να δηλώνουν τις επιδόσεις τους για την εταιρική βιωσιμότητα. Αυτό είναι πολύ υψηλότερο από τον παγκόσμιο μέσο όρο του 72% (Peng, 2018).

Οι κερδοσκοπικές εταιρείες πρέπει να ενισχύσουν την αξία τους προκειμένου να διασφαλίσουν την ευημερία των επενδυτών τους. Για να γίνει αυτό, είναι απαραίτητο να διατηρήσουν μια ευνοϊκή εικόνα για τον εαυτό τους στα μάτια της αγοράς και των ενδιαφερόμενων μερών. Επί του παρόντος, πολλοί ενδιαφερόμενοι δίνουν έμφαση στην επιρροή της εταιρείας στην περιβαλλοντική, κοινωνική και διακυβέρνηση (ESG). Αμφισβητούν τη λογοδοσία της εταιρείας για περιβαλλοντικά, κοινωνικά και θέματα διακυβέρνησης (ESG) και έχουν μια απαισιόδοξη άποψη για τον οργανισμό. Επομένως, για να αντιμετωπιστεί αυτό το ζήτημα, οι οργανισμοί πρέπει να βελτιώσουν τα Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Διακυβέρνηση (ESG) πρότυπα τους. Αν και η τάση προς το ESG αυξάνεται, εξακολουθούν να υπάρχουν αβεβαιότητες σχετικά με την πιθανή επιρροή του ESG στην αξία μιας εταιρείας. Σύμφωνα με δημοσκόπηση του 2022 που διεξήχθη από την KPMG, το 60% των ερωτηθέντων είπε ότι η επιρροή των παραγόντων ESG (Περιβαλλοντικοί, Κοινωνικοί και Διακυβέρνησης) θεωρήθηκε μικρή. Η αβεβαιότητα σχετικά με τον αντίκτυπο των πρακτικών ESG στην απόδοση της εταιρείας έχει ωθήσει τη διεξαγωγή πολλών ερευνών για την εξέταση αυτού του θέματος. Πολλαπλές έρευνες έχουν δείξει μια ευνοϊκή συσχέτιση μεταξύ των πρακτικών ESG και της εταιρικής επιτυχίας (Abdi et al., 2022; Aydoğmuş et al., 2022; Dkhili, 2023; Fatemi et al., 2018; Gerged et al., 2021; Zhou et al., 2022; Dkhili, 2023. , 2022). Αντίθετα, άλλες έρευνες έχουν δείξει ότι οι πρακτικές ESG έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην αξία των εταιρειών (Rojo-Suárez & Alonso-Conde, 2023; Tampakoudis et al., 2021; Yoon et al., 2018). Οι

ισχυρισμοί έχουν προκύψει λόγω των αντικρουόμενων ευρημάτων των μελετών σχετικά με τον αντίκτυπο των πρακτικών ESG στην εταιρική επιτυχία, υποδηλώνοντας ότι η σύνδεση μεταξύ των πρακτικών ESG και της απόδοσης της εταιρείας δεν είναι απλή.

2.1 Οι διάφοροι πυλώνες των παραγόντων ESG

Προηγούμενες μελέτες εξέτασαν τον αντίκτυπο της συνολικής αξιολόγησης ESG στην απόδοση της εταιρείας, ενώ η μετέπειτα μελέτη αναλύθηκε περαιτέρω αναλύοντας τα επιμέρους στοιχεία των πυλώνων του περιβάλλοντος, της κοινωνικής και της διακυβέρνησης (ESG). Κάνοντας αυτήν την ενέργεια, η ανάλυση ενισχύεται, παρέχοντας περισσότερη εικόνα για τους ακριβείς μηχανισμούς μέσω των οποίων κάθε στοιχείο του ESG επηρεάζει την απόδοση του οργανισμού.

2.1.1. Περιβαλλοντική πτυχή

Ο περιβαλλοντικός πυλώνας αξιολογεί τις προσπάθειες μιας εταιρείας για τη διατήρηση του περιβάλλοντος, περιλαμβάνοντας μέτρα για την ανακούφιση της κλιματικής αλλαγής και τη μείωση των εκπομπών άνθρακα, τον έλεγχο της ρύπανσης και των αποβλήτων που παράγονται στην παραγωγική διαδικασία, τη βελτιστοποίηση της χρήσης ενέργειας και την προτεραιότητα της διατήρησης του νερού, της βιοποικιλότητας και της διαχείρισης της αποψίλωσης των δασών. Αρκετοί ειδικοί πραγματοποίησαν μελέτη για τον περιβαλλοντικό πυλώνα και έλαβαν ποικίλα ευρήματα. Οι Wagner et al. (2002) επιβεβαιώνουν τα αποτελέσματα των Alareeni και Hamdan, υποδηλώνοντας ότι αυτό το συγκεκριμένο στοιχείο επηρεάζει αρνητικά την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων (ROA). Ωστόσο, οι Velte (2017) και Bualay (2019) έχουν αντικρουόμενες απόψεις για αυτό το θέμα. Οι Wagner et al. (2002) και οι Alareeni και Hamdan (2020) έχουν επίσης δείξει ότι ο περιβαλλοντικός πυλώνας επηρεάζει θετικά το Q του Tobin αλλά επηρεάζει αρνητικά το ROE. Αυτό το πρόσφατο εύρημα είναι ανάλογο με το εύρημα του Buallay (2019) ότι η περιβαλλοντική πτυχή έχει θετική επίδραση στο Tobin's Q. Η ευνοϊκή σχέση μεταξύ της ROE και του περιβαλλοντικού πυλώνα μπορεί να αποδοθεί στην αναγνώριση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών πρακτικών από τους επενδυτές ως κρίσιμης σημασίας για την ενίσχυση αποτελεσματικότητας περιουσιακών στοιχείων (Buallay, 2019). Οι Alareeni και Hamdan (2020) προτείνουν ότι η αποκάλυψη πληροφοριών

μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερα έξοδα για την εταιρεία, γεγονός που μπορεί να εξηγήσει την αρνητική συσχέτιση που εμφανίζεται μεταξύ του περιβαλλοντικού πυλώνα και των ROA και ROE.

2.1.2. Κοινωνική πτυχή

Ο κοινωνικός πυλώνας αντιπροσωπεύει την προοπτική μιας εταιρείας για τους ανθρώπους και τις σχέσεις. Περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι παράγοντες: η ευτυχία των πελατών, η προστασία της ιδιωτικής ζωής και η ασφάλεια των δεδομένων, το φύλο και η διαφορετικότητα, η δέσμευση των εργαζομένων, οι σχέσεις με την κοινότητα και η τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των εργασιακών κανόνων. Η έρευνα που εξέτασε την επίδραση της κοινωνικής πτυχής στην απόδοση της εταιρείας, που διεξήχθη από πολλούς μελετητές, είχε ποικίλα αποτελέσματα. Αρκετές έρευνες έχουν δείξει ότι έχει αρνητικό αντίκτυπο στην απόδοση ιδίων κεφαλαίων (ROE) και στην απόδοση περιουσιακών στοιχείων (ROA) (Alareeni & Hamdan, 2020; Buallay, 2019).

Η έρευνα που διεξήχθη από τους Alareeni και Hamdan (2020) υποστηρίζει ότι η αντίστροφη συσχέτιση μπορεί να αποδοθεί στα αυξημένα έξοδα που συνδέονται με τη συμμετοχή σε κοινωνικά υπεύθυνες ενέργειες. Οι Waddock και Graves (1997) βρήκαν εμπειρικά δεδομένα που υποστηρίζουν μια θετική συσχέτιση μεταξύ οικονομικής επιτυχίας και κοινωνικής ευθύνης. Για να βελτιωθεί η ακρίβεια της αξιολόγησης της επιρροής του μέτρου CSP στις χρηματοοικονομικές επιδόσεις, εφαρμόστηκε καθυστέρηση ενός έτους για το μέτρο CSP. Οι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι οι κοινωνικά ευαισθητοποιημένες εταιρείες έχουν συχνά καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα, τα οποία μπορεί να αποδοθούν στην άριστη επιχειρηματική τους διαχείριση. Οι οργανισμοί που εμπλέκονται στην κοινωνική ευθύνη, όπως αναφέρουν οι Nielsen και Noergaard (2011), βλέπουν οικονομικά οφέλη λόγω της βελτιωμένης λειτουργικής αποτελεσματικότητας. Επιπλέον, η άσκηση της κοινωνικής ευθύνης ενισχύει την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των ενδιαφερομένων και της κοινωνίας, μετριάζοντας τους οικονομικούς κινδύνους ή αυξάνοντας την αξία των μετόχων. Σύμφωνα με τους Nielsen και Noergaard (2011), οι εταιρείες με προηγμένες δραστηριότητες ESG έχουν επιχειρηματική δικαιολογία, καθώς παράγουν αξία ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα και την κερδοφορία.

2.1.3 Ο πυλώνας της διακυβέρνησης

Ο πυλώνας διακυβέρνησης περιλαμβάνει αρχές και πρωτόκολλα για την αποτελεσματική διαχείριση μιας επιχείρησης. Το έγγραφο καλύπτει θέματα όπως η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου, η οργάνωση της επιτροπής ελέγχου, τα μέτρα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, οι αποζημιώσεις στελεχών, οι δραστηριότητες πίεσης, οι πολιτικές δωρεές και τα προγράμματα καταγγελιών. Προηγούμενες μελέτες έχουν συνδέσει τον πυλώνα διακυβέρνησης με ROA, ROE και Tobin's Q, παρόμοια με τους άλλους δύο πυλώνες. Όσον αφορά τα αποτελέσματα, οι μελέτες έχουν δείξει θετική συσχέτιση μεταξύ του πυλώνα διακυβέρνησης και του Tobin's Q (Buallay, 2019· Velte, 2017).

Οι Alareeni και Hamdan (2020) κατέληξαν επίσης στο ίδιο συμπέρασμα, υποδηλώνοντας ότι η θετική σχέση μεταξύ του Tobin's Q και του πυλώνα διακυβέρνησης μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι οι αποτελεσματικοί μηχανισμοί διακυβέρνησης μειώνουν την ασυμμετρία πληροφοριών στις οικονομικές αναφορές, κάτι που ωφελεί τους επενδυτές και άλλους ενδιαφερόμενους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: Η έννοια της βιωσιμότητας και της επικέντρωσης στο ESG στα πλαίσια της στρατηγικής ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου συνολικά

Υπάρχει σημαντικό ενδιαφέρον μεταξύ επιστημόνων και διεθνών οργανισμών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, όπως φαίνεται από την πληθώρα επιστημονικών μελετών και αναλυτικών εκθέσεων. Ωστόσο, τα ζητήματα που αφορούν τη βιώσιμη χρηματοδότηση και τη βιώσιμη τραπεζική δεν έχουν διερευνηθεί επαρκώς στη μελέτη. Θα δώσουμε προτεραιότητα στις πιο αξιόλογες δημοσιεύσεις. Η βιώσιμη χρηματοδότηση, όπως ορίζεται από το Διεθνές Ινστιτούτο Βιώσιμης Ανάπτυξης (IISD), αναφέρεται στην παροχή χρηματοοικονομικού κεφαλαίου και υπηρεσιών διαχείρισης κινδύνου με τρόπο που εγγυάται την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική δικαιοσύνη και την περιβαλλοντική διαχείριση (International Institute for Sustainable Development (IISD), 2023).

Ο Klyonov (2022) παρέχει υποστήριξη για τη θεωρητική και μεθοδολογική βάση, καθώς και τις πρακτικές διαδικασίες και τα μέσα, για τη δημιουργία βιώσιμης χρηματοδότησης ως μέρος ενός βιώσιμου οικονομικού συστήματος. Αυτό περιλαμβάνει περιγραφή των χρηματοοικονομικών μεθόδων για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Το Πρωτόκολλο Διαδικτύου Vasilychuk αναλύει τα μοναδικά χαρακτηριστικά της ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου μέσα από το πρίσμα των αρχών βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτή η εξέταση λαμβάνει υπόψη τον διττό ρόλο των τραπεζών: ως οντοτήτων που συμβάλλουν στην παγκόσμια διάδοση του παραδείγματος της βιώσιμης ανάπτυξης (από εξωτερική σκοπιά) και ως ενεργών συμμετεχόντων στη διαδικασία οι ίδιες (από εσωτερική άποψη).

Εξετάζεται η εφαρμογή των εννοιών και προτύπων της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της βιώσιμης ανάπτυξης στις τραπεζικές εργασίες από εσωτερική σκοπιά. Ως εκ τούτου, η βιώσιμη τραπεζική συνδέεται εγγενώς με την κοινωνική ευθύνη, δικαιολογώντας τη χρήση της φράσης «κοινωνικά υπεύθυνη τραπεζική». Η L.P.Gulyaeva, στην έρευνά της για τις τραπεζικές δραστηριότητες, υπογραμμίζει τη σημασία της υπευθυνότητας. Δηλώνει, «Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης ανακατευθύνουν τις προσπάθειές τους προς την υπεύθυνη χρηματοδότηση...» (Gulyaeva, 2010).

Οι έννοιες της «χρηματοδότησης» και της «βιώσιμης τραπεζικής» βρίσκονται πλέον σε εκκολαπτόμενες φάσεις και απαιτούν επαρκή θεωρητική και μεθοδολογική βάση. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητη μια ολοκληρωμένη έρευνα για τη διερεύνηση των θεωρητικών και πρακτικών διαστάσεων της βιώσιμης τραπεζικής. Τα τελευταία χρόνια, οι τεχνολογικές εξελίξεις είχαν σημαντικό αντίκτυπο στον παγκόσμιο χρηματοοικονομικό κλάδο. Οι ιδέες της βιώσιμης ανάπτυξης χρησιμοποιούνται σταδιακά στον χρηματοπιστωτικό τομέα, με αποτέλεσμα την άνοδο των όρων όπως «αιεφόρος χρηματοδότηση», «αιεφόρος χρηματοδότηση» και «αιεφόρος τραπεζική».

Ο χρηματοοικονομικός κλάδος έχει σημαντική επιρροή στη χρηματοδότηση και την προώθηση πρωτοβουλιών βιωσιμότητας, όπως η διευκόλυνση της εξερεύνησης και προώθησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή η υποστήριξη επιχειρήσεων που τηρούν ηθικά και βιώσιμα πρότυπα εργασίας. Η βιώσιμη χρηματοδότηση αναφέρεται σε επενδυτικές επιλογές που περιλαμβάνουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές πτυχές και πτυχές διακυβέρνησης (ESG) μιας οικονομικής δραστηριότητας ή έργου (Harvard Extension School, 2023).

Η βιώσιμη χρηματοδότηση περιλαμβάνει την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών παραγόντων και παραγόντων διακυβέρνησης. Παράγοντες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη λήψη οικονομικών επιλογών έτσι ώστε να πραγματοποιούνται επενδύσεις σε φιλικές προς το περιβάλλον και κοινωνικά υπεύθυνες πρωτοβουλίες και δραστηριότητες. Έχει κρίσιμη λειτουργία για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η οποία επιδιώκει να ενισχύσει τη μετάβαση σε φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές. Η Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα θεσπίζει τις θεμελιώδεις αρχές της βιώσιμης χρηματοδότησης, οι οποίες περιλαμβάνουν τη διασφάλιση ότι οι οικονομικές επενδύσεις υποστηρίζουν φιλικές προς το περιβάλλον στρατηγικές ανάπτυξης και χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Το Διεθνές Ινστιτούτο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (IISD) παρέχει έναν ακριβή ορισμό της βιώσιμης χρηματοδότησης που αναφέρεται στην παροχή χρηματοοικονομικού κεφαλαίου και υπηρεσιών διαχείρισης κινδύνου με τρόπο που προάγει την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική δικαιοσύνη και την περιβαλλοντική διαχείριση. Ο Klypovny (2022) παρέχει υποστήριξη για τη θεωρητική και μεθοδολογική βάση, καθώς και τις πρακτικές διαδικασίες και τα μέσα, για τη δημιουργία βιώσιμης χρηματοδότησης ως μέρος του βιώσιμου οικονομικού συστήματος. Αυτό περιλαμβάνει την περιγραφή των χρηματοοικονομικών μηχανισμών για την επίτευξη

βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Το Πρωτόκολλο Vasilychuk αναλύει τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου μέσα από το πρίσμα των αρχών βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτή η ανάλυση λαμβάνει υπόψη τον ρόλο των τραπεζών σε δύο επίπεδα: πρώτον, ως οντοτήτων που συμβάλλουν στην παγκόσμια εξάπλωση του παραδείγματος της βιώσιμης ανάπτυξης (από εξωτερική σκοπιά) και δεύτερον, ως ενεργών συμμετεχόντων στη διαδικασία (από εσωτερική προοπτική).

Στόχος είναι η ενσωμάτωση των ιδεών και των προτύπων της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της βιώσιμης ανάπτυξης στις τραπεζικές εργασίες από εσωτερική άποψη. Ως εκ τούτου, η βιώσιμη τραπεζική συνδέεται εγγενώς με την κοινωνική ευθύνη, δικαιολογώντας τη χρήση της φράσης «κοινωνικά υπεύθυνη τραπεζική».

Η βιώσιμη τραπεζική είναι εγγενώς συνδεδεμένη με την εταιρική κοινωνική ευθύνη (EKE). Μια τράπεζα ενσωματώνει κοινωνικά σημαντικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στο πλαίσιο λειτουργίας της και συνεργάζεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη της, σύμφωνα με την έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (EKE). Μια κοινωνικά υπεύθυνη τράπεζα θα πρέπει να εφαρμόζει επιχειρηματικές διαδικασίες που όχι μόνο παρέχουν κέρδη στους μετόχους αλλά και καλύπτουν διαφορετικές κοινωνικές απαιτήσεις. Η ιδιαιτερότητα της σύγχρονης χρηματοοικονομικής σφαίρας έγκειται στο γεγονός ότι αυτές οι δύο όψεις δεν είναι αντικρουόμενες, αλλά μάλλον παρουσιάζουν μια μονοκατευθυντική συσχέτιση, καθώς είναι αλληλένδετες και αλληλοεξαρτώμενες. Επομένως, η τραπεζική στις σύγχρονες συνθήκες έχει πρόσθετη σημασία.

Βασικό χαρακτηριστικό - πρέπει να επιδεικνύει κοινωνική ευθύνη. Η κοινωνικά υπεύθυνη τραπεζική, ως ένα είδος χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, ενσωματώνει τόσο οικονομικούς όσο και μη οικονομικούς παράγοντες όπως κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς, και ηθικούς παράγοντες.

Η Συμφωνία του Παρισιού ορίζει ότι οι χρηματοοικονομικές ροές πρέπει να είναι σύμφωνες με μια αναπτυξιακή στρατηγική που δίνει έμφαση τόσο στις χαμηλές εκπομπές άνθρακα όσο και στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή. Δεδομένου ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διέπουν κατά κύριο λόγο αυτές τις ροές, οι τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και στις επενδύσεις στη στροφή προς μια οικονομία

ουδέτερη από εκπομπές άνθρακα. Οι κεντρικές τράπεζες των εθνών συμμετέχουν ενεργά στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης εφαρμόζοντας μέτρα για την προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Το Δίκτυο για το Πράσινο του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος (NGFS) δημιουργήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2017, αποτελούμενο από κεντρικές τράπεζες και εποπτικές αρχές που δεσμεύτηκαν πρόθυμα να ανταλλάξουν γνώσεις και να εφαρμόσουν βέλτιστες στρατηγικές για τη δημιουργία ισχυρών πλαισίων διαχείρισης κινδύνων για το κλίμα και το περιβάλλον. Επί του παρόντος, η ομάδα έχει μέλη 87 ατόμων.

Στόχος του NGFS είναι η ενοποίηση των προσπαθειών και η ευαισθητοποίηση του κοινού για την επίτευξη των στόχων που περιγράφονται στη Συμφωνία του Παρισιού, η ενίσχυση του ρόλου του χρηματοπιστωτικού συστήματος στον μετριασμό των κινδύνων και η τόνωση της ροής χρημάτων προς φιλικές προς το περιβάλλον πρωτοβουλίες. Η ένταξη στο NGFS θα επιτρέψει στην Εθνική Τράπεζα της Ουκρανίας να μοιραστεί τη γνώση και την έρευνα για την προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα με ρυθμιστικές αρχές που έχουν ήδη επιτύχει αξιοσημείωτες προόδους σε αυτόν τον τομέα. Το Δίκτυο Green Bank έχει δημιουργηθεί και είναι πλέον σε λειτουργία. Λειτουργεί ως πλατφόρμα για εξέχουσες προσωπικότητες στον τομέα χρηματοδότησης της καθαρής ενέργειας και διευκολύνει τις παγκόσμιες επενδύσεις στην καθαρή ενέργεια. Ο ιστότοπος του οργανισμού υποστηρίζει ότι "οι πράσινες τράπεζες διευκολύνουν τις ιδιωτικές επενδύσεις σε υποδομές χαμηλών εκπομπών άνθρακα, ανθεκτικές στο κλίμα. Τα τελευταία χρόνια,

Κατά τη διάρκεια πολλών ετών, περισσότερες από 10 εθνικές και υποεθνικές κυβερνήσεις έχουν μετατραπεί σε κρατικές πράσινες τράπεζες (Green Network, 2021) όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ).

Πρωτίστως στην παροχή κεφαλαίων για πρωτοβουλίες που σχετίζονται με το κλίμα. Μέχρι το 2022, η τράπεζα έχει δεσμευτεί να συγχρονίσει τις δραστηριότητές της με τη

Η UkrGasBank είναι ο ξεκάθαρος πρωτοπόρος στην πράσινη τραπεζική στην Ουκρανία, καθώς κατέχει μια ασυναγώνιστη θέση σε αυτόν τον τομέα. Παρέχει οικονομική υποστήριξη για οικολογικές πρωτοβουλίες. Από το 2021, η τράπεζα έχει χρηματοδοτήσει περίπου 600 εκατομμύρια ευρώ για έργα ανανεώσιμων πηγών

ενέργειας και πάνω από 300 εκατομμύρια ευρώ για πρωτοβουλίες ενεργειακής απόδοσης. Μια άλλη φιλική προς το περιβάλλον πρωτοβουλία της τράπεζας περιλαμβάνει την εφαρμογή ενός προγράμματος που επιτρέπει την αγορά σύγχρονων γεωργικών εργαλείων που εκπέμπουν λιγότερο CO₂. Επιπλέον, η τράπεζα έχει δημιουργήσει μια εταιρεία ενεργειακής απόδοσης ειδικά για στεγαστικούς συνεταιρισμούς (UkrGasBank, 2023).

Καταβάλλονται προσπάθειες τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο για την παροχή μηχανισμών που ενθαρρύνουν τις βιώσιμες επενδύσεις. Η Ταξινόμηση της ΕΕ είναι ένα εργαλείο που περιλαμβάνεται στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Η Ταξινόμηση της ΕΕ είναι ένα έγκυρο πλαίσιο κατηγοριοποίησης που οριοθετεί έναν κατάλογο οικολογικά βιώσιμων οικονομικών προσπαθειών και λειτουργεί ως διαυγές εργαλείο για εταιρείες και επενδυτές. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία έχει σαφή πρότυπα αποτελεσματικότητας για την αξιολόγηση των οικονομικών δραστηριοτήτων που διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της. Σκοπός του είναι να παρέχει έναν ακριβή ορισμό του τι χαρακτηρίζεται ως φιλικό προς το περιβάλλον και να αποτρέπει παραπλανητικούς περιβαλλοντικούς ισχυρισμούς. Ο πρωταρχικός στόχος της ταξινόμησης είναι να κατευθύνει τόσο ιδιωτικά όσο και κρατικά κεφάλαια προς βιώσιμη χρηματοδότηση.

Η Ουκρανία βρίσκεται τώρα στις πρώτες φάσεις ενσωμάτωσης πρακτικών Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Διακυβέρνησης (ESG). Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και άλλοι διεθνείς οργανισμοί τονίζουν την ανάγκη της Ουκρανίας να δημιουργήσει τη δική της ταξινόμηση για να ευθυγραμμιστεί με τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και διακυβέρνησης (ESG) επενδυτικά κριτήρια και να προωθήσει τη βιωσιμότητα. Αυτό θα επιτρέψει τη δημιουργία ενός πλαισίου κατηγοριοποίησης για την οικονομική δραστηριότητα που προάγει την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την κλιματική ουδετερότητα. Η θέσπιση τέτοιων κριτηρίων θα είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική μεταπολεμική ανοικοδόμηση. Ο αριθμός 3. Η ηθική τραπεζική αναφέρεται σε ένα είδος τραπεζικής που σκοπίμως περιορίζεται από ορισμένα πρότυπα που θεωρούνται ευνοϊκά από την κοινωνία (De Clerck, 2009). Τα κριτήρια περιλαμβάνουν κυρίως αξίες που έχουν τις ρίζες τους στην κοινωνική ευθύνη, τη βιωσιμότητα, το περιβάλλον, την ηθική, την

ηθική και τη θρησκεία. Θεωρείται ως ένα από τα βασικά κείμενα στη σφαίρα της ηθικής τραπεζικής

Η «Διακήρυξη του Collevocchio για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τη βιωσιμότητα» σκιαγραφεί τις θεμελιώδεις αρχές της ηθικής τραπεζικής, συμπεριλαμβανομένης της αφοσίωσης στη βιώσιμη ανάπτυξη, της τήρησης της αρχής της μη κακοήθειας, της λογοδοσίας, της διαφάνειας και της έγκρισης της σταθερότητας της αγοράς και των σχετικών κυβερνητικών πολιτικών. Μια υποδειγματική απεικόνιση της ηθικής τραπεζικής φαίνεται στην προσέγγιση που χρησιμοποιούν οι ισλαμικές τράπεζες. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα στον ισλαμικό κόσμο τηρεί τις ιδέες που περιγράφονται στο Κοράνι. Βασίζεται στις αξίες, την ηθική και τα ήθη της κοινωνίας, όπου το χρήμα θεωρείται καθαρά ως μέσο ανταλλαγής. Οι τράπεζες παρέχουν τυπικές υπηρεσίες με ελάχιστα επιτόκια. Απαγορεύεται αυστηρά στις τράπεζες να εμπλέκονται σε «εικονικά περιουσιακά στοιχεία», ειδικά σε παράγωγα μέσα, για να αποτρέψουν την εμφάνιση χρηματοοικονομικών φούσκας (Batorshina & Kuznetsova, 2019).

Η ενσωμάτωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων στις πολιτικές τους χρονολογείται από το 2003, όταν 10 εξέχουσες τράπεζες παγκοσμίως (συμπεριλαμβανομένων των Barclays, Citigroup Inc, The Royal Bank of Scotland, Rabobank και Westpac Banking Corporation) ενέκριναν κοινωνικές και περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές για δανεισμό και χρηματοδότηση έργων, γνωστές ως «Αρχές του Ισημερινού» (EPs). Αυτές οι αρχές περιλαμβάνουν μια συλλογή κατευθυντήριων γραμμών για την αξιολόγηση της χρηματοδότησης του έργου, τον χειρισμό κοινωνικών και περιβαλλοντικών κινδύνων.

Ο θεμελιώδης στόχος των «Αρχών του Ισημερινού» είναι να εγγυηθεί ότι τα έργα που χρηματοδοτούνται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συμμορφώνονται με ορισμένα περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα. Εάν ο δανειολήπτης δεν τηρήσει τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζει ο Ισημερινός, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα (πιστωτής έργου) έχει την εξουσία να αρνηθεί ή να διακόψει τη χρηματοδότηση εάν το έργο είναι ήδη σε εξέλιξη. Οι «Αρχές του Ισημερινού» ήταν ζωτικής σημασίας για την προώθηση της εγκαθίδρυσης μιας κοινωνικά υπεύθυνης τραπεζικής (Gulyaeva, 2010).

Οι σκανδιναβικές χώρες έκαναν μια σκόπιμη επιλογή να κατανέμουν επενδύσεις σύμφωνα με τις αρχές της περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας, αποκλείοντας σκόπιμα τις επιχειρήσεις που εμπλέκονται στον στρατιωτικό τομέα. Ωστόσο, στις 2 Μαρτίου 2022, η SEB ακύρωσε αυτήν την απόφαση και συνέχισε να επιτρέπει στα κεφάλαιά της να αποκτούν μετοχές σε κατασκευαστές όπλων και εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της «άμυνας». Η εναλλακτική τραπεζική, που μερικές φορές αναφέρεται ως η νέα μορφή τραπεζικής, περιλαμβάνει την επιδίωξη οικονομικών πλεονεκτημάτων με την επίτευξη κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της εναλλακτικής φύσης είναι ότι μια τράπεζα διευρύνει τις παραμέτρους της αποτελεσματικότητάς της και ξεπερνά τον μοναδικό στόχο της μεγιστοποίησης των κερδών, διοχετεύοντας οικονομικούς πόρους προς τη βιωσιμότητα. Στον τραπεζικό κλάδο της Γερμανίας, οι «πράσινες» τράπεζες θεωρούνται εναλλακτικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που δίνουν προτεραιότητα στις επενδύσεις στην προστασία του περιβάλλοντος, στην αποτελεσματική χρήση των πόρων, στη στήριξη της γεωργίας, στην ανάπτυξη βιολογικών προϊόντων και στην εγγύηση ενός βιώσιμου μέλλοντος. Ο οργανισμός μας διατηρεί υψηλό βαθμό διαφάνειας στις οικονομικές μας λειτουργίες και έχει ισχυρή δέσμευση για κοινωνική ευθύνη τόσο προς τους πελάτες όσο και τους εργαζομένους μας. Το πελατολόγιο των «πράσινων» τραπεζών εξακολουθεί να είναι περιορισμένο, αν και σταδιακά διευρύνεται. Οι ειδικοί πιστεύουν ότι συνολικά 3 εκατομμύρια άτομα στη Γερμανία χρησιμοποιούν τώρα τις υπηρεσίες τους (Pasinovych & Myskiv, 2023).

3.1 ESG στον τραπεζικό τομέα

Οι τράπεζες έχουν μοναδικό και σημαντικό ρόλο τόσο στην οικονομική όσο και στην κοινωνική διάσταση της κοινωνίας. Βοηθούν στη δημιουργία νέων οικονομικών πόρων στο εσωτερικό μιας χώρας, προάγοντας έτσι την ανάπτυξη της οικονομίας της (Levanti et al., 2021). Αν και ο τραπεζικός κλάδος υπόκειται σε αυστηρές ρυθμίσεις, υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των ιδρυμάτων του όσον αφορά τις οικονομικές επιδόσεις, την κοινωνική ευθύνη, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την ποιότητα της εταιρικής διακυβέρνησης. Η παρούσα έρευνα διερευνά την επίδραση των τριών πυλώνων ESG (περιβαλλοντικός, κοινωνικός, διακυβέρνηση) στην οικονομική απόδοση των τραπεζών. Η ανάλυση ενσωματώνει ένα σημαντικό σύνολο δεδομένων τραπεζών από την Ευρώπη, την Αμερική και την Ασία, που εκτείνεται

από το 2019 έως το 2021. Η έννοια της χρηματοοικονομικής απόδοσης εξετάστηκε πλήρως επιλέγοντας δύο δείκτες λογιστικής απόδοσης και δύο δείκτες απόδοσης της αγοράς ως εξαρτημένες μεταβλητές. Οι κύριοι παράγοντες προέρχονται από τη βάση δεδομένων Refinitiv και αξιολογούν την περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα, την κοινωνική ευθύνη και την ποιότητα της εταιρικής διακυβέρνησης των επιλεγμένων τραπεζών. Η ερευνητική τεχνική καταδεικνύει τις αιτιώδεις σχέσεις συμπεριλαμβάνοντας μια καθυστέρηση ενός έτους μεταξύ των ανεξάρτητων και των εξαρτημένων μεταβλητών. Ερευνητές, συμπεριλαμβανομένων των Uddin Ahmed et al. (2018), Bătae et al. (2020, 2021), Bualay (2019), Esteban-Sanchez et al. (2017), Gangi et al. (2018) και οι Nițescu & Cristea (2020), έχουν εξετάσει εκτενώς τη συσχέτιση μεταξύ της περιβαλλοντικής, κοινωνικής και διακυβέρνησης (ESG) απόδοσης των τραπεζών και των οικονομικών τους επιδόσεων. Η μελέτη αυτή περιλαμβάνει επίσης ένα ευρύτερο οικονομικό πλαίσιο. Ωστόσο, προηγούμενες επιστημονικές έρευνες απέφεραν ποικίλα και ασαφή αποτελέσματα κυρίως λόγω της χρήσης ασυνεπών μεθοδολογιών υπολογισμού και δεικτών που δεν είχαν σχεδιαστεί ειδικά για τη συγκεκριμένη αγορά, καθώς και μη ελεγχόμενων παραγόντων όπως το συνεχιζόμενο πρόβλημα της πανδημίας.

Ο στόχος της έρευνάς μας είναι να αξιολογήσει την επίδραση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβέρνησης παραγόντων (ESG) στις χρηματοοικονομικές επιδόσεις 333 τραπεζών στην Ευρώπη, την Αμερική και την Ασία. Θα αναλύσουμε αυτό το φαινόμενο τόσο πριν όσο και καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας του Covid-19, δηλαδή από το 2019 έως το 2021. Πραγματοποιήσαμε μια ενδελεχή εξέταση των εγγράφων που εξέταζαν ειδικά τις οικονομικές επιδόσεις και τις επιδόσεις ESG των τραπεζών. Χρησιμοποιώντας την πιο πρόσφατη έρευνα, αναπτύξαμε υποθέσεις και προσδιορίσαμε τους εξαρτημένους παράγοντες για την αξιολόγηση της οικονομικής απόδοσης, καθώς και τις ανεξάρτητες μεταβλητές (προγνωστικούς παράγοντες) για τη μέτρηση του ESG. Στη συνέχεια, πραγματοποιήσαμε ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιώντας μοντέλα πολλαπλής παλινδρόμησης, ενώ λάβαμε υπόψη τη συμπερίληψη παραγόντων ελέγχου. Ο στόχος της έρευνάς μας ήταν να διερευνήσουμε τις αιτιώδεις συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων πυλώνων ESG και της οικονομικής επιτυχίας. Υπογραμμίσαμε τη σημασία των ανακαλύψεών μας και ορίσαμε πιθανές οδούς για περαιτέρω έρευνα, αποδεχόμενοι ταυτόχρονα τους περιορισμούς της μελέτης μας.

3.1.1. Οικολογική βιωσιμότητα στον τραπεζικό τομέα

Η περιβαλλοντική απόδοση αναφέρεται στον αντίκτυπο των ενεργειών μιας εταιρείας στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων τόσο των οικονομικών όσο και των μη χρηματοοικονομικών στοιχείων (Dragomir, 2018). Αν και οι τράπεζες θεωρούνται συχνά ως περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένες (Jo et al., 2015), τώρα ενθαρρύνονται να τροποποιήσουν τις επιχειρηματικές τους στρατηγικές προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες απαιτήσεις των ενδιαφερομένων που δίνουν προτεραιότητα στη διατήρηση και διατήρηση του περιβάλλοντος. Πράσινα χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων για το κλίμα, περιβαλλοντικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και κοινωνικά υπεύθυνων αποταμιευτικών μέσων, αποδεικνύουν τη δέσμευση μιας τράπεζας για τη διατήρηση του περιβάλλοντος (Bätae et al., 2021). Ο Uddin Ahmed et al. (2018) διαπίστωσε ότι οι τράπεζες δίνουν προτεραιότητα στη γεωγραφική ευπάθεια και τη διαχείριση απορριμμάτων ως κύρια περιβαλλοντικά ζητήματα κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων δανείων από τους πελάτες τους. Ωστόσο, συχνά αγνοούν περίπλοκα περιβαλλοντικά ζητήματα.

Υπάρχουν διάφορα κριτήρια στη βιβλιογραφία για την αξιολόγηση της περιβαλλοντικής αποκάλυψης και απόδοσης (Dragomir, 2013), συμπεριλαμβανομένης της βαθμολογίας του περιβαλλοντικού πυλώνα που προσφέρεται από το Refinitiv Eikon ή το Bloomberg. Οι υπάρχουσες μελέτες στον τραπεζικό τομέα δείχνουν συνεχώς μια θετική και σημαντική σχέση μεταξύ περιβαλλοντικών επιδόσεων και χρηματοοικονομικής κερδοφορίας. Οι Shakil et al. (2019) βρήκε μια σαφή σύνδεση μεταξύ των περιβαλλοντικών επιδόσεων των τραπεζών στις αναδύμενες χώρες και της οικονομικής τους επιτυχίας. Επιπλέον, η κατανομή κεφαλαίων σε διαφορετικά περιβαλλοντικά έργα έχει την ικανότητα να βελτιώσει τις οικονομικές επιδόσεις εντός του τραπεζικού τομέα (Nizam et al., 2019). Jo et al. (2015) διεξήγαγε μια μελέτη σε τράπεζες σε 29 χώρες από το 2002 έως το 2011. Μια μελέτη αποκάλυψε ότι η μείωση του περιβαλλοντικού κόστους μπορεί να έχει ουσιαστική και ευνοϊκή επίδραση στις χρηματοοικονομικές επιδόσεις, ειδικά στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική σε σύγκριση με την περιοχή της Ασίας-Ειρηνικού. Επιπλέον, έχει αποδειχθεί ότι η επίτευξη μείωσης του περιβαλλοντικού κόστους αναμένεται να χρειαστεί τουλάχιστον ένα έως δύο χρόνια προτού παρατηρηθούν αξιοσημείωτες βελτιώσεις στα μέτρα λειτουργικής αποτελεσματικότητας, όπως η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων. Στη μελέτη

τους, οι Bătae et al. (2020) διαπίστωσε ότι κατά την ανάλυση της απόδοσης 108 ευρωπαϊκών τραπεζών το οικονομικό έτος 2018, δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές στη βαθμολογία του περιβαλλοντικού πυλώνα μεταξύ της εδραιωμένης και της αναδυόμενης Ευρώπης.

Μια έρευνα που έγινε από τον Buallay (2019) έδειξε μια ευνοϊκή σχέση μεταξύ της περιβαλλοντικής γνωστοποίησης και τόσο της απόδοσης ιδίων κεφαλαίων όσο και του δείκτη Tobin. Κατά συνέπεια, η πράξη παροχής δεδομένων για περιβαλλοντικά θέματα βελτιώνει την οικονομική βιωσιμότητα και την βιωσιμότητα των τραπεζών στην αγορά. Οι επενδυτές που δίνουν έμφαση στην περιβαλλοντική προορατικότητα στις επενδυτικές τους επιλογές ευνοούν έντονα την αύξηση της κερδοφορίας. Η μελέτη του Scholtens (2009) έδειξε ότι οι περισσότερες τράπεζες περιλαμβάνουν αξιολογήσεις περιβαλλοντικών κινδύνων στις δανειοδοτικές τους πρακτικές. Ωστόσο, η ανάλυση αποκαλύπτει ότι μόλις το 33% των τραπεζών που αναλύθηκαν παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες ρητά σχεδιασμένα για την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης ή τον μετριασμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Η περιβαλλοντική καινοτομία είναι ένα σχετικό στοιχείο της περιβαλλοντικής συνιστώσας που ισχύει για τις τράπεζες. Jo et al. (2015) προτείνουν ότι οι τράπεζες μπορούν να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους κόστος επενδύοντας στην εταιρική περιβαλλοντική ευθύνη, η οποία περιλαμβάνει τη χρήση προηγμένης περιβαλλοντικής τεχνολογίας. Οι τράπεζες ενδέχεται να επηρεάσουν το φυσικό περιβάλλον με τις αποφάσεις τους για τη χρηματοδότηση έργων (Dragomir et al., 2022). Bătae et al. (2021) ανακάλυψε μια σαφή συσχέτιση μεταξύ της μείωσης των εκπομπών και της βελτιωμένης οικονομικής απόδοσης. Η έρευνα διεξήχθη σε δείγμα 39 ευρωπαϊκών τραπεζών από το 2010 έως το 2019. Ως εκ τούτου, η αξιοπιστία της θεωρίας των ενδιαφερόμενων μερών και η στρατηγική που βασίζεται στους πόρους έχει επαληθευτεί, καθώς οι τράπεζες δίνουν προτεραιότητα στη βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων, στην εφαρμογή ψηφιακών διαδικασιών και στην προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμων προϊόντα. Με βάση την τρέχουσα μελέτη στον τραπεζικό κλάδο, βλέπουμε ότι τα αποτελέσματα είναι ασαφή και αφορούν κυρίως τις περιβαλλοντικές επιδόσεις πριν από την επιδημία Covid-19. Αυτή η έρευνα εστιάζει στην ανάλυση των αλλαγών που συνέβησαν τις περιόδους πριν και μετά την πανδημία, ειδικά σε σχέση με τους τρεις πυλώνες Περιβαλλοντικό, Κοινωνικό και Διακυβέρνηση (ESG).

3.1.2. Η σημασία της κοινωνικής ευθύνης στον τραπεζικό τομέα

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη (CSR) αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες αλληλεπιδρούν με τους υπαλλήλους, τους πελάτες τους (Badea et al., 2021) και τις τοπικές κοινότητες (Miralles-Quirós et al., 2019). Στη βιβλιογραφία χρησιμοποιούνται διάφορα μέτρα για τη μέτρηση της εκτέλεσης της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (CSR), όπως η βαθμολογία κοινωνικού πυλώνα που προσφέρεται από το Refinitiv Eikon ή το Bloomberg. Ορισμένες μελέτες επικεντρώνονται στην εταιρική κοινωνική ευθύνη (EKE) σε συλλογικό επίπεδο, όπως η μελέτη που πραγματοποιήθηκε από τους Wu και Shen (2013), η οποία διερευνά τους παράγοντες που ωθούν τις τράπεζες να συμμετάσχουν στην EKE. Οι στρατηγικές επιλογές που βασίζονται στη διαφοροποίηση των προϊόντων αναμένεται να μειώσουν τον ανταγωνισμό και να αυξήσουν την έγκριση της κοινότητας. Οι τράπεζες αλληλεπιδρούν ενεργά με ανθρώπους και κοινότητες, οδηγώντας σε προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (CSR) που παρέχουν άμεσα και ορατά πλεονεκτήματα. Προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει μια ισχυρή και στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (EKE) και των οικονομικών επιδόσεων στον τραπεζικό τομέα. Τα μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα επιδεικνύουν υψηλότερο επίπεδο αφοσίωσης σε κοινωνικά υπεύθυνες πρωτοβουλίες σε σύγκριση με τα μικρότερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Σύμφωνα με τους Shen et al. (2016), οι τράπεζες που δίνουν σημασία στην κοινωνική ευθύνη επιδεικνύουν σημαντικά καλύτερη οικονομική απόδοση σε σύγκριση με τράπεζες που δεν δίνουν έμφαση στην εταιρική κοινωνική ευθύνη (EKE). Η επιτυχής διαχείριση των επενδύσεων και του κόστους από τις ιταλικές τράπεζες, διατηρώντας παράλληλα τα ηθικά πρότυπα, έδειξε θετική συσχέτιση μεταξύ των κοινωνικών και των εταιρικών οικονομικών επιτευγμάτων (Soana, 2011).

Η θεωρία των ενδιαφερόμενων μερών υποστηρίζει ότι η κοινωνική απόδοση των τραπεζών θα πρέπει να επηρεάσει θετικά την οικονομική τους απόδοση (Gangi et al., 2018). Αντίθετα, η θεωρία της αντιπροσωπείας υποστηρίζει ότι υπάρχει μια αντίστροφη συσχέτιση μεταξύ της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (EKE) και της οικονομικής ευημερίας μιας εταιρείας. Αυτό συμβαίνει επειδή κλέβονται από τους μετόχους κεφάλαια που αντ' αυτού διατίθενται για κοινωνικούς σκοπούς. Πράγματι, εκτεταμένη έρευνα έχει δείξει σημαντικές αρνητικές συσχετίσεις μεταξύ κοινωνικών επιτευγμάτων και οικονομικών επιδόσεων. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να επενδύουν πόρους για τη βελτίωση της κοινωνικής τους απόδοσης,

ακόμη κι αν δεν αναμένουν άμεσα οφέλη από τις ενέργειές τους. Bătae et al. (2021) έλαβε αξιολογήσιμα αποτελέσματα για τις ευρωπαϊκές τράπεζες, τα οποία έρχονται σε αντίθεση με την πρόβλεψη της θεωρίας των ενδιαφερόμενων μερών ότι υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) και της οικονομικής επιτυχίας.

Το μεγαλύτερο μέρος της μελέτης έχει επικεντρωθεί στην Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) στον τραπεζικό τομέα συνολικά. Ωστόσο, αρκετές μελέτες έχουν διερευνήσει διάφορες διαστάσεις της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (CSR), συμπεριλαμβανομένης της επιρροής της στην κοινότητα, των αλληλεπιδράσεων των εργαζομένων, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ιδιαίτερα εντός του εργατικού δυναμικού) και της λογοδοσίας του προϊόντος. Σύμφωνα με τους Esteban-Sanchez et al. (2017), οι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι ο βαθμός δέσμευσης και επίτευξης στην καλλιέργεια πίστης και εμπιστοσύνης μεταξύ των εργαζομένων της τράπεζας μπορεί να αξιολογηθεί μέσω των διαπροσωπικών τους συνδέσεων. Πολλαπλές μελέτες έχουν δείξει στοιχεία θετικής επιρροής των σχέσεων των εργαζομένων στην οικονομική επιτυχία των εταιρειών (Matei et al., 2021). Αυτές οι μελέτες υποδεικνύουν ότι η εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών για τους εργαζομένους, ιδιαίτερα εκείνων που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλεια, τη διαφορετικότητα, τις ίσες ευκαιρίες και την ποιότητα της απασχόλησης, μπορεί να οδηγήσει σε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, μειωμένη εναλλαγή εργαζομένων, ενισχυμένη αποτελεσματικότητα και μειωμένες απουσίες. Στη μελέτη τους, οι Gangi et al. (2018) διαπίστωσε ότι η παρουσία παρακινήσεων και πιστών υπαλλήλων λειτουργεί ως πρόσθετος παράγοντας που ενισχύει την ανταγωνιστικότητα στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ). Τα εξαιρετικά μέτρα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) της τράπεζας θα ενισχύσουν την ελκυστικότητά της στους νέους υποψηφίους και θα αυξήσουν τη φήμη της (Jo et al., 2015· Tachiciu et al., 2020).

Προηγούμενες μελέτες έδειξαν ασαφή ευρήματα, υποδηλώνοντας ότι η σχέση μεταξύ της οικονομικής απόδοσης των τραπεζών και της κοινωνικής ευθύνης τους μπορεί να είναι είτε θετική είτε αρνητική όταν εξετάζεται συνολικά. Επιπλέον, η πανδημία έχει επηρεάσει σημαντικά την ευημερία των εργαζομένων, των πελατών και των κοινοτήτων δημιουργώντας μια κατάσταση αβεβαιότητας.

3.1.3 Αξιολόγηση κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης στον τραπεζικό τομέα

Η εταιρική διακυβέρνηση διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στον τραπεζικό τομέα προάγοντας τη διαφάνεια, τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς και τη λογοδοσία (Miralles-Quirós et al., 2019). Τα στελέχη των τραπεζών και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν καθήκον να δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία των τραπεζικών επενδυτών. Η εταιρική διακυβέρνηση αναφέρεται στα περιεκτικά στοιχεία που αποτελούν τις διαδικασίες, τα πρωτόκολλα, τα πλαίσια, τη σύνθεση και τις λειτουργίες του διοικητικού συμβουλίου μιας εταιρείας. Οι κανόνες που διέπουν την αμοιβή και την αξιολόγηση της απόδοσης του Διευθύνοντος Συμβούλου και των μελών του διοικητικού συμβουλίου περιλαμβάνονται σε αυτό (Esteban-Sanchez et al., 2017).

Η αξιολόγηση της ποιότητας της εταιρικής διακυβέρνησης μπορεί να πραγματοποιηθεί στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία χρησιμοποιώντας έναν δείκτη εταιρικής διακυβέρνησης, όπως οι αξιολογήσεις του πύλωνα εταιρικής διακυβέρνησης που προσφέρονται από το Refinitiv Eikon ή το Bloomberg. Η μελέτη που έγινε από τους Esteban-Sanchez et al. (2017) μεταξύ 2005 και 2010 καταδεικνύει ότι η ισχυρή εταιρική διακυβέρνηση έχει θετική επίδραση στην οικονομική επιτυχία. Ωστόσο, αρκετές μελέτες δείχνουν μια αρνητική σχέση μεταξύ της αποτελεσματικότητας της εταιρικής διακυβέρνησης και της οικονομικής απόδοσης των τραπεζών. Η έρευνα του Soana (2011) αποκαλύπτει μια αρνητική συσχέτιση μεταξύ της ποιότητας της διακυβέρνησης και της απόδοσης του μέσου όρου των ιδίων κεφαλαίων και της απόδοσης του μέσου ενεργητικού.

Στη μελέτη τους, οι Båtae et al. (2021) εντόπισε μια αρνητική συσχέτιση μεταξύ της ποιότητας της εταιρικής διακυβέρνησης και της λογιστικής απόδοσης και της αγοραίας αξίας των ευρωπαϊκών τραπεζών. Η μελέτη ανέλυσε δεδομένα από το 2010 έως το 2019. Αυτή η ανακάλυψη έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις ιδέες της θεωρίας της αντιπροσωπείας. Η επιρροή της εταιρικής διακυβέρνησης στην απόδοση των τραπεζών λείπει στις περισσότερες αναδυόμενες οικονομίες (Shakil et al., 2019). Ένας πιθανός λόγος μπορεί να είναι η έλλειψη σημαντικής δημόσιας πίεσης που ασκείται από ρυθμιστικούς φορείς όπως η κεντρική τράπεζα, η επιτροπή ασφαλείας και άλλες κρατικές υπηρεσίες ή μη κυβερνητικές οργανώσεις. Ωστόσο, μια μελέτη που έγινε από τους Hagendorff et al. (2010) σε τράπεζες στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρώπη διαπίστωσαν ότι η ύπαρξη ανεξάρτητων και διαφορετικών συμβουλίων είχε ευεργετική επίδραση στην επιτυχία των εξαγορών, αλλά μόνο όταν υπήρχαν

αυστηροί τραπεζικοί νόμοι. Τα τραπεζικά καθεστώτα αναφέρονται σε διαφορετικές καταστάσεις στις οποίες οι ρυθμιστικές αρχές έχουν την εξουσία να επηρεάζουν άμεσα τις συγκεκριμένες δραστηριότητες στις οποίες επιτρέπεται να συμμετέχουν οι τράπεζες. Αυτό περιλαμβάνει αύξηση του επιπέδου του εποπτικού κεφαλαίου για την κάλυψη των νομικών απαιτήσεων, αντιστροφή πολιτικών υψηλού κινδύνου και απόρριψη προσφορών εξαγοράς, απαιτώντας τα πιστωτικά ιδρύματα να διατηρούν ελάχιστο υποχρεωτικό αποθεματικό και να προσδιορίζουν την ανάγκη για εκλογές νέων διοικητικών συμβουλίων στις τράπεζες. Με ένα λιγότερο αυστηρό ρυθμιστικό περιβάλλον, η σημασία της εταιρικής διακυβέρνησης για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής απόδοσης των τραπεζών γίνεται σχεδόν ασήμαντη. Υπάρχει έλλειψη συναίνεσης στις μελέτες σχετικά με τη θετική ή αρνητική επίδραση της ποιότητας της εταιρικής διακυβέρνησης στην οικονομική επιτυχία. Η εκτεταμένη αβεβαιότητα που προκλήθηκε από την πανδημική κρίση επηρέασε αρκετούς κλάδους, με αποτέλεσμα οι τράπεζες σε πολλές χώρες να επιβάλλουν μορατόριουμ ως τρόπο παροχής υποστήριξης.

3.1.4. Η επίδραση της βαθμολογίας ESG στην οικονομική απόδοση

Στη μελέτη τους, οι Bātae et al. (2020) εξέτασε 108 ευρωπαϊκές τράπεζες το 2018 και διαπίστωσε ότι δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των εγκατεστημένων και των αναδυόμενων ευρωπαϊκών χωρών όσον αφορά τη συνολική βαθμολογία Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβέρνησης (ESG). Οι ερευνητές είδαν τα ίδια αποτελέσματα όταν συνέκριναν χώρες εντός της Ευρωζώνης με εκείνες εκτός αυτής. Επιπλέον, οι τράπεζες που βρίσκονται σε χώρες της Νότιας Ευρώπης έχουν πολύ καλύτερη συνολική βαθμολογία ESG σε σύγκριση με τις τράπεζες στη δυτική, βόρεια, κεντρική και ανατολική Ευρώπη. Υπό το πρίσμα της αυξανόμενης έμφασης σε θέματα Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβέρνησης (ESG), είναι ζωτικής σημασίας για τις τράπεζες να επιδείξουν τη δέσμευσή τους για την προώθηση οικολογικά βιώσιμων παραγωγικών διαδικασιών σε μη τραπεζικές επιχειρήσεις (Bātae et al., 2021). Επιπλέον, οι τράπεζες έχουν ζωτική ευθύνη για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας της παγκόσμιας οικονομίας. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό για αυτούς να ενθαρρύνουν και να παρέχουν κίνητρα στους πελάτες τους να υιοθετήσουν μια πιο οικολογική εταιρική προσέγγιση. Προηγούμενες μελέτες στον τραπεζικό τομέα υποδηλώνουν ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της συνδυασμένης

βαθμολογίας ESG και της οικονομικής απόδοσης. Ωστόσο, τα αποτελέσματα ήταν διφορούμενα και εφαρμόστηκαν μόνο στην περίοδο πριν από την επιδημία. Αυτή η έρευνα εστιάζει στην ανάλυση των αλλαγών που συνέβησαν στη σύνθετη βαθμολογία ESG, η οποία περιλαμβάνει τους τρεις πυλώνες, πριν και μετά την επιδημία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: Η έννοια της βιωσιμότητας και της επικέντρωσης στο ESG στα πλαίσια της στρατηγικής ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου στην Ελλάδα

Η Ελλάδα έχει εφαρμόσει νομοθεσία και πολιτικές που αποδεικνύουν την προσήλωσή της στους κανόνες και τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ομοίως, οι ελληνικές εταιρείες χρησιμοποιούν αυτήν την ολοκληρωμένη στρατηγική ιδρύοντας τμήματα ESG εντός των επιχειρήσεών τους. Η Κύπρος, ως κράτος μέλος, ενσωματώνει ταυτόχρονα στοιχεία ESG, νόμους, κανονισμούς και επιχειρηματικές πρακτικές τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Το προηγούμενο μήνυμα που υπερασπιζόταν τον τρόπο για το μέλλον έχει πλέον μετατραπεί σε μήνυμα αισιοδοξίας για το μέλλον: οραματισμός μιας βιώσιμης Ευρώπης που δίνει προτεραιότητα σε αποφάσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της ευημερίας όλων των Ευρωπαίων συλλογικά. Η Πράσινη Συμφωνία για την Ευρώπη είναι μια εξαιρετικά φιλόδοξη πρωτοβουλία που βασίζεται σταθερά σε αρχές, κανόνες και κανονισμούς. Βασίζεται επίσης στην προθυμία των επιχειρήσεων να υιοθετήσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές, εκπληρώνοντας ταυτόχρονα την κοινωνική τους ευθύνη και τηρώντας τις αρχές της δημοκρατικής, διαφανούς και δίκαιης εταιρικής διακυβέρνησης.

Η Ευρώπη ηγείται μιας ειρηνικής πρωτοβουλίας για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, η οποία έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει ως πρότυπο για άλλες περιοχές.

Εταιρική βιωσιμότητα και συμμόρφωση με περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς, και παράγοντες διακυβέρνησης (ESG) στην Ελλάδα.

Η Ελλάδα είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΚ) από το 1981 και είναι ένα από τα ιδρυτικά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) από το 1993. Κατά συνέπεια, η Ελλάδα τηρεί τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πολλά κράτη μέλη περιστασιακά αποτυγχάνουν να συμμορφωθούν με τις Οδηγίες της ΕΕ. Η Ελλάδα σταθερά δεν συμμορφώνεται με τη νομοθεσία της ΕΕ. Όσον αφορά τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και τους λόγους ESG, η Ελλάδα έχει συμμορφωθεί πλήρως με τους ισχύοντες κανόνες, οδηγίες και κανονισμούς της ΕΕ.

Η ελληνική έννομη τάξη έχει εφαρμόσει τις Οδηγίες 2009/65/ΕΚ, 2009/138/ΕΚ, 2011/61/ΕΕ, 2013/36/ΕΕ, 2014/65/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/97, (ΕΕ) 2016/2341, και (ΕΕ) 2019/1937. Επιπλέον, οι Κανονισμοί (ΕΕ) 2019/2088, 2019/2089 και 2020/852 έχουν άμεση εφαρμογή σε όλες τις έννομες τάξεις των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ελληνικής έννομης τάξης.

Η προτεινόμενη οδηγία για την υποβολή εκθέσεων για την εταιρική βιωσιμότητα δεν έχει ακόμη θεσπιστεί ως νομική απαίτηση. Εάν αυτό γίνει επίσημο καταστατικό της ΕΕ, η Ελλάδα αναμένεται να το εντάξει στο νομικό της πλαίσιο. Αυτή η πρόβλεψη βασίζεται στο ιστορικό πρότυπο της νομοθετικής ολοκλήρωσης της ΕΕ στην Ελλάδα, καθώς και στη συνεπή προσήλωση των επιχειρήσεων, εταιρειών, εταιριών και οργανισμών σε πρακτικές που ευθυγραμμίζονται με τους νόμους, τους κανόνες και τους κανονισμούς της ΕΕ σχετικά με την εταιρική βιωσιμότητα και τα θέματα ESG.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4892/202249, ιδρύθηκε νέος δημόσιος φορέας με σκοπό την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας του ελληνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης. Αυτή η οντότητα είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό των κανόνων και των διαδικασιών, ιδίως σε σχέση με την πολιτική βιωσιμότητας ανάπτυξης της εταιρείας, βάσει περιβαλλοντικών, κοινωνικών, κριτηρίων διακυβέρνησης (ESG), εάν είναι απαραίτητο.

Οι νόμοι που διέπουν την εταιρική διακυβέρνηση (Ν. 4548/2018 και Ν. 4706/2020) ισχύουν για αυτήν την εισηγμένη εταιρεία που λειτουργεί βάσει κανονισμών ιδιωτικού δικαίου. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 εδάφιο στ) του Ν. 4972/202251, που αφορά την εταιρική διακυβέρνηση των εταιρειών που ελέγχονται από το κράτος στην Ελλάδα, απαιτείται η δήλωση σκοπού και ειδικών υποχρεώσεων των εταιρειών αυτών, βάσει του εποπτείας του Υπουργείου Οικονομικών, περιλαμβάνει δήλωση σχετικά με την πολιτική αειφόρου ανάπτυξης τους. Αυτή η πολιτική πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια ESG. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 4 του νόμου 4864/202152 για τις ιδιωτικές επενδύσεις, απαιτείται τα επενδυτικά σχέδια και έργα να έχουν στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης που να βασίζεται σε κριτήρια ESG. Επιπλέον, πρέπει να υποβάλλεται ετήσια έκθεση βιωσιμότητας με βάση τα πρότυπα GRI.

Το άρθρο 32 του νόμου 4706/202053 για την εταιρική διακυβέρνηση υιοθετεί αυτολεξεί το άρθρο 3ζ της Οδηγίας 2017/828.

«Οι θεσμικοί επενδυτές και οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων πρέπει να δημιουργήσουν και να μοιράζονται ανοιχτά μια πολιτική δέσμευσης που να εξηγεί πώς ενσωματώνουν τη συμμετοχή των μετόχων στην επενδυτική τους στρατηγική».

Η πολιτική θα σκιαγραφεί τις μεθόδους με τις οποίες εποπτεύουν τις εταιρείες που έχουν επενδύσει σε σχετικά ζητήματα, όπως η στρατηγική, η οικονομική και μη χρηματοοικονομική απόδοση και ο κίνδυνος, η κεφαλαιακή διάρθρωση, ο κοινωνικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος και η εταιρική διακυβέρνηση.

Σύμφωνα με το άρθρο 151 του Ν. 4548/201854, οι εταιρείες ΑΕ με περισσότερους από 500 εργαζομένους οφείλουν να συντάσσουν ετήσια έκθεση που να αφορά διάφορα θέματα όπως το περιβάλλον, η κοινωνική ευθύνη, η εταιρική διακυβέρνηση, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η καταπολέμηση της διαφθοράς και η καταπολέμηση της δωροδοκίας. Η Ελλάδα έχει συμμορφωθεί με την Οδηγία (ΕΕ) 2021/126955. Η Ελλάδα υποστηρίζει ενεργά πολλές παγκόσμιες προσπάθειες που στοχεύουν στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της Πράσινης Ναυτιλιακής Πρόκλησης που ξεκίνησε από τις Ηνωμένες Πολιτείες σε συνεργασία με τον Καναδά, την Κορέα, τη Νορβηγία, το Ηνωμένο Βασίλειο (γνωστοί ως «Πράσινοι Ναυτιλιακές Διάδρομοι») και άλλες χώρες⁵⁶. Στην Ελλάδα, υπάρχει μια εταιρική κουλτούρα που είναι απόλυτα σύμφωνη με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ESG (Περιβαλλοντική, Κοινωνική και Διακυβέρνηση) όσον αφορά την εταιρική βιωσιμότητα. Οι επιχειρηματικές πρακτικές, οι επενδύσεις και τα τμήματα εταιρειών που επικεντρώνονται σε περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και διακυβέρνησης παράγοντες (ESG) καταδεικνύουν ότι στην Ελλάδα, ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να επιτύχει ανάπτυξη που είναι περιβαλλοντικά βιώσιμη και ευθυγραμμισμένη με τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και των δημοκρατικών ιδεωδών (Stamelos, 2023).

4.1 Εταιρική βιωσιμότητα και παράγοντες ESG: Επιχειρηματικές πρακτικές στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, εκτός από την προαναφερθείσα νομοθεσία, υπάρχουν μη δεσμευτικά μέσα που στοχεύουν στην προώθηση της ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβέρνησης (ESG) ανησυχιών στις εμπορικές δραστηριότητες. Ένα παράδειγμα τέτοιου μέσου είναι ο Ελληνικός Κώδικας Αειφορίας, γνωστός και ως «Ελληνικός Κώδικας Βιοσημότητα». Ο Ελληνικός Κώδικας Αειφορίας ορίζει ότι κάθε επιχείρηση στην Ελλάδα πρέπει να τηρεί είκοσι συγκεκριμένα πρότυπα. Υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες εταιρειών.

Όλες οι επιχειρήσεις με εργατικό δυναμικό άνω των 500 ατόμων κατατάσσονται στην κατηγορία Α. Οι εταιρείες αυτές διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο και μπορεί να είναι είτε ελληνικές είτε ξένες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Αυτές οι εταιρείες υποχρεούνται να τηρούν πλήρως τα κριτήρια βιωσιμότητας, διασφαλίζοντας το υψηλότερο επίπεδο συμμόρφωσης. Πρέπει επίσης να δημοσιεύουν ετήσια έκθεση που να περιγράφει λεπτομερώς τις πολιτικές τους για τη βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των στόχων, των αλυσίδων αξίας, των βασικών δεικτών

απόδοσης (KPI) για τη βιωσιμότητα και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αυτές οι εταιρείες υποχρεούνται να αναφέρουν το επίπεδο εμπλοκής των διευθυντών στις πολιτικές βιωσιμότητας της εταιρείας, καθώς και τη σύνδεση μεταξύ καινοτόμων αγαθών και πολιτικών βιωσιμότητας που βασίζονται σε εκτιμήσεις ESG. Η Κατηγορία Β ανήκει σε επιχειρήσεις εισηγμένες στο χρηματιστήριο με εργατικό δυναμικό μικρότερο από 500 άτομα. Αυτές οι εταιρείες υποχρεούνται να παρέχουν ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τις στρατηγικές αειφορίας τους, συμπεριλαμβανομένων των στόχων και των αλυσίδων αξίας τους, καθώς και βασικούς δείκτες απόδοσης (KPI) για τη βιωσιμότητα και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η κατηγορία Γ περιλαμβάνει εταιρείες διαφορετικών μεγεθών, δηλαδή μικρές (10-49 εργαζόμενοι), μεσαίες (50-249 εργαζόμενοι) ή μεγάλες (250-499 άτομα), που δεν διαπραγματεύονται δημόσια στο χρηματιστήριο. Αυτές οι εταιρείες υποχρεούνται να παρέχουν αναφορές σχετικά με τις πολιτικές αειφορίας τους σχετικά με τους στόχους, τις αλυσίδες αξίας και τους βασικούς δείκτες απόδοσης (KPI) για τη βιωσιμότητα, καθώς και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η Κατηγορία Δ περιλαμβάνει μικροεπιχειρήσεις που δεν υποχρεούνται νομικά να αποκαλύπτουν θέματα βιωσιμότητας, αλλά επιλέγουν οικειοθελώς να τηρούν τα πρότυπα βιωσιμότητας προκειμένου να βελτιώσουν τη φήμη και τις δραστηριότητές τους. Εκτός από τα ήπια νομικά εργαλεία, οι ελληνικές επιχειρήσεις ενστερνίζονται τις πρακτικές ESG στο πλαίσιο της βιώσιμης εταιρικής.

Ορισμένες ελληνικές εταιρείες έχουν δημιουργήσει ένα ειδικό τμήμα Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβέρνησης (ESG). Συμμετέχουν ενεργά σε φόρουμ ESG και διαθέτουν κεφάλαια για βιώσιμες επενδύσεις στην πράσινη οικονομία. Δίνουν προτεραιότητα στα ανθρώπινα δικαιώματα και θεσπίζουν κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της δίκαιης εταιρικής διακυβέρνησης.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες συγκεκριμένες περιπτώσεις: Enterprise Greece, Μυτιληναίος, Motor Oil, Alpha Bank και Eurobank και το ESG Forum.

Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου ESG Greece την 1η Δεκεμβρίου 2021, ο κ. Γεώργιος Φιλίπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος της Enterprise Greece, τόνισε ότι τα πρότυπα ESG γίνονται όλο και πιο καθοριστικά στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων παγκοσμίως. Η υιοθέτηση των προτύπων ESG έχει γίνει κρίσιμη τα τελευταία δύο χρόνια, καθώς η παγκόσμια κοινότητα αντιμετωπίζει την επιτακτική ανάγκη για επίτευξη του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής. Επί του παρόντος, με το

ξέσπασμα της πανδημίας COVID-19, υπάρχει μια ανανεωμένη παγκόσμια αφοσίωση στην επίτευξη φιλικής προς το περιβάλλον, βιώσιμης και δίκαιης οικονομικής ανάπτυξης.⁵⁷

Το Mytilineos⁵⁸ έχει αναγνωριστεί από τον παγκόσμιο οίκο αξιολόγησης ESG Sustainalytics και συμπεριλήφθηκε στη λίστα του με τις κορυφαίες εταιρίες του κλάδου για το 2021. Αυτή η αναγνώριση είναι συνέπεια της εξαιρετικής απόδοσης του Mytilineos⁵⁸ στους τομείς του ESG (Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Διακυβέρνηση κριτήρια) και Sus .

Η Sustainalytics, ένας εξέχων οίκος αξιολόγησης ESG, απονέμει το σήμα Industry Top Rated Companies σε εταιρείες που επιδεικνύουν υψηλές επιδόσεις στους αντίστοιχους τομείς τους στο πλαίσιο της εκτεταμένης κάλυψης της Sustainalytics. Η Μυτιληναίος κατατάσσεται στη δεύτερη θέση σε σύνολο 114 εταιριών στην κατηγορία «Βιομηχανικοί Όμιλοι Ετερογενών δραστηριοτήτων». Αυτό το επίτευγμα καταδεικνύει την αφοσίωση της εταιρείας στην ενσωμάτωση και την προώθηση του ήθους ESG (Περιβαλλοντική, Κοινωνική και Διακυβέρνηση) σε όλες τις δραστηριότητές της.

Η Sustainalytics αξιολογεί την ικανότητα των επιχειρήσεων να χειρίζονται περιβαλλοντικά, κοινωνικά και θέματα διακυβέρνησης (ESG). Κάθε εταιρεία είναι επιρρεπής σε διάφορα είδη και επίπεδα κινδύνων ESG, ανάλογα με το πεδίο λειτουργίας της. Το Mytilineos αξιολογείται στο υψηλότερο επίπεδο (περικεκτικό) σε 11 διακριτούς θεματικούς τομείς ESG, όπως η Εταιρική Διακυβέρνηση, η Κλιματική Αλλαγή & η Περιβαλλοντική Διαχείριση, η Υγεία & Ασφάλεια, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και η Επιχειρηματική Ηθική. Αυτές οι περιοχές αντιπροσωπεύουν τον μέγιστο αριθμό θεματικών περιοχών ESG για τις οποίες μια εταιρεία μπορεί να λάβει βαθμολογία. Με βάση την αξιολόγηση της Sustainalytics, η Mytilineos χειρίζεται με επιτυχία το 70% των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβέρνησης (ESG) κινδύνων που αντιμετωπίζει. Αυτή η απόδοση είναι πάνω από τον μέσο όρο των οργανισμών στην κατηγορία Βιομηχανικοί Όμιλοι Ετερογενών δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα με τον κ. Δημήτρη Παπαδόπουλο, Γενικό Διευθυντή Εταιρικής Διακυβέρνησης & Βιώσιμης Ανάπτυξης της Μυτιληναίος, είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι με τη συνεχιζόμενη βελτίωση της απόδοσής μας όπως αξιολογείται από τη Sustainalytics, έναν σημαντικό οίκο αξιολόγησης ESG. Από το 2019, έχουμε επιτύχει συνολική βελτίωση 56%. Η Mytilineos ενσωματώνει κριτήρια ESG στη στρατηγική και τις λειτουργίες της εταιρείας της, με αποτέλεσμα ευνοϊκές αποδόσεις

για τους μετόχους και την ικανότητα να προσελκύουν επενδυτές, καταναλωτές και ειδικευμένους εργαζομένους (Stamelos, 2023).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο: Μεθοδολογία της έρευνας

5.1 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση του τρόπου που ακολουθούν οι τράπεζες της Ελλάδας τους κανόνες της βιώσιμης ανάπτυξης. Περαιτέρω, θα διερευνηθεί ο τρόπος που η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο στρατηγικής ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που διατυπώνονται ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός της παρούσας έρευνας παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Σε πόσο βαθμό ακολουθούν οι Ελληνικές Τράπεζες τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης;
2. Σε πόσο βαθμό οι ελληνικές τράπεζες αξιοποιούν τις αναφορές ESG;
3. Ποιες μεθόδους και εργαλεία εφαρμόζουν για ομοιόμορφη συγκρισιμότητα;
4. Με ποιο τρόπο επηρεάζουν ο κανονισμός της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και ο κανονισμός ταξινόμησης της ΕΕ.

5.2 Δείγμα

Η σκόπιμη δειγματοληψία είναι μια μέθοδος που περιλαμβάνει την επιλογή δειγμάτων που περιλαμβάνουν μια σημαντική ποσότητα πληροφοριών, με στόχο την απόκτηση πλήρους γνώσης ενός συγκεκριμένου περιστατικού (Shaheen et al., 2016). Η επιλογή ενός συνεντευξιαζόμενου μπορεί να γίνει μόνο αφού επαληθευτεί η επάρκειά του στο σχετικό θέμα. Οι ερευνητές μπορεί να χρησιμοποιήσουν πολλά κριτήρια, όπως η ηλικία, το φύλο, η εμπειρία, η λειτουργική θέση ή η οργανωτική ιδεολογία, ως αρχικοί παράγοντες για να εξακριβώσουν την τοποθεσία της έρευνας (Patton, 1990). Η σκόπιμη δειγματοληψία διαφέρει από τη δειγματοληψία πιθανοτήτων λόγω της υποκείμενης λογικής της, η οποία την διαφοροποιεί από μια ποσοτική μεθοδολογία έρευνας. Η αξιοπιστία και η αξία των σκόπιμων δειγμάτων αμφισβητούνται μερικές φορές λόγω του μικρού τους μεγέθους, το οποίο δημιουργεί προβλήματα ως προς την αιτιολόγηση και τον στόχο τους. Αντίθετα, ένα τυχαίο

δείγμα πιθανοτήτων δεν είναι ικανό να επιτύχει τους ίδιους στόχους με τη εις βάθος, σκόπιμη δειγματοληψία.

Το προφίλ δείγματος μπορεί να υπολογιστεί και να προσαρμοστεί σύμφωνα με νέες πληροφορίες που υποδηλώνουν τροποποίηση. Η επάρκεια του μεγέθους του δείγματος εξαρτάται από την αξιολόγηση από ομοτίμους, την επικύρωση και την κρίση, όπως δήλωσε ο Patton (1990).

Λαμβάνοντας υπόψη τους προαναφερθέντες παράγοντες, η μελέτη θα αποτελείται από ένα μέγεθος δείγματος 5 συμμετεχόντων που συνδέονται με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που έχουν υιοθετήσει με επιτυχία στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης, βασισμένη στην εκτεταμένη τεχνογνωσία και δέσμευσή τους σε αυτόν τον τομέα.

5.3 Ερευνητική διαδικασία (ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις)

Η ποιοτική έρευνα είναι η διερεύνηση των χαρακτηριστικών των φαινομένων, που περιλαμβάνει την ποιότητά τους, τις διάφορες εκφράσεις, τις περιβάλλουσες συνθήκες στις οποίες συμβαίνουν και τις απόψεις από τις οποίες μπορούν να παρατηρηθούν. Ωστόσο, δεν περιλαμβάνει την εξέταση της έκτασης, της συχνότητας ή της θέσης τους σε μια αλληλουχία αιτίου-αποτελέσματος που καθορίζεται αντικειμενικά. Μια πρόσθετη ρεαλιστική αρχή μπορεί να συμπεριληφθεί σε αυτόν τον επίσημο ορισμό: η ποιοτική έρευνα συχνά περιλαμβάνει δεδομένα που εκφράζονται με τη μορφή λέξεων και όχι αριθμητικών τιμών. Η ποιοτική έρευνα είναι η συλλογή και η εξέταση μη ποσοτικών δεδομένων, όπως κείμενο, βίντεο ή ήχος, προκειμένου να γίνει βαθύτερη κατανόηση ιδεών, απόψεων ή εμπειριών. Έχει την ικανότητα να αποκαλύπτει βαθιές αποχρώσεις για ένα θέμα ή να πυροδοτεί καινοτόμες ερευνητικές ιδέες. Η ποσοτική έρευνα είναι ο αντίποδας της ποιοτικής έρευνας αφού συνεπάγεται τη συλλογή και εξέταση αριθμητικών δεδομένων για στατιστική ανάλυση. Η ποιοτική έρευνα χρησιμοποιείται συχνά σε διάφορους τομείς όπως η ανθρωπολογία, η κοινωνιολογία, η εκπαίδευση, οι επιστήμες υγείας και η ιστορία στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες (Bhandari, 2022).

Ο πρωταρχικός στόχος της ποιοτικής έρευνας είναι να αποκτήσει μια ολιστική κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων εντός των αυθεντικών τους πλαισίων. Βασίζεται στις εμπειρίες από πρώτο χέρι των ατόμων ως παραγόντων που

δημιουργούν νόημα στην καθημερινή τους ζωή και τονίζει τους λόγους πίσω από τα κοινωνικά φαινόμενα και όχι απλώς τα γεγονότα του τι συνέβη. Οι ποιοτικοί ερευνητές χρησιμοποιούν διάφορες τεχνικές έρευνας, όπως βιογραφία, μελέτη περίπτωσης, ιστορική ανάλυση, ανάλυση λόγου, εθνογραφία, θεμελιωμένη θεωρία και φαινομενολογία, για να διερευνήσουν ανθρώπινα φαινόμενα. Αυτές οι μέθοδοι διαφέρουν από τις λογικές και στατιστικές προσεγγίσεις (Fossey et al, 2002).

5.4 Ερευνητικό εργαλείο

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρούσα έρευνα στηρίζεται στην ποιοτική ερευνητική μεθοδολογία, το κατάλληλο ερευνητικό εργαλείο είναι η ημι-δομημένη συνέντευξη. Συνήθως, μια συνέντευξη πραγματοποιείται για να ληφθούν πληροφορίες ή δεδομένα από ένα συγκεκριμένο άτομο ή περιστατικό. Η συνέντευξη θα πρέπει να παρέχει πολύτιμες γνώσεις για τους αιτούντες που μπορεί να μην είναι προσβάσιμες με άλλα μέσα. Υπάρχουν τρεις τύποι συνεντεύξεων: δομημένες, ημιδομημένες και σε βάθος συνεντεύξεις.

Σύμφωνα με τους Magaldi και Berler (2020), η ημιδομημένη συνέντευξη χαρακτηρίζεται ως διερευνητική συνέντευξη. Αναφέρουν ότι η ημιδομημένη συνέντευξη ακολουθεί κανονικά έναν οδηγό και επικεντρώνεται κυρίως στο πρωταρχικό θέμα, δημιουργώντας ένα ευρύ πλαίσιο. Οι Megaldi and Berler (2020) υποστηρίζουν ότι η ημι-δομημένη συνέντευξη, παρά τα προκαθορισμένα θέματα συζήτησης, επιτρέπει της ευελιξία στους ερευνητές να προχωρήσουν με επιπλέον ερωτήσεις για την περαιτέρω αποκάλυψη νέων πληροφοριών.

Λαμβάνοντας τα παραπάνω υπόψη, οι ερωτήσεις της συνέντευξης στην παρούσα εργασία διαχωρίστηκαν σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος οι συμμετέχοντες έπρεπε να απαντήσουν σε ερωτήσεις δημογραφικού χαρακτήρα όπως το φύλο, την ηλικία, την εργασιακή τους εμπειρία, την εργασιακή τους εμπειρία στον κλάδο αλλά και στη βιώσιμη τραπεζική.

Στο δεύτερο μέρος οι συμμετέχοντες έπρεπε να αναπτύξουν τη θέση τους και τις γνώσεις τους ως προς το πώς εφαρμόζεται η βιώσιμη ανάπτυξη στην τράπεζα, πώς ήταν η κατάσταση 10 χρόνια πριν, επί του παρόντος αλλά και πώς θα είναι η κατάσταση σε 20 χρόνια από τώρα. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες απάντησαν αν έχουν δει διαφορά στην απόδοση της τράπεζας από την εφαρμογή των στόχων της βιώσιμης

ανάπτυξης και τα κριτήρια ESG, τι στόχους έχουν θέσει οι τράπεζες που εργάζονται, αν πιστεύουν ότι τα κριτήρια ESG αποτελούν στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης στον τραπεζικό κλάδο, αν η τεχνολογία Fintech έχει μπορεί να συμβάλει στη βιώσιμη τραπεζική και τέλος ζητήθηκε να διατυπώσουν τις προτάσεις τους για το μέλλον.

5.4 Ανάλυση Δεδομένων

Η ποιοτική έρευνα περιλαμβάνει την ανάλυση δεδομένων με τον εντοπισμό προτύπων, θεμάτων και ευρύτερων στοιχείων που παρέχουν εξηγήσεις για συγκεκριμένες ανθρώπινες συμπεριφορές. Η θεματική ανάλυση είναι μια πολύτιμη τεχνική ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων που περιλαμβάνει το διαχωρισμό κειμένων σε θέματα, την κωδικοποίηση τους σε μικρότερες ενότητες και στη συνέχεια την οργάνωσή τους μαζί. Η θεματική ανάλυση χρησιμοποιείται για την εξέταση δεδομένων που σχετίζονται με απόψεις, γνώσεις, συναισθήματα και άλλες μορφές περιγραφικών αρθρώσεων (Braun and Clarke, 2006).

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, τα θέματα που προκύπτουν από τις ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τη συνέντευξη είναι τα παρακάτω:

- 1) Εφαρμογή της βιώσιμης ανάπτυξης από την τράπεζα
- 2) Διαχρονική εξέλιξη της τράπεζας στα ζητήματα της βιώσιμης ανάπτυξης και των κριτηρίων ESG
- 3) Τα κριτήρια ESG ως εργαλείο ανάπτυξης της βιώσιμης τραπεζικής
- 4) Ο ρόλος του Fintech στη βιώσιμη τραπεζική
- 5) Προτάσεις

Κεφάλαιο 6ο: Παρουσίαση αποτελεσμάτων

6.1 Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων

Όπως αναφέρθηκε νωρίτερα, η συνέντευξη διαχωρίστηκε σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος οι συμμετέχοντες έπρεπε να απαντήσουν σε ερωτήσεις δημογραφικού χαρακτήρα. Αρχικά, και οι πέντε συμμετέχοντες ήταν άνδρες. Από τις απαντήσεις διαπιστώθηκε αναφορικά με την ηλικία ότι οι συμμετέχοντες ανήκαν στο ηλικιακό φάσμα από 49 έως 63 ετών. Αναφορικά με την εργασιακή τους εμπειρία, ο πρώτος

συμμετέχοντας ήταν Γενικός διευθυντής της Eurobank έχοντας εξειδίκευση ως Chief Credit risk Officer . Είχε συνολική εργασιακή εμπειρία 30 χρόνων ενώ το μέγιστο διάστημα της εργασιακής του πορείας ήταν στη Eurobank.

Ο δεύτερος συμμετέχοντας ήταν αναπληρωτής γενικός διευθυντής και επικεφαλής του τομέα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και πιστοδοτήσεων Retail Banking στη Eurobank με συνολική εργασιακή εμπειρία 43 ετών ωστόσο 38 έτη στον τραπεζικό κλάδο και δη στη βιώσιμη τραπεζική.

Ο τρίτος συμμετέχοντας εργάζεται στη DoValue ως οικονομικός διευθυντής με συνολική εργασιακή εμπειρία 31 ετών όπου 24 έτη εργάστηκε στο χρηματοοικονομικό κλάδο και 6 έτη στον τομέα της βιώσιμης τραπεζικής.

Ο τέταρτος συμμετέχων ήταν ο γενικός διευθυντής της DoValue ο οποίος δεν ανέφερε πόσα χρόνια είχε εργασιακή εμπειρία παρά μόνο ότι η συνολική του εργασιακή εμπειρία ήταν στις εταιρείες DOVALUEGREECE, EUROBANK και GRANT THORTON με κύρια εμπειρία στον κλάδο μέσω της DOVALUEGREECE. Ωστόσο ανέφερε ότι η εργασιακή του εμπειρία στην βιώσιμη τραπεζική εκτείνεται από το 2016 έως το 2020 στη EUROBANK.

Τέλος, ο πέμπτος συμμετέχοντας ήταν ο Γενικός Διευθυντής / Πρόεδρος της DoValue με εμπειρία 33 έτη στον τραπεζικό κλάδο και 15 έτη εργασιακή εμπειρία στη βιώσιμη τραπεζική.

6.2 Αποτελέσματα κυρίου μέρους συνέντευξης

6.2.1 Εφαρμογή της βιώσιμης ανάπτυξης από την τράπεζα

Σύμφωνα με την άποψη των συμμετεχόντων η βιώσιμη ανάπτυξη εφαρμόζεται μέσω της ένταξης βιώσιμων πρακτικών σε όλα τα κλιμάκια της λειτουργίας τους, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων και της κοινωνικής ευθύνης. Τα τελευταία χρόνια η doValue έχει ενσωματώσει την Αειφορία στην επιχειρηματική της στρατηγική για να δημιουργήσει μακροπρόθεσμη βιώσιμη αξία για όλους τους εμπλεκόμενους : μετόχους, επενδυτές, εργαζόμενους, πελάτες και κοινότητες.

Για την doValue "Αειφορία" σημαίνει συνδυασμός του στόχου της δημιουργίας βιώσιμης αξίας με την πάροδο του χρόνου με τη φροντίδα για το περιβάλλον και την προσοχή όλων των εμπλεκομένων. Η doValue διαδραματίζει σημαντικό και ευαίσθητο ρόλο στο χρηματοπιστωτικό οικοσύστημα και αυτό συνεπάγεται την ανάγκη να ενεργούμε επαγγελματικά, υπεύθυνα και συνετά σε σχέση με τους πελάτες και τους οφειλέτες.

Η doValue έχει καθορίσει τη στρατηγική της για την ESG, δημοσιεύοντας το πρώτο της Σχέδιο Αειφορίας για την τριετία 2021-2023, το οποίο βασίζεται στους ακόλουθους πυλώνες:

1. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ο σεβασμός των υψηλότερων ηθικών προτύπων και ο μετριασμός των κινδύνων είναι θεμελιώδεις αρχές για να λειτουργεί η doValue με υπευθυνότητα και να οικοδομεί την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων.

2. ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Η doValue αναγνωρίζει την αξία των ανθρώπων που συμβάλλουν καθημερινά, με δέσμευση και αφοσίωση, στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου και στη δημιουργία αξίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

3. ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ενώ δραστηριοποιείται σε έναν τομέα με περιορισμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, η doValue δεσμεύεται να μειώσει αυτές που προκαλούνται από τις δραστηριότητές της.

Η δραστηριότητά μας απαιτεί από εμάς να μετράμε την απόδοση όχι μόνο από οικονομική άποψη αλλά και από την άποψη των θεμάτων ESG: η κοινωνική πτυχή παίζει βασικό ρόλο για την doValue.

Περαιτέρω υποστηρίχθηκε ότι έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια 3 με 4 χρόνια μετά και από τις εποπτικές απαιτήσεις να πρέπει οι τράπεζες να οργανωθούν στον τομέα αυτό, οπότε και να ήθελε κάποιος να μην το κάνει, δεν τον αφήνει ο επόπτης του άρα ξεκινάει από τον επόπτη, που ο επόπτης έχει θέσει στις τράπεζες ημερομηνίες

προθεσμίες που πρέπει να είναι έτοιμες να αξιολογούν τον πιστωτικό κίνδυνο με βάση αυτά τα κριτήρια ESG και τους έχει βάλει να κάνουν σκοροκάρτες για το πώς να λαμβάνουν υπόψη τους όχι μόνο τα οικονομικά στοιχεία, αλλά και όλους αυτούς τους παράγοντες.

Άρα σε μια καλή επιχείρηση με καλή βαθμολογία στα κριτήρια ESG θα σημαίνει ότι η τράπεζα θα δίνει δάνεια, θα προχωρά τις σχέσεις και λοιπά μια επιχείρηση, η οποία έχει καλά οικονομικά στοιχεία, αλλά κακό βαθμό ESG δεν θα ήταν όπως παλιά, ότι εντάξει δεν με ενδιαφέρει προχωρώ γιατί δεν θα χάσουν τα λεφτά, θα λαμβάνεται υπόψη στην πιστωτική αξιολόγηση, αν χαλάει ο βαθμός της εταιρείας και αν δεν πάει καλά σε αυτό το κομμάτι.

Η DoValue και η Eurobank ακολουθεί προγράμματα που έχουν να κάνουν με την προστασία του περιβάλλοντος, τη βιώσιμη ανάπτυξη κλπ. Έχουν αλλαχτεί πολύ παλιά μηχανήματα, τα οποία ήταν ενεργειακά κοστοβόρα προς την κατεύθυνση αυτή και γενικώς είναι φιλικά προσκείμενοι, δηλαδή χρησιμοποιούν λιγότερο χαρτί ή επιδεικνύουν ευαισθητοποίηση σε τιμές για ενέργεια στα γραφεία αυτόματα και όλα αυτά. Η αλήθεια είναι ότι δεν είναι βιομηχανία, δεν έχουν απόβλητα και υπάρχει ένας επιπλέον βαθμός ευαισθητοποίησης, αλλά ακόμα και το υπόλοιπο κομμάτι για το κόστος ενέργειας είναι ακριβό σαν κομμάτι, δηλαδή ακόμα και το ρεύμα ή φυσικό αέριο, οι κλιματισμοί και όλα αυτά.

6.2.2. Διαχρονική εξέλιξη της τράπεζας στα ζητήματα της βιώσιμης ανάπτυξης και των κριτηρίων ESG

A) Η κατάσταση 10 χρόνια πριν

Αναφορικά με τη διαχρονική εξέλιξη της τράπεζας στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρήση των κριτηρίων ESG σε σχέση με 10 χρόνια πριν οι συμμετέχοντες διατύπωσαν κοινή άποψη ότι δεν γίνονταν σημαντικά πράγματα ενώ τονίστηκε ότι η προσπάθεια της εταιρίας σε τοπικό επίπεδο για εναρμόνιση με τις βασικές αρχές του ESG ξεκίνησε πριν 3 χρόνια με την έναρξη λειτουργίας της στην Ελλάδα.

Ένας συμμετέχων τόνισε ότι στο G ήτανε καλά απλώς είχε να κάνει ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, μια τράπεζα επειδή εκ του πράγματος είναι μια μεγάλη επιχείρηση ήταν καλύτερη σε αυτόν τον τομέα. Μια μικρότερη επιχείρηση δεν είχε

διαδικασίες, δεν είχε τις δομές, όπως και μια μεγάλη εταιρεία ωστόσο μπορεί να σταθεί αρκετά καλά στο κριτήριο G.

B) Η κατάσταση επί του παρόντος

Ο Όμιλος doValue, αρκετά χρόνια τώρα, έχει αρχίσει να ενσωματώνει τη βιωσιμότητα στις επιχειρηματικές διαδικασίες του με βάση τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (Sustainable Development Goals - SDGs).

Η έμφαση που δίνει η doValue σε θέματα ESG αποτυπώνεται στη στρατηγική της, η οποία προωθεί τη χρηματοοικονομική συμπερίληψη και συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη του οικονομικού συστήματος.

Η δημοσίευση του Σχεδίου Βιωσιμότητας του Ομίλου επιβεβαιώνει τη δέσμευση της doValue στα θέματα ESG για την περίοδο 2021-2023. Η επιχειρησιακή αριστεία και η συγκεκριμένη δέσμευση για βιωσιμότητα της doValue επιβεβαιώνεται επίσης από τις κορυφαίες αξιολογήσεις που λαμβάνουμε από διεθνείς φορείς:

Τον Μάρτιο του 2023, η MSCI ESG Research αναβάθμισε την αξιολόγηση MSCI ESG του Ομίλου από "AA" σε "AAA" καθώς και από τη Sustainalytics (μεσαίος κίνδυνος). Η MSCI ESG Research μετράει την ανθεκτικότητα μιας εταιρείας σε θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και διακυβέρνησης ("ESG") κινδύνους σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Η αναβάθμιση από την MSCI ESG Research είναι ένα από παράδειγμα της δέσμευσης της doValue στην υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών προς το συμφέρον των ενδιαφερομένων μερών της, ιδίως των πελατών της, των παρόχων κεφαλαίων, των εργαζομένων και του ευρύτερου κοινωνικού και περιβαλλοντικού οικοσυστήματος στο οποίο εντάσσεται η εταιρεία.

Τον Φεβρουάριο του 2022 ως Special Servicer, η Fitch Ratings επιβεβαίωσε την αξιολόγηση "RSS1- / CSS1-" και η Standard & Poor's επιβεβαίωσε την "Ισχυρή" αξιολόγηση, η οποία αντιπροσωπεύει τις υψηλότερες Αξιολογήσεις - Servicer Ratings μεταξύ εκείνων που έχουν εκχωρηθεί σε Ιταλικούς φορείς εκμετάλλευσης του κλάδου.

Τον Οκτώβριο του 2021, η MSCI ESG Ratings αύξησε την αξιολόγηση ESG της doValue από «A» σε «AA», ένα από παράδειγμα της δέσμευσης της doValue να υιοθετεί βέλτιστες πρακτικές προς το συμφέρον των ενδιαφερομένων της, ιδιαίτερα πελατών, παρόχων κεφαλαίων, και το ευρύτερο κοινωνικό και περιβαλλοντικό οικοσύστημα στο οποίο δραστηριοποιείται η εταιρεία.

Τονίστηκε περαιτέρω ότι συγκριτικά με το σήμερα ήταν διαφορετική και η δημοσιοποίηση γενικά της κλιματικής αλλαγής δέκα χρόνια πριν απ' ότι γίνεται τα τελευταία χρόνια. Εκεί λοιπόν οι τράπεζες θέλουν δουλειά και αυτό είναι κατανοητό και από τον επόπτη και για αυτό το λόγο θα γίνονται και dedicated stress tests που θα αξιολογούνται ποιες επιχειρήσεις θα παίρνουν δάνειο από τις τράπεζες σύμφωνα με το αν αυτές οι επιχειρήσεις είναι πράσινες ή όχι. Στην ουσία πρόκειται για το Sustainable finance και έχει τις εξής κατηγορίες: έχει κάποιους κλάδους που είναι πράσινοι και η τράπεζα θέλει να τους δώσει δάνεια. Κάποιοι κλάδοι που είναι κόκκινοι όπως οι εταιρείες πετρελαίων που η τράπεζα είναι πολύ προσεκτική και δεν θέλει να ανοιχτεί πολύ και να δώσει πολλά δάνεια, εκτός αν αυτά τα δάνεια τα δώσει για να τις κάνει πιο πράσινες.

Έχει να κάνει και με τη χρηματοδότηση, αλλά έχει να κάνει γιατί ασκείται έλεγχος και μετά τον έλεγχο ασκείται βέτο στο που θα δοθεί δάνειο και που όχι εκτός αν η τράπεζα θα αποτελέσει αρωγό στη μετάβαση αυτών των εταιρειών από κόκκινο σε πράσινο. Ένα παράδειγμα αφορά τα ελληνικά πετρέλαια. Η Motor Oil που απασχολείται και με κομμάτια ανανεώσιμων πηγών ενέργειας άρα και τα περισσότερα δάνεια που δίνει τώρα η Τράπεζα τα δίνει για αυτό το κομμάτι. Ο δανεισμός δεν αφορά την κατασκευή ενός διυλιστηρίου αλλά την κατασκευή ανεμογεννητριών ή φωτοβολταϊκών. Ότι έχει σχέση με το περιβάλλον.

Επί του παρόντος πραγματοποιείται προετοιμασία για όλα αυτά, κάνοντας έλεγχο μέσω σκοροκαρτών στα χαρτοφυλάκια, για να διαπιστωθεί πόσο κόκκινοι ή πράσινοι είναι. Ωστόσο υπάρχει ακόμα δρόμος καθώς τώρα σχεδιάζονται τα όπλα για να γίνεται αυστηρός και πιο συνεπής έλεγχος. Επομένως, έχει αρχίσει να διαφαίνεται εξέλιξη πάνω σε αυτό το κομμάτι και ότι εκεί θα υπάρξει και ουσιαστικά και αργότερα όσον αφορά τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Μια μεγάλη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και αύξουσα πραγματική ζήτηση από τον κόσμο. Από την άλλη υπάρχουν επιχειρηματικές προσπάθειες. Υπάρχουν περισσότερες πρωτοβουλίες. Τα

εργαλεία και τα μέσα τα οποία δεν υπήρχαν και έχουν αναπτυχθεί και υπάρχει μια σημαντική έκρηξη σε επενδύσεις τέτοιες. Σημαντικό να τονιστεί είναι ότι περιβαλλοντικούς στόχους έχει θέσει και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα (κάτι που υποστηρίχθηκε από όλους τους συμμετέχοντες).

Αξιοσημείωτο να τονιστεί επίσης είναι το γεγονός ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά το οποίο όμως είναι πολύ πίσω και δεν έχει γίνει, αλλά έχει να κάνει με μια σειρά άλλους οικονομικούς παράγοντες και αφορά το επίπεδο του πολίτη ή τα οικονομικά μέσα τα οποία έχει ώστε να μπορέσει να κάνει μια σειρά επισκευών αναμορφώσεων, ιδιαίτερα στην ακίνητη περιουσία του, ώστε να κάνει τα ακίνητα φιλικά σε αυτό το περιβάλλον. Εδώ λοιπόν, επειδή εάν εξαιρεθούν οι νέες κατασκευές, οι οποίες πραγματικά έχουν πιστοποιητικά ενεργειακής αναβάθμισης, έχουμε ένα πεπαλαιωμένο αριθμό κτηρίων, τα οποία ακόμα υπολείπονται. Και εκεί λοιπόν υπάρχει πεδίο δόξης λαμπρό και στο τραπεζικό σύστημα, αλλά και σε διάφορα άλλους χρηματοδοτικούς φορείς στο να προσπαθήσουν να κάνουν διάφορα προγράμματα στο να ωθήσουν αυτούς τους ανθρώπους και το περισσότερο κόσμο που δεν έχει τα οικονομικά μέσα να κάνει αυτές τις αναμορφώσεις που πρέπει. Επειδή η εταιρεία ανήκει σε όμιλο και οι στατιστικές έχουν καταδείξει ότι συγκριτικά με τις επιδόσεις στην Ισπανία, στην Ιταλία, στην Κύπρο η εταιρεία είναι από τις καλύτερες.

Η ευαισθητοποίηση υπάρχει σε βαθμό ιθύνοντων, υπάρχει ευαισθητοποίηση σε λογική δεικτών, δηλαδή στοχοποίηση (μείωση των waste ή μείωση εξόδων ή μεγαλύτερη χρήση του διαδικτύου) σε αντίθεση με τους Βορειοευρωπαίους που είναι πιο ευαισθητοποιημένοι.

Εξίσου αξιοσημείωτη παρατήρηση είναι το γεγονός ότι πολλοί δεν βλέπουν το όφελος. Δηλαδή ο Έλληνας κινείται λίγο και με το κίνητρο το οικονομικό, οπότε εάν με κάποιον τρόπο κάποιους δηλαδή που έκαναν παλιά σου λέει, απέσυρε μια συσκευή υψηλής ενεργειακής κλάσης με μια άλλη; Και αντίστοιχα με βάση αυτό θα πάρεις πίσω έχει η 100 ή γύρω τα αυτοκίνητα. Πέρασαν όμως ότι στόλοι αυτοκινήτων τα οποία έπαιρναν εταιρείες από leasing το 30%, 25, 30% να είναι plug in. Υπάρχουν πράγματα τα οποία ή ο νόμος μπορεί να σε εξωθήσει και να δημιουργήσει οφέλη ή μέσω αυτού του οφέλους να πραγματοποιηθεί η ευαισθητοποίηση προς αυτή την κατεύθυνση.

γ) Η κατάσταση 20 χρόνια μετά

Αναφορικά με την κατάσταση σε 20 χρόνια και πάλι οι συμμετέχοντες εκδήλωσαν τη συναίνεσή τους ότι δεν γνωρίζουν πως θα εξελιχθεί ωστόσο θεωρούν ότι το κοινό θα έχει εξοικειωθεί με τις έννοιες και έτσι η κατάσταση θα έχει βελτιωθεί σε σημαντικό βαθμό. Αντίστοιχα η οικειοποίηση των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης αλλά και των κριτηρίων ESG θα μπορούν να αποτελούν εργαλείο στρατηγικής ανάπτυξης των τραπεζών.

6.2.3 Τα κριτήρια ESG ως εργαλείο ανάπτυξης της βιώσιμης τραπεζικής

Αναφορικά με το συγκεκριμένο θέμα, όλοι οι συμμετέχοντες είναι κοινή γνώμη. Δηλαδή, έχει παρατηρηθεί θετική διαφορά στην απόδοση της επιχείρησης από την εφαρμογή των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και των ESG, τόσο σε θέματα που σχετίζονται με την κουλτούρα των εργαζομένων όσο και από το αντίκτυπο που έχει το brand της εταιρίας στην κοινωνία. Λόγω του αντικειμένου η αναγνώριση των όποιων πρωτοβουλιών απαιτούν μεγαλύτερη προσπάθεια.

Προβλέπετε ότι η κατάσταση στον χρηματοοικονομικό τομέα της Ελλάδας θα εξελιχθεί θετικά σε 10 και 20 χρόνια από σήμερα, λαμβάνοντας υπόψη τις επιρροές των ESG και τις εξελίξεις σε επίπεδο βιωσιμότητας:

Ενίσχυση Κοινωνικού Ρόλου: Ο χρηματοοικονομικός τομέας στην Ελλάδα αναμένεται να ενισχύσει τον κοινωνικό του ρόλο, εστιάζοντας σε προγράμματα που υποστηρίζουν την κοινότητα και προωθούν την κοινωνική δικαιοσύνη.

Προώθηση Καινοτομικών Χρηματοοικονομικών Προϊόντων: Η επένδυση σε καινοτόμα χρηματοοικονομικά προϊόντα που υποστηρίζουν βιώσιμες επενδύσεις αναμένεται να αυξηθεί, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για τους επενδυτές.

Στρατηγική Ενσωμάτωση των ESG Κριτηρίων: Οι ελληνικές χρηματοοικονομικές εταιρείες αναμένεται να ενσωματώσουν περισσότερο τα ESG κριτήρια στη στρατηγική τους, βελτιώνοντας την κοινωνική, περιβαλλοντική, και εταιρική τους διακυβέρνηση.

Επικέντρωση σε Βιώσιμες Επενδύσεις: Οι επενδυτικές αποφάσεις θα επικεντρωθούν περισσότερο σε βιώσιμες επενδύσεις, με τη χρήση νέων τεχνολογιών και δεδομένων για την αξιολόγηση του ESG αποτελέσματος των εταιρειών.

Συμμόρφωση με Διεθνείς Πρότυπα: Οι χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις θα συμμορφώνονται περισσότερο με διεθνείς προτύπους ESG, προσεγγίζοντας τις προκλήσεις με διεθνή προοπτική.

Τονίστηκε επιπλέον ότι θα υπάρχει μια ευκαιρία γιατί όλες οι επιχειρήσεις θα πρέπει να γίνουν πιο πράσινες, άρα θα θέλουν επενδύσεις, άρα θα υπάρχει μια ευκαιρία να δανείσουν οι τράπεζες τις επιχειρήσεις αυτές για να γίνουν πιο πράσινες. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να ανεγερθούν παραπάνω έσοδα. Από την άλλη, οι ίδιες οι τράπεζες θα πρέπει να αναλάβουν παραπάνω κόστη για να στηθούν και έτσι θα παρθεί το ρίσκο όσον αφορά τα ίδια κριτήρια είναι το βραχυπρόθεσμο κόστος σε σχέση με το μακροπρόθεσμο όφελος. Ωστόσο, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το κόστος είναι σημαντικό και δεν είναι μικρό. Είναι πολύ μεγάλο και για αυτό το λόγο έχουνε βάλει, έχουν ξεκινήσει και θέτουν κάποιους στόχους. Για παράδειγμα, τζίρο υψηλό, επίτευξη των στόχων έως το 2050 και λοιπά χωρίς να έχουν δουλέψει προς τα πίσω τι θα στοιχίσει αυτό το πράγμα. Επομένως, θα αποφέρει και οφέλη μέσω του δανεισμού. Γιατί υπάρχει μεγάλο pipeline τέτοιων έργων. Από την άλλη βέβαια θα υπάρχει και ένα κόστος σημαντικό, το οποίο θα είναι βραχυπρόθεσμο, αλλά μεγάλο, το οποίο για να στηθούν όλες και οι επιχειρήσεις και οι τράπεζες να μπορέσουν να γίνουν ESG και να αξιολογούνται έτσι τα δάνεια.

Βέβαια, υπάρχουν σημαντικές θετικές αποκλίσεις ειδικά όσον αφορά τα αποτελέσματα της Τράπεζας. Μια εξοικονόμηση με λάμπες LED, παραδείγματος χάρη με ένα φωτισμό παλιάς τεχνολογίας σαφώς έχει αποτέλεσμα το να βάλεις συσκευές ψηφιακές, οι οποίες σου εξοικονομούν κόστος στη χρήση και αυτό έχει κάποιο αποτέλεσμα.

Αξίζει να αναφερθούν δύο σημαντικές επισημάνσεις. Μια επισήμανση είναι ότι αναγκαστικά κάθε χρηματοοικονομικός οργανισμός πρέπει να εντάξει αυτή την πολιτική του μέσα, γιατί κριτήριο αξιολόγησης της Τράπεζας από τους διάφορους οίκους του εξωτερικού που αξιολογούν την πορεία και τα οικονομικά δεδομένα κάθε τράπεζας είναι και κατά πόσο είναι εναρμονισμένη βάσει των νέων αυτών πολιτικών που έχουν θεσπιστεί για τη φιλικότητα με το περιβάλλον.

Άρα ένα κριτήριο για τους δείκτες αξιολόγησης μας είναι και κατά πόσον εφαρμόζουμε αυτό το πράγμα. Άρα είναι πολύ σημαντικό στρατηγικά για την τράπεζα να ενστερνιστεί και να υλοποιεί αυτές τις πολιτικές.

Όσον αφορά τη δεύτερη επισήμανση, αφορά τους πολίτες οι οποίοι έχουν μια αυξημένη νοοτροπία και ευαισθητοποιημένη νοοτροπία σε θέματα περιβάλλοντος κατά την επιλογή μιας υπηρεσίας, όπως είναι η χρηματοδότηση από μια τράπεζα και λοιπά που παίζει ρόλο. Το ερώτημα όμως είναι πόσο μεγάλος είναι ο αριθμός αυτών των πολιτών που προσανατολίζονται προς κάθε κατεύθυνση και κυρίως έτσι.

6.2.4 Ο ρόλος του Fintech στη βιώσιμη τραπεζική

Στο ζήτημα του Fintech εκφράστηκε και πάλι από το σύνολο των συμμετεχόντων ότι η Fintech θα προωθήσει την τήρηση της βιωσιμότητας στο μέλλον, ενθαρρύνοντας καινοτομίες και βελτιώνοντας τις διαδικασίες. Η Fintech μπορεί να αποτελέσει μια εκτιμητική τεχνολογική εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της βιωσιμότητας με τους παρακάτω τρόπους:

- 1. Ψηφιακές Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (Digital Financial Services):** Η διάθεση ψηφιακών υπηρεσιών επιτρέπει τη μείωση της χρήσης χαρτιού και άλλων πόρων. Η ηλεκτρονική πληρωμή, η ψηφιακή τραπεζική και οι άλλες ψηφιακές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες συμβάλλουν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
- 2. Επενδυτικές Πλατφόρμες για Βιώσιμες Επενδύσεις:** Δημιουργία ψηφιακών πλατφορμών που παρέχουν πληροφορίες και ευκαιρίες για βιώσιμες επενδύσεις. Αυτές οι πλατφόρμες μπορούν να ενθαρρύνουν τους επενδυτές να επιλέγουν επενδύσεις με βάση βιωσιμότητας κριτήρια.
- 3. Τεχνητή Νοημοσύνη και Αναλυτικά Δεδομένα:** Η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και των αναλυτικών δεδομένων στον τομέα της οικονομίας μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό ευκαιριών βιώσιμων επενδύσεων και στη βελτίωση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων για τη βιωσιμότητα.

4. Καινοτομία στις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες: Η ανάπτυξη καινοτόμων χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που ευνοούν την ενεργειακή αποδοτικότητα και την περιβαλλοντική συνείδηση.

5. Κοινωνική Ευθύνη στην Τραπεζική και Χρηματοπιστωτική Δραστηριότητα: Η ενσωμάτωση της κοινωνικής ευθύνης στις χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, υποστηρίζοντας έργα και πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην κοινωνική και περιβαλλοντική βελτίωση.

Για τη fintech δεν πειράζει ουσιαστικά. Η αναφορά σχετίζεται με το γεγονός ότι το χρονικό πλαίσιο περιστρέφεται γύρω από έναν κόσμο τεχνολογίας, που η τεχνολογία έρχεται, ενσωματώνεται πάρα πολύ πάνω στην οικονομία. Στο κομμάτι των τραπεζών, με τις συναλλαγές με τα paypal όπου οι συναλλαγές γίνονται με πάρα πολύ γρήγορες ταχύτητες και ουσιαστικά σιγά σιγά πάνε να καλύψουν με βάση και τη βιομηχανική επανάσταση στην οποία βρισκόμαστε την ανθρώπινη έτση επαφή και την ανθρώπινη ύπαρξη με συστήματα τα οποία λειτουργούν πάρα πολύ γρήγορα και διαδικασίες. Αλλά δεν ξέρω κατά πόσο εσύ θα μας πείτε αν υπάρχει στο μέλλον μέσα από όλο αυτό θα υπάρξει και κάποια θετική εξέλιξη που να έχει να κάνει και με το περιβάλλον, δηλαδή μέσα από αυτές τις διαδικασίες που κινούνται τόσο γρήγορα με την τεχνολογία και τον ψηφιακό κόσμο.

Οι τράπεζες δουλεύουν όλες προγράμματα ψηφιακής μετάβασης, δηλαδή όλοι προσπαθούν να κάνουν τη δουλειά τους πολύ πιο γρήγορα με αυτά τα συστήματα, παρά με τους ανθρώπους, όπως γίνεται ως τώρα για εξοικονόμηση χρόνου. Θεωρείτε δε ότι θα βοηθήσει. Τονίστηκε βέβαια ότι δεν θα αφορούσε μόνο τη fintech αλλά στο σύνολο την ψηφιακή μετάβαση, όπου ψηφιακή μετάβαση και fintech θα πρέπει να κινηθούν παράλληλα και συνεργατικά.

Επίσης δόθηκε έμφαση στο γεγονός ότι ο λόγος είναι ότι προσπαθούν να βρουν πράγματα τα οποία πληρούν όλες αυτές τις καταστάσεις, δηλαδή πλέον ένα σύγχρονο ή μοντέρνο κτίριο δε θα εκπέμπει αέρια, θα κάνει χρήση λιγνίτη ή κάτι άλλο ή πετρέλαιο ντίζελ. Η λογική είναι ότι και τα πράγματα χτίζονται τεχνολογικά με σύγχρονα μέσα και με περιβαλλοντική ευαισθησία. Άρα οι συγκεκριμένοι, οι εργολάβοι, αυτοί οι οποίοι είναι εντολοδόχοι των εταιρειών, το θεωρούν προαπαιτούμενο ως προς την κατεύθυνση αυτή, με αποτέλεσμα να το σέβονται. Αυτό είναι το ένα κομμάτι και το δεύτερο κομμάτι είναι ότι στο παρελθόν υπήρχαν πάρα πολλά πράγματα τα οποία δεν γινόταν να γίνουν διαφορετικά, δηλαδή να

χρησιμοποιείται μεγάλος όγκος χαρτιού κάτι που πλέον έχει αλλάξει καθώς όλοι είναι κάτοχοι κινητών τηλεφώνων και όλα έχουν ψηφιοποιηθεί με τη βοήθεια του διαδικτύου.

6.2.5 Προτάσεις

Οι συνεντεύξεις έκλεισαν με κάποιες προτάσεις που ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να παράσχουν. Ανάμεσα στα άλλα προτάθηκε επιβολή μέτρων και έλεγχος που θα βοηθήσει και είναι δυνατόν να επηρεαστεί η κερδοφορία των τραπεζών και τα κεφάλαια των τραπεζών και οι τράπεζες κάτι πρέπει να το κάνουν είτε το θέλουν είτε όχι.

Πρέπει να προσαρμοστούν αναγκαστικά στα ESG. Το στοίχημα το μεγάλο είναι να μην πούν τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα είναι καλά, αλλά επειδή δεν μπορούν να βρεθούν μπαταρίες από το Κονγκό, βγαίνουν συγκεκριμένα μοντέλα ή και χρειάζονται να γίνουν πολύ μεγάλες επενδύσεις κάτι που θα οδηγήσει στο να πάει η κατάσταση πιο πίσω. Προς το παρόν δεν φαίνεται κάτι τέτοιο. Είναι προς το παρόν φαίνεται το αντίθετο μάλιστα. Υπάρχει πολύ μεγάλη πίεση ωστόσο το στοίχημα αφορά το βίωμα όλων στην περιβαλλοντική πολιτική.

Η λύση είναι ότι θα πρέπει το παραγόμενο προϊόν, το οποιοδήποτε παραγόμενο προϊόν να μπορεί να είναι και σε προδιαγραφές σε ποιότητα αλλά και σε τιμή κόστους παραγωγής τέτοιο που να είναι αποδεκτό από τον καταναλωτή. Εάν λοιπόν υπάρχει μια υπηρεσία ή ένα προϊόν, το οποίο τελικά απευθύνεται σε λίγους και είναι καταδικασμένο να εξυπηρετεί μόνο τις ανάγκες των λίγων και όχι των πολλών, η τράπεζα έχει επιλέξει να απευθύνεται και να καλύπτει τις ανάγκες των πολλών και οι λύσεις και οι προτάσεις πρέπει να οδηγούνται προς αυτή την κατεύθυνση.

Καλό θα είναι όσοι επιτελούν θεσμικό έργο (δηλαδή η Ευρωπαϊκή Ένωση) να μην μένουν λίγο στο επιφανειακό αλλά να βλέπουν τα πράγματα πιο σφαιρικά. Με το θέμα ότι θα έπρεπε να μπορούν να δίνουν και πιο πρακτικά παραδείγματα στη λογική τι θα κάνουν ή να βγάζαν για κάποιες περιπτώσεις ότι η εταιρεία πρότυπο σε αυτό το κομμάτι είναι ο τάδε. Ο καθένας προσπαθεί να βρει τρόπους γιατί θέλει με κάποιον τρόπο να αναδειχθεί μέσα από αυτό το ανάποδο της ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Ουσιαστικά από αυτή τη διαδικασία είναι απαραίτητη η συλλογικότητα που έχει να κάνει με τις επιχειρήσεις σε μια τράπεζα μέσω της κλιματικής αλλαγής που

προσπαθεί μέσα από αυτή την κατάσταση να αντιμετωπίσει και τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, αλλά και να προσαρμόσει τη στρατηγική της πολιτική πάνω σε αυτό, αλλά και ταυτόχρονα αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Χρειάζεται περισσότερα άτομα τα οποία να' ναι του χώρου, τα οποία να μπουν στους επιχειρησιακούς πόρους για να μπορέσουν να αποδώσουν έργο

Κεφάλαιο 7^ο: Συζήτηση – Συμπεράσματα

7.1 Συζήτηση

Η έρευνα για τη βιώσιμη τραπεζική βρίσκεται τώρα στα αρχικά της στάδια. Η ερευνητική ανάπτυξη έχει ήδη δει ουσιαστικούς μετασχηματισμούς και συνεχίζει να δίνει προτεραιότητα σε αρκετά ζητήματα (Aracil et al., 2021).

Ο κύριος μοχλός του βιώσιμου τραπεζικού λόγου πηγάζει από την ανάγκη επίτευξης βιώσιμης ανάπτυξης. Οι τρέχοντες περιβαλλοντικοί κανονισμοί έχουν εφαρμόσει πολλές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης, πρωτοβουλιών με επικεφαλής μη κυβερνητικές οργανώσεις και σημείων αναφοράς, για τον μετριασμό των εκπομπών CO₂ και την ενθάρρυνση της αειφόρου χρήσης ανανεώσιμων και μη ανανεώσιμων πόρων. Αυτές οι προσπάθειες προσπαθούν να καλλιεργήσουν μια πιο συνειδητή στάση απέναντι στην πραγματικότητά μας. Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης, η Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζουν τη σημαντική συμβολή του χρηματοπιστωτικού τομέα στην επίτευξη των αντίστοιχων στόχων τους (Yip & Bocken, 2018; Bruhns et al., 2020; European Commission, 2020; Hecker, 2015).

Αν και υπάρχουν πολλές επιστημονικές δημοσιεύσεις που εξετάζουν διάφορες πτυχές της βιώσιμης τραπεζικής, επί του παρόντος δεν υπάρχει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση και ανάλυση της υπάρχουσας επιστημονικής γνώσης σε αυτόν τον τομέα.

Ως εκ τούτου, ο κύριος σκοπός αυτής της μελέτης είναι να επιτύχει ένα συνεκτικό αποτέλεσμα κατηγοριοποιώντας τις ερμηνείες της βιώσιμης τραπεζικής που χρησιμοποιούνται στην επιστημονική έρευνα, με σκοπό την ενίσχυση της κατανόησης της ιδέας. Η επικείμενη έρευνα καταδεικνύει ότι οι ορισμοί αφορούν κυρίως την ενσωμάτωση κοινωνικών και περιβαλλοντικών στοιχείων στη στρατηγική μιας εταιρείας, καθώς και την παραγωγή αγαθών που αναγνωρίζονται ως βιώσιμα. Τα αποτελέσματα της συλλογικής βιβλιογραφίας έχουν επιβεβαιώσει προηγούμενη μελέτη που δείχνει ότι η βιώσιμη τραπεζική περιλαμβάνει διάφορες διαστάσεις και περιλαμβάνει διαφορετικές προτιμήσεις μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων (Carlucci et al., 2018).

Η αειφόρος ανάπτυξη στον τραπεζικό κλάδο αναφέρεται στη χρήση στρατηγικών και τεχνολογιών που συμβάλλουν ενεργά στη βελτίωση του περιβάλλοντος και της κοινωνίας. Αυτό επιτυγχάνεται με την αποτελεσματική κατανομή των πόρων και την

κατανομή των δαπανών σε είδη που έχουν πιστοποιηθεί ως βιώσιμα. Επιπλέον, η κατασκευή συνεπάγεται τη διαμεσολάβηση, τη χρηματοδότηση έργων με διάφορους τρόπους ανάλογα με τη βιωσιμότητά τους και την αφιέρωση του συνόλου των συνεισφορών εξ ολοκλήρου σε κοινωνικές ή οικολογικές προσπάθειες.

Ως εκ τούτου, οι κανόνες και τα πρότυπα που θεσπίζονται από ρυθμιστικούς οργανισμούς είναι ως επί το πλείστον ευθυγραμμισμένα με τις βασικές αρχές που πρέπει να ακολουθούν οι τράπεζες για να δώσουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα. Οι αρχές περιλαμβάνουν την ενεργό προώθηση βιώσιμων πρακτικών, τον μετριασμό των κινδύνων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και την ενίσχυση της δέσμευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς. Είναι σημαντικό για τις εταιρείες που αναφέρονται παραπάνω να αποκαλύπτουν δημόσια τις μετρήσεις τους σε αυτήν την περίπτωση. Ωστόσο, η επισκόπηση στρατηγικής δεν παρέχει επαλήθευση αυτού.

Η εξάντληση των φυσικών πόρων και οι αρνητικές επιπτώσεις της μη βιώσιμης οικονομικής δραστηριότητας στην κλιματική αλλαγή έχουν καταστήσει τη βιωσιμότητα ένα όλο και πιο σημαντικό θέμα. Δεδομένου ότι η οικονομική επέκταση συνοδεύεται πάντα από περιβαλλοντική υποβάθμιση, αυτού του είδους η πρόοδος είναι εγγενώς μη βιώσιμη. Οι σύγχρονες οικονομίες πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων τους (Kusi-Sarpong et al., 2022), ενώ οι εταιρείες αναζητούν ενεργά εξελίξεις που διευκολύνουν τις βιώσιμες λειτουργίες (Kusi-Sarpong et al., 2022). Ως εκ τούτου, έχει καταστεί επιτακτική ανάγκη να επιδιώκεται ενεργά η πράσινη οικονομική ανάπτυξη, μέσω της οποίας οι πόροι χρησιμοποιούνται με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα (OECD, 2009). Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ασία και τον Ειρηνικό εισήγαγε αυτήν την αναπτυξιακή ιδέα το 2005 ως μέσο για την αποτελεσματική εκτέλεση των απαραίτητων μέτρων. Στη συνέχεια, η πράσινη οικονομική ανάπτυξη κέρδισε παγκόσμια αποδοχή μέσω εκτεταμένης μελέτης και είναι ένα πολύ σχετικό θέμα στη σύγχρονη εποχή. Τα Ηνωμένα Έθνη (ΟΗΕ) καθιέρωσαν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) το 2015 ως ένα σύνολο αλληλένδετων στόχων και κριτηρίων. Στο πλαίσιο αυτής της ατζέντας, ο ΣΒΑ 7 εστιάζει στην παροχή προσβάσιμης και βιώσιμης ενέργειας, ο ΣΒΑ 12 τονίζει την ανάγκη υπεύθυνων πρακτικών στην παραγωγή και την κατανάλωση και ο ΣΒΑ 13 υπογραμμίζει την ανάγκη δράσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, η Συμφωνία του Παρισιού επικυρώθηκε στη Διάσκεψη του ΟΗΕ για την

Κλιματική Αλλαγή του 2015 με στόχο τον μετριασμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Το γεγονός ήταν σημαντικό καθώς ήταν η πρώτη φορά που ένα νομικά εκτελεστό σύμφωνο ένωσε όλες τις χώρες στη συλλογική τους προσπάθεια για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Σήμερα, οι εταιρείες και οι οικονομίες βρίσκονται υπό αυξανόμενη πίεση από ρυθμιστικές αρχές, ακτιβιστές και πελάτες για να διασφαλίσουν ότι οι δραστηριότητές τους είναι βιώσιμες. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή βημάτων για την αύξηση της χρήσης πόρων, όπως τονίζεται από τους Arner et al. (2020) και την Ευρωπαϊκή Ένωση (2020). Οι λειτουργίες θεωρούνται βιώσιμες όταν είναι οικονομικά βιώσιμες, οικολογικά συνειδητές ή/και κοινωνικά υπεύθυνες (Kshetri, 2021). Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα περιλαμβάνει τις ενέργειες που αναλαμβάνουν οι οργανισμοί για την αποτελεσματική διαχείριση των φυσικών πόρων. Αυτές οι προσπάθειες περιλαμβάνουν την εφαρμογή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η ηλιακή ηλεκτρική ενέργεια. Η έρευνα έχει δείξει ότι η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας συσχετίζεται αντιστρόφως με τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (Nguyen and Kakinaka, 2019), οι οποίες είναι επιβλαβείς για το περιβάλλον. Οι βιώσιμες επιχειρηματικές τεχνικές, επιτρέπουν στις εταιρείες να παράγουν κέρδη, ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα κάθε επιζήμια επίδραση στο περιβάλλον, δημιουργώντας έτσι ένα αμοιβαία επωφελές αποτέλεσμα.

Η τεχνολογία βοηθά τις εταιρείες σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής, επεξεργασίας και οργάνωσης δεδομένων. Σημαντικά, έχει αποδειχθεί ότι έχει αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές, στην εταιρική παραγωγικότητα και στα μέτρα της οικονομικής ανάπτυξης (Afzal et al., 2022). Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει δεδομένα που σχετίζονται με την επιρροή ενός οργανισμού στο φυσικό περιβάλλον. Πρόσφατη έρευνα έχει δείξει ότι η υιοθέτηση και η χρήση τεχνολογίας μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την απόδοση της εταιρείας και να συμβάλει στην προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης (Wang et al., 2019). Οι τεχνολογίες μπορούν να διευκολύνουν την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που σχετίζονται με το περιβάλλον εντοπίζοντας αποτελεσματικά ζητήματα και εφαρμόζοντας έγκαιρα τα απαραίτητα μέτρα σε πραγματικό χρόνο (Tsolakis et al., 2021). Οι τεχνολογικές εξελίξεις έχουν ισχυρή θετική σχέση με την περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Αυτή η εφεύρεση χρησιμεύει ως πολύτιμο εργαλείο για την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού ζητήματος

διευκολύνοντας τη μετάβαση από τις συμβατικές οικονομίες σε βιώσιμες, φιλικές προς το περιβάλλον οικονομίες (Abid et al., 2022).

Το Fintech είναι ένα σημαντικό θέμα στη σφαίρα της τεχνολογίας. Το Fintech περιλαμβάνει τεχνολογικές εξελίξεις που οδηγούν σε χρηματοοικονομική καινοτομία, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων, διαδικασιών ή προϊόντων. Αυτές οι εξελίξεις μπορεί να επηρεάσουν σημαντικά τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, ιδρύματα και αγορές. Η σύγκλιση πολλών τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων των κινητών συσκευών και των ασύρματων δικτύων, είναι συνέπεια της τεχνικής προόδου. Τα αναφερόμενα στοιχεία περιλαμβάνουν την τεχνολογία blockchain, την τεχνητή νοημοσύνη, τα μέτρα ασφαλείας, το Internet of Things και το cloud computing. Μελέτες έχουν δείξει ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας έχει ουσιαστικό αντίκτυπο σε μια οικονομία (Karim et al., 2022). Επιπλέον, η χρηματοοικονομική ανάπτυξη έχει τη δυνατότητα να διευκολύνει την επίτευξη περιβαλλοντικά βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Αυτό το είδος προόδου έχει επίσης αναφερθεί ως θεμελιώδες στοιχείο της βιώσιμης οικονομικής επέκτασης (Ahmed et al., 2022).

Η τεχνολογία, ειδικά τα εργαλεία fintech, διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην προώθηση του Industry 4.0. Αυτή η σύνδεση μπορεί να συνδεθεί με τους στόχους μιας κυκλικής οικονομίας, η οποία στοχεύει στην επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον. Μια ουσιαστική πτυχή μιας τέτοιας οικονομίας είναι η επιδίωξη πιο φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών (Hens et al., 2018) και η προώθηση της βιωσιμότητας (Geissdoerfer et al., 2017). Η Fintech έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει τις πρακτικές κυκλικής οικονομίας χρησιμοποιώντας την τεχνολογία Industry 4.0, οδηγώντας σε βελτιωμένη βιωσιμότητα για τις επιχειρήσεις. Οι οργανισμοί μπορούν να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα χρησιμοποιώντας τεχνολογίες Industry 4.0, οι οποίες εξορθολογίζουν και αυτοματοποιούν τις λειτουργίες (Abdel-Basset et al., 2020).

Η σημασία του fintech έγκειται στο ρόλο του ως καταλύτη για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών που στοχεύουν στην προώθηση της αποδοχής και της εφαρμογής βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων. Η κατανόηση της χρηματοοικονομικής τεχνολογίας έχει σημαντικό ρόλο στη μείωση του αντιληπτού κινδύνου και στην ενίσχυση της κλίσης για χρήση προϊόντων fintech. Η Fintech έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί σε διάφορους οικονομικούς τομείς με στόχο την ενίσχυση της

εταιρικής απόδοσης. Η καινοτομία Fintech ενισχύει ιδιαίτερα τη συνολική αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων και συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας. Επιπλέον, έχει καταδειχθεί ότι έχει ευεργετική επίδραση στην οικονομική απόδοση. Η Fintech επιτυγχάνει την καινοτομία χρησιμοποιώντας τεχνητή νοημοσύνη, υπολογιστικό νέφος, blockchain και άλλες τεχνολογίες αιχμής (Zhou et al., 2022). Επομένως, μπορεί να συναχθεί ότι το fintech προωθεί τη χρήση των πόρων με βιώσιμο τρόπο και συμβάλλει στην οικονομική πρόοδο. Τα Ηνωμένα Έθνη την έχουν αναγνωρίσει ως βασική εφεύρεση που μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Η Fintech έχει πλεονεκτικές προοπτικές για την ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα (Arner et al., 2020) με τη διευκόλυνση φιλικών προς το περιβάλλον χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων μέσω της χρήσης μέσων όπως η πράσινη πίστωση και οι επενδύσεις (Ahmed and Huo, 2020). Η σημασία αυτού έγκειται στη διασύνδεση μεταξύ του χρηματοπιστωτικού τομέα και της ευημερίας της ευρύτερης οικονομίας, καθώς και του φυσικού περιβάλλοντος (Afzal et al., 2021). Έχει ανακαλυφθεί επίσης ότι τα μεγαλύτερα επιτόκια δανεισμού συνδέονται με μειωμένες εκπομπές άνθρακα, αλλά η μεγαλύτερη διαθεσιμότητα πιστώσεων συνδέεται με υψηλότερες εκπομπές. Οι Arner et al. (2020) παρατήρησαν ότι το fintech έχει τη δυνατότητα να συμβάλει άμεσα στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) βελτιώνοντας τους χρηματοπιστωτικούς και ρυθμιστικούς θεσμούς. Επιπλέον, μπορεί να υποστηρίξει έμμεσα τους ΣΒΑ διευκολύνοντας την ανάπτυξη φθηνής ανανεώσιμης ενέργειας και βιώσιμων τεχνολογιών. Προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει ότι το fintech έχει αντίκτυπο στην κατανάλωση, την εξοικονόμηση και τις επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση εργαλείων όπως πιστοποιητικά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που βασίζονται σε blockchain. Κατά συνέπεια, η ανάπτυξη του fintech έχει ευεργετική σχέση με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Arner et al., 2020). Επιπλέον, η συσχέτιση μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης και της τεχνικής καινοτομίας έχει τη δυνατότητα να μειώσει τις διακυμάνσεις στην πράσινη ανάπτυξη.

Αυτή η έρευνα χρησιμοποίησε δεδομένα πάνελ από 66 έθνη κατά την περίοδο 2010-2021 για να εξετάσει την επίδραση του fintech στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Πραγματοποιήθηκε ανάλυση για να εξεταστούν οι συνδέσεις μεταξύ τριών μεταβλητών fintech (διακομιστές Διαδικτύου, ATM και Findex) και ενός δείκτη πράσινης ανάπτυξης. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η ευρεία χρήση του Διαδικτύου και η

διαθεσιμότητα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών έχουν ευεργετική επίδραση στην πράσινη οικονομική δραστηριότητα, αλλά οι εκπομπές άνθρακα έχουν επιζήμια επίδραση. Η πράσινη ανάπτυξη μπορεί να επηρεαστεί τόσο από την αύξηση του πληθυσμού όσο και από την ανεργία.

Αυτά τα ευρήματα έχουν αρκετές πρακτικές προεκτάσεις. Αρχικά, είναι σημαντικό για τους υπεύθυνους χάραξης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πολιτικής να ενθαρρύνουν ενεργά τη χρήση χρηματοοικονομικής τεχνολογίας προκειμένου να επιτύχουν ενισχυμένη χρήση των πόρων και να προωθήσουν τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, είναι επιτακτική ανάγκη για τους κυβερνητικούς αξιωματούχους να εγγυηθούν ότι έχουν ολοκληρωθεί οι βασικές προετοιμασίες υποδομής για την αποτελεσματική εκτέλεση των καινοτομιών. Επιπλέον, το fintech μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ενίσχυση της επιβολής των περιβαλλοντικών κανονισμών, με αποτέλεσμα μια πιο βελτιωμένη διαδικασία. Επιπλέον, το fintech παρέχει βοήθεια σε οργανισμούς που επιδιώκουν να πραγματοποιήσουν λειτουργίες φιλικές προς το περιβάλλον, επομένως είναι σκόπιμο για τους διαχειριστές εταιρειών να κάνουν χρήση αυτών των εναλλακτικών λύσεων. Επιπλέον, είναι σημαντικό για τους διευθυντές μάρκετινγκ να τονίσουν τα πλεονεκτήματα των τεχνικών αγαθών προκειμένου να ενισχύσουν την αποδοχή και την ελκυστικότητά τους.

Αυτή η μελέτη έχει κάνει αρκετές συνεισφορές στο θέμα. Υπάρχει μια αξιοσημείωτη έλλειψη έρευνας που διερευνά τη χρησιμότητα της τεχνολογίας blockchain σε πρακτικές καταστάσεις (Zhao et al., 2019). Επιπλέον, οι επιπτώσεις της βιωσιμότητας του blockchain είναι πλέον ένα αναπτυσσόμενο θέμα στον τομέα της διαχείρισης επιχειρήσεων (Saber et al., 2019). Αυτή η έρευνα έδειξε ότι οι τεχνολογίες fintech, όπως το blockchain, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων με στόχο την προώθηση της βιωσιμότητας στις λειτουργίες. Μια νέα θεωρητική συνεισφορά έχει παραχθεί καθώς καμία προηγούμενη έρευνα δεν είχε δημιουργήσει έναν ολοκληρωμένο δείκτη GG και εξέτασε την επίδραση αρκετών παραγόντων fintech σε αυτό σε ένα σημαντικό δείγμα για μια χρονική περίοδο. Η μελέτη που διεξήχθη από τους Mendoza-Velázquez et al. (2022) έχει δείξει ότι η διακυβέρνηση έχει ουσιαστικό αντίκτυπο στα αποτελέσματα της οργανωτικής απόδοσης. Το Fintech και η βιωσιμότητα είναι εξέχουσες πολιτικές ρυθμίσεις για την πλειονότητα των εθνικών κυβερνήσεων σε αυτήν την περιοχή. Ωστόσο, υπάρχει σπανιότητα μελετών που έχουν δείξει σύνδεση μεταξύ της χάραξης

πολιτικής και της βιωσιμότητας (Arner et al., 2020). Ως εκ τούτου, αυτή η μελέτη έχει προσφέρει μια σημαντική πρόσθετη συμβολή.

7.2 Συμπεράσματα

Η έννοια της αειφορίας, ή της αειφόρου ανάπτυξης, αφορά κυρίως την ευημερία των ανθρώπων και τις αλληλεπιδράσεις τους με τον φυσικό κόσμο μέσα σε ένα πλαίσιο όπου οι ανισορροπίες μεταξύ φύσης και πολιτισμού μπορεί να απειλήσουν την οικονομική και κοινωνική σταθερότητα. Η ιδέα της βιώσιμης ανάπτυξης στερείται έναν καθολικά εφαρμόσιμο ορισμό λόγω του δυναμικού της χαρακτήρα διαχρονικά. Είναι ουσιαστικά μια σύνθετη έννοια που συνδυάζει κοινωνικά, οικολογικά και οικονομικά στοιχεία. Η παγκόσμια κοινωνία αντιμετωπίζει σημαντικές δυσκολίες στους βασικούς τομείς της βιωσιμότητας ως αποτέλεσμα της πληθυσμιακής επέκτασης, της εξάντλησης των αποθεμάτων μη ανανεώσιμης ενέργειας, της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, της φτώχειας και της υπερβολικής παραγωγής αποβλήτων. Η συζήτηση της βιωσιμότητας περιλαμβάνει τα στοιχεία της προσαρμογής και της ανθεκτικότητας. Η προσαρμογή αφορά τοπικές προσπάθειες, ενώ η ανθεκτικότητα οδηγεί στην επίτευξη βιωσιμότητας. Τελικά, αυτή η ανάλυση εξετάζει και συζητά τις πολλές απόψεις για τη βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, της οικολογίας, της κοινωνικής δυναμικής, της τεχνολογίας και των συστημάτων, προκειμένου να δημιουργηθεί μια σύνδεση μεταξύ της λειτουργίας του οικοσυστήματος και της δομής και λειτουργίας των κοινωνικών συστημάτων. Αυτό το κεφάλαιο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης απαιτεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική που επιτρέπει ολοκληρωμένες λειτουργίες σε όλες τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές σφαίρες (Rout et al, 2020).

Η βιώσιμη χρηματοδότηση είναι το πρωταρχικό μέσο για την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Η βιώσιμη χρηματοδότηση είναι η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διαχειριστικών παραμέτρων στις οικονομικές δραστηριότητες και τις επενδυτικές προσπάθειες. Ο βέλτιστος τρόπος για να συμπεριληφθεί η βιώσιμη χρηματοδότηση είναι μέσω της ενσωμάτωσης κοινωνικά υπεύθυνων τραπεζικών πρακτικών στην τραπεζική δραστηριότητα. Η υιοθέτηση κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης στον τραπεζικό τομέα έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι σύγχρονες τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν ως καταλύτες στην επιδίωξη των στόχων βιώσιμης

ανάπτυξης, κατανέμοντας οικονομικούς πόρους σύμφωνα με τα υπεύθυνα τραπεζικά πρότυπα. Αυτό θα διευκολύνει την ανάπτυξη μιας βιώσιμης οικονομίας διοχετεύοντας πόρους χρηματοδότησης και επενδύσεων σε οικονομική δραστηριότητα που θα παρέχει τα υψηλότερα δημόσια οφέλη. Η τραπεζική στρατηγική και η εταιρική διακυβέρνηση περιλαμβάνουν όλο και περισσότερο υποστήριξη για ιδέες βιώσιμης ανάπτυξης. Οι ουκρανικές τράπεζες ενσωματώνουν σταδιακά και μεθοδικά τις αρχές της βιωσιμότητας στις δραστηριότητές τους, φέρνοντας έτσι επανάσταση στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Η έμφαση στη διασφάλιση της βιωσιμότητας και στην προώθηση της περιβαλλοντικής συνείδησης θα είναι ιδιαίτερα σημαντική κατά την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας μετά τη σύγκρουση, βοηθώντας στην υλοποίηση του ουσιαστικού στόχου της «ανοικοδόμησης με τρόπο ανώτερο από ό,τι στο παρελθόν» (Pasinovych & Myskin, 2023).

Έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση της ευαισθητοποίησης μεταξύ των ενδιαφερομένων, των επενδυτών, των ρυθμιστικών αρχών και των ανθρώπων σχετικά με τη σημασία των πρακτικών ESG για την κοινωνία. Ωστόσο, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για να ενισχυθεί η κατανόηση της ευνοϊκής επιρροής των πρακτικών ESG στην απόδοση της εταιρείας. Οι εκτιμήσεις ESG μπορεί να έχουν αντίκτυπο σε πολλές μετρήσεις απόδοσης. Το ESG περιλαμβάνει παράγοντες όπως η δέσμευση των ενδιαφερομένων, ο μετριασμός του κινδύνου και ο ποιοτικός έλεγχος, τα οποία βοηθούν την εταιρεία να κάνει πιο ενημερωμένες επιλογές. Οι εταιρείες που έχουν πλήρη κατανόηση της βιωσιμότητας και δίνουν προτεραιότητα σε αυτήν μπορεί να αποκαλύψουν αποτελεσματικά κινδύνους που μπορεί να έχουν περάσει απαρατήρητοι στο παρελθόν (Razdi, 2023).

Οι εταιρείες που δίνουν προτεραιότητα και εφαρμόζουν ισχυρά περιβαλλοντικά, κοινωνικά και πρότυπα διακυβέρνησης (ESG) θα έχουν βελτιωμένη πρόσβαση σε χρηματοοικονομικούς πόρους και βελτιωμένη λειτουργική αποτελεσματικότητα, οδηγώντας σε σημαντικές μειώσεις κόστους. Οι εταιρείες που υποστηρίζουν αυτές τις δραστηριότητες ενδέχεται να ξεπεράσουν ανταγωνιστικά εμπόδια καθώς οι αρχές του περιβάλλοντος, της κοινωνικής και της διακυβέρνησης (ESG) αποκτούν δυναμική στην αγορά. Σε τελική ανάλυση, αυτό είναι επωφελές για την επιχείρηση, καθώς έχει τη δυνατότητα να ξεπεράσει τις προσδοκίες των πελατών, ενώ προάγει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα. Σύμφωνα με το πλαίσιο της θεωρίας των ενδιαφερομένων, μια επιχείρηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα

συμφέροντα όλων των ενδιαφερομένων της, που περιλαμβάνουν το περιβάλλον, τις κοινότητες και τους εργαζόμενους, αντί να εστιάζει μόνο στη μεγιστοποίηση του πλούτου των μετόχων. Σύμφωνα με αυτήν την ιδέα, εάν οι οργανισμοί αξιολογούν και διαχειρίζονται ενεργά περιβαλλοντικά, κοινωνικά και θέματα διακυβέρνησης (ESG), μπορεί να συναχθεί ότι η προκύπτουσα σχέση μεταξύ ESG και εταιρικής απόδοσης επικεντρώνεται στη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας. Οι εταιρείες που έχουν ισχυρές δομές διακυβέρνησης, δίνουν προτεραιότητα στη δίκαιη μεταχείριση των εργαζομένων και πραγματοποιούν επενδύσεις σε περιβαλλοντικά βιώσιμες πρακτικές είναι πιο πιθανό να επιτύχουν συνεπή ανάπτυξη και να δημιουργήσουν θετικές σχέσεις με ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων. Αυτό το άρθρο προσφέρει πληροφορίες για την υπό συζήτηση έννοια, βασιζόμενος στη σύγχρονη λογοτεχνική ανάλυση. Εκφράζει αισιοδοξία για τη δυνατότητα επίτευξης αυτής της έννοιας εντός του διατεθέντος όρου της εμπειρικής έρευνας (Razdi, 2023).

Αν και υπήρξε κάποια αμφιβολία σχετικά με την αξιοπιστία των παραγόντων ESG σε σχέση με την εταιρική βιωσιμότητα, είναι πλέον ευρέως αποδεκτό ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας και της Κύπρου, υιοθετούν μια συνολική προσέγγιση. Αυτή η προσέγγιση περιλαμβάνει τόσο τον δημόσιο τομέα (κυβερνητικά όργανα, νομοθεσία και κανονισμούς) όσο και τον ιδιωτικό τομέα (επιχειρήσεις), αναγνωρίζοντας τη σημασία των παραγόντων ESG για την επίτευξη της εταιρικής βιωσιμότητας. Το ESG, το οποίο σημαίνει Environmental, Social, and Governance, δεν είναι μόνο ένα καθιερωμένο τμήμα σε πολλές εταιρείες, αλλά διδάσκεται και ως σεμινάριο. Το Ινστιτούτο Εταιρικής Διακυβέρνησης και παρόμοιοι οργανισμοί παρέχουν πτυχία ESG σε όσους ενδιαφέρονται, συμπεριλαμβανομένων των διευθυντών εταιρειών. Η υιοθέτηση των προτύπων ESG έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη ενός συστήματος όπου υπάρχει μια αξιοσημείωτη αύξηση του αριθμού των ατόμων που επικεντρώνονται στο ESG εντός των εταιρειών και η ενοποίηση της αγοράς μη χρηματοοικονομικής αξιολόγησης, με σημαντική ανάπτυξη στην ανάλυση και τις επενδύσεις ESG τομέα συστάσεων. Τα επόμενα χρόνια, τα στοιχεία ESG αναμένεται να έχουν ολοκληρωμένο αντίκτυπο σε πολλές πτυχές, όπως η εταιρική βιωσιμότητα, οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων, οι επενδύσεις, η εταιρική διακυβέρνηση, η πράσινη οικονομική ανάπτυξη και οι καθημερινές αποφάσεις των ατόμων παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στην ΕΕ (Stamelos, 2023).

Κεφάλαιο 8^ο: Προτάσεις

Απαραίτητες προϋποθέσεις η συνεργασία και η δέσμευση. Στην έρευνα «Sustainable Value Study Ελλάδα 2023» που πραγματοποίησε η ΕΥ καταλήγει σε ορισμένες πρωτοβουλίες που μπορούν να αναλάβουν οι επιχειρήσεις για να δημιουργήσουν μεγαλύτερη αξία από τα σχέδια δράσης τους όπως

1. **Υψηλότερες φιλοδοξίες / Πιο φιλόδοξοι στόχοι** για να επιτευχθούν τα ορόσημα που τέθηκαν με τη Συμφωνία των Παρισίων.
2. Αναγνώριση της δυσκολίας και της πολυπλοκότητας της επίτευξης ουσιαστικών αποτελεσμάτων στη μείωση των εκπομπών. **Καθιέρωση μετρήσεων για την παρακολούθηση της προόδου και την αξιολόγηση της απόδοσης της επένδυσης (ROI) από το πρώτο βήμα.**
3. **Συνεργασία τόσο μέσα στον κλάδο όσο και μεταξύ κλάδων:** Η πορεία προς τη βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί μια συλλογική πρόκληση και μόνο μέσα από τη συνεργασία θα προκύψουν οι αναγκαίες αλλαγές.
4. **Παρέμβαση στην εφοδιαστική αλυσίδα:** Πολλές επιχειρήσεις έχουν περισσότερες ευκαιρίες να επηρεάσουν τη μείωση των εκπομπών, προκαλώντας θετικές αλλαγές στη λειτουργία των προμηθευτών και υπεργολάβων τους, απ' ό,τι μέσω του ίδιου του οργανισμού τους. –
5. **Επένδυση στο ανθρώπινο ταλέντο:** Προτεραιότητα στην προσέλκυση των απαραίτητων δεξιοτήτων, όπως και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού σε όλες τις οργανωτικές λειτουργίες.
6. **Ανάπτυξη μιας κουλτούρας συνεργασίας εσωτερικά:** Για να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες επιχειρησιακές ανάγκες και τις ρυθμιστικές πιέσεις, αλλά και για να διαχειριστούν επαρκώς την αλλαγή, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προωθήσουν ένα νέο πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων μερών του οργανισμού, δημιουργώντας συνέργειες και ενθαρρύνοντας την καινοτομία.
7. **Θέσπιση στόχων:** Η ανάπτυξη ενός συνόλου σαφώς διατυπωμένων και μετρήσιμων στόχων θα αυξήσει την αποδοτικότητα και θα επιταχύνει τον ρυθμό προόδου.

Βιβλιογραφία

Aracil, E., Nájera-Sánchez, J.-J., & Forcadell, F. J. (2021). Sustainable banking: A literature review and integrative framework. *Finance Research Letters*, 1–20. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.101932>.

Abdel-Basset M *et al.* (2020) A novel decision-making model for sustainable supply chain finance under uncertainty environment *J. Clean. Prod.*

Abdi, Y., Li, X., & Càmara-Turull, X. (2022). Exploring the impact of sustainability (ESG) disclosure on firm value and financial performance (FP) in airline industry: the moderating role of size and age. *Environment, Development and Sustainability*, 24(4), 5052–5079. <https://doi.org/10.1007/s10668-021-01649-w>

Alareeni, B. A., & Hamdan, A. (2020). ESG impact on performance of US S&P 500-listed firms. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 20(7), 1409-1428. <https://doi.org/10.1108/cg-06-2020-0258>

Aydoğmuş, M., Gülay, G., & Ergun, K. (2022). Impact of ESG performance on firm value and profitability. *Borsa Istanbul Review*, 22, S119-S127. <https://doi.org/10.1016/j.bir.2022.11.006>

Arner D.W *et al.* (2020) Sustainability, FinTech and financial inclusion *Eur. Bus. Organ Law Rev.*

Afzal A. *et al.* (2022) The dark side of financial innovation: deterrent for economic growth *Acad. Account. Financ. Stud. J.*

Ahmed F. *et al.* (2022) Do institutional quality and financial development affect sustainable economic growth? Evidence from South Asian countries *Borsa Istanbul Review*

Abid N. *et al.* (2022) Green growth and sustainable development: dynamic linkage between technological innovation, ISO 14001, and environmental challenges *Environ. Sci. Pollut. Control Ser.*

Buallay, A. (2019). Is sustainability reporting (ESG) associated with performance? Evidence from the European banking sector. *Management of Environmental Quality: An International Journal*, 30(1), 98–115. <https://doi.org/10.1108/MEQ-12-2017-0149>

Bruhns, P., Schroff, A., Schuderer, M. & Sigg, I. (2020). Sustainable Finance: Wie Nachhaltigkeit die Finanzindustrie verändert und wie sich Institutionen darauf einstellen können.

https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/de/Documents/financial-services/sustainable_finance_safe.pdf

Batorshina A.F. & Kuznetsova I.I. (2019). Islamskyi bankinh: hlobalni trendy ta konkurentni perevahy [Islamic banking: global trends and competitive advantages]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, 23, Part 1. 11-22

Bhandari, P. (2022). What Is Qualitative Research? | Methods & Examples. (Retrieved). Scribbr. <https://www.scribbr.com/methodology/qualitative-research/>

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.

Badea, L., Moraru, A.-D., Ilie, C., Duhnea, C. & Panait, I. (2021), Customer Satisfaction with Banking Services. Simulating the Influence of Customer Satisfaction Determinants Using Artificial Neural Network Algorithms. *Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research*, 55(3), 101–115. <https://doi.org/10.24818/18423264/55.4.21.07>; ASE Publishing;

Bătae, O. M., Dragomir, V. D. & Feleagă, L. (2020), Environmental, Social, Governance (ESG), and Financial Performance of European Banks. *Journal of Accounting and Management Information Systems*, 19(3). <https://doi.org/10.24818/jamis.2020.03003>;

Bătae, O. M., Dragomir, V. D. & Feleagă, L. (2021), The Relationship between Environmental, Social, and Financial Performance in the Banking Sector: An European Study. *Journal of Cleaner Production*, 290, 125791. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.125791>;

Buallay, A. (2019), Is Sustainability Reporting (ESG) Associated with Performance? Evidence from the European Banking Sector. *Management of Environmental Quality: An International Journal*, 30(1), 98–115. <https://doi.org/10.1108/MEQ-12-2017-0149>;

Creswell, J. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed approaches* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.

Carlucci, D., Ferreira, F. A. F., Schiuma, G., Jalali, M. S., & António, N. J. S. (2018). A holistic conception of sustainable banking adding value with fuzzy cognitive mapping. *Technological and Economic Development of Economy*, 24(4), 1303–1322. <https://doi.org/10.3846/20294913.2016.1266412>.

De Clerck F. (2009). *Ethical banking. Ethical prospects*. Springer, Dordrecht, 209–227. DOI https://doi.org/10.1007/978-1-4020-9821-5_10

Dragomir, V. D. (2013), Environmental performance and responsible corporate governance: an empirical note. *E & M Ekonomie a Management*, 16(1), 33-51. <https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/17484>

Dragomir, V. D. (2018), How Do We Measure Corporate Environmental Performance? A Critical Review. *Journal of Cleaner Production*, 196, 1124–1157. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.06.014>;

Dragomir, V. D., Gorgan, C., Calu, D.-A. & Dumitru, M. (2022), The Relevance and Comparability of Corporate Financial Reporting Regarding Renewable Energy Production in Europe. *Renewable Energy Focus*, 41, 206–215.

<https://doi.org/10.1016/j.ref.2022.03.002>;

Esteban-Sanchez, P., de la Cuesta-Gonzalez, M. & Paredes-Gazquez, J. D. (2017), Corporate Social Performance and its Relation with Corporate Financial Performance: International Evidence in the Banking Industry. *Journal of Cleaner Production*, 162, 1102–1110. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2017.06.127>

European Commission. (2020). Overview of sustainable finance. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/overview-sustainable-finance_de

Fossey, E., Harvey, C., McDermott, F. and Davidson, L. (2002). Understanding and evaluating qualitative research. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 36, 717–732.

Fatemi, A., Glaum, M., & Kaiser, S. (2018). ESG performance and firm value: The moderating role of disclosure. *Global Finance Journal*, 38, 45–64. <https://doi.org/10.1016/j.gfj.2017.03.001>

Gerged, A. M., Beddewela, E., & Cowton, C. J. (2021). Is corporate environmental disclosure associated with firm value? A multicountry study of Gulf Cooperation Council firms. *Business Strategy and the Environment*, 30(1), 185–203. <https://doi.org/10.1002/bse.2616>

Gulyaeva L.P. (2010). Vprovadzhennia pryntsyypiv staloho rozvytku u bankivskomu sektori ekonomiky Ukrainy [Implementation of sustainable development principles in the banking sector of the Ukrainian economy]. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics*. 119/2010. 63-67. Retrieved from: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Hulyaeva_2010_1.pdf

Green Bank Network (2021). What is a Green Bank? Retrieved from:

<https://greenbanknetwork.org/>

Geissdoerfer M *et al.* (2017) The Circular Economy e a new sustainability paradigm? J. Clean. Prod.

Gangi, F., Meles, A., D'Angelo, E. & Daniele, L. M. (2019), Sustainable Corporate Social Responsibility Development and Corporate Governance in the Financial System: Are Environmentally Friendly Banks Less Risky? Environmental Management, 26(3), 529–547. <https://doi.org/10.1002/csr.1699>;

Hagendorff, J., Collins, M. & Keasey, K. (2010), Board Monitoring, Regulation, and Performance in the Banking Industry: Evidence from the Market for Corporate Control. Corporate Governance: An International Review, 18(5), 381–395. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8683.2010.00815.x>;

Hens L. (2018) *et al.* On the evolution of “Cleaner Production” as a concept and a practice J. Clean. Prod.

Harvard Extension School (2023). What Is Sustainable Finance and Why Is It Important? Retrieved from: <https://extension.harvard.edu/blog/what-is-sustainable-finance-and-why-is-it-important/>

Hediger, W. (2000). Sustainable development and social welfare. Ecological Economics 32: 481–492.

International Institute for Sustainable Development (IISD) (2023). Sustainable Finance. Retrieved from: <https://www.iisd.org/topics/sustainable-finance>

Johnson, B., and Christensen, L. (2004). Educational research: Quantitative, qualitative and mixed approaches (2nd ed.). USA: Allyn and Bacon, Inc.

Jo, H., Kim, H. & Park, K. (2015), Corporate Environmental Responsibility

and Firm Performance in the Financial Services Sector. *Journal of Business Ethics*, 131(2), 257–284. <https://doi.org/10.1007/s10551-014-2276-7>;

Kumar, P. C. (2020, February 29). ESG Compliant Companies Provide Superior Returns. <https://www.thestar.com.my/business/business-news/2020/02/29/esg-compliant-companies-provide-superior-returns>

Kusi-Sarpong *et al.* (2022) Intellectual capital, blockchain-driven supply chain and sustainable production: role of supply chain mapping *Technol. Forecast. Soc. Change*

Kshetri N. (2021) Blockchain and sustainable supply chain management in developing countries *Int. J. Inf. Manag.*

Klynovy D.V. (2022). Stali finansy: teoriia, metodolohiia, praktyka [Sustainable finance: theory, methodology, practice]: monograph. Vydavnytstvo "In-t ekonomiky pryrodokorystuvannia ta staloho rozvytku NAN Ukrainy". 440 p.

Levanti, D.-A., Ștefănescu, A. & Pitulice, I. C. (2021), Explanatory Factors of Lease Disclosure Level of Banks: Central and Eastern Europe Evidence. *Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research*; 55(4/2021), 241–258. <https://doi.org/10.24818/18423264/55.4.21.16>;

Lampropoulos, I., Astara, O. E., Skordoulis, M., Panagiotakopoulou, K., & Papagrigoriou, A. (2024). The Contribution of Education and ICT Knowledge in Sustainable Development Perceptions: The Case of Higher Education Students in Greece. *Journal of Human Resource and Sustainability Studies*, 12(1), 15-31.

Matei, F. B., Boboc, C. & Ghiță, S. (2021), The Relationship between Corporate Social Responsibility and Financial Performance in Romanian Companies. *Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research*, 55(3/2021), 297–314. <https://doi.org/10.24818/18423264/55.3.21.19>;

Miralles-Quirós, M. M., Miralles-Quirós, J. L. & Redondo-Hernández, J. (2019), The Impact of Environmental, Social, and Governance Performance on Stock Prices: Evidence from the Banking Industry. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 26(6), 1446-1456. <https://doi.org/10.1002/csr.1759>;

Magaldi D. and Berler M. (2020) Semi-structured Interviews. In: Zeigler-Hill V., Shackelford T.K. (Eds.) *Encyclopedia of Personality and Individual Differences*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-24612-3_857 Accessed on July 5th, 2021

Maler, K.G. (1990). Economic theory and environmental degradation; a survey of some problems. *Revista de Analisis Economico* 5: 7–17.

Munasinghe, M. and McNeely, J. (1995). *Protected Area Economics and Policy*. Geneva/Washington, DC: World Conservation Union (IUCM) and World Bank.

Munasinghe, M. and Shearer, W. (1995). *Defining and Measuring Sustainability: The Biogeophysical Foundations*. Tokyo/Washington, DC: United Nations University and World Bank.

National Geographic (1996-2024) Sustainable Development Goals Διαθέσιμο στο: <https://education.nationalgeographic.org/resource/sustainable-development-goals/>

Nielsen, K. P., & Noergaard, R. W. (2011). CSR and mainstream investing: a new match? - an analysis of the existing ESG integration methods in theory and practice and the way forward. *Journal of sustainable finance & investment*, 1(3-4), 209–221. <https://doi.org/10.1080/20430795.2012.655889>

Ntanos, S., Skordoulis, M., Kyriakopoulos, G., Arabatzis, G., Chalikias, M., Galatsidas, S., Batzios, A. & Katsarou, A. (2018). Renewable energy and economic growth: Evidence from European countries. *Sustainability*, 10(8), 2626.

Ntanos, S., Kyriakopoulos, G., Chalikias, M., Arabatzis, G., & Skordoulis, M. (2018). Public perceptions and willingness to pay for renewable energy: A case study from Greece. *Sustainability*, 10(3), 687.

Nguyen K.H *et al.* (2019) Renewable energy consumption, carbon emissions, and development stages: some evidence from panel cointegration analysis *Renew. Energy*

Nițescu, D.-C. & Cristea, M.-A. (2020), Environmental, Social and Governance Risks – New Challenges for the Banking Business Sustainability. *Amfiteatru Economic*, 22(55), 692–706. <https://doi.org/10.24818/EA/2020/55/692>;

Nizam, E., Ng, A., Dewandaru, G., Nagayev, R. & Nkoba, M. A. (2019), The Impact of Social and Environmental Sustainability on Financial Performance: A Global Analysis of the Banking Sector. *Journal of Multinational Financial Management*, 49, 35–53. <https://doi.org/10.1016/j.mulfin.2019.01.002>;

Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods* (2nd ed.). Newbury Park, CA: Sage

Pasinovych I., Myskiv G., (2023) Banking Transformation in the context of sustainable development In book: *ARTIFICIAL INTELLIGENCE: AN ERA OF NEW THREATS OR OPPORTUNITIES?* (pp.137-150) Publisher: OKTAN PRINT

Peng, L. Y. (2018). CSR and the sustainability reporting landscape of Malaysia. *Legal Herald*.

Rojo-Suárez, J., & Alonso-Conde, A. B. (2023). Short-run and long-run effects of ESG policies on value creation and the cost of equity of firms. *Economic Analysis and Policy*, 77, 599–616. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2022.12.017>

Radzi H., (2023) An Overview Of Environmental, Social And Governance (Esg) And Company Performance DOI:[10.15405/epsbs.2023.11.90](https://doi.org/10.15405/epsbs.2023.11.90) Conference: International Conference in Technology, Humanities and Management

Rout, P. R., Verma, A. K., Bhunia, P., Surampalli, R. Y., Zhang, T. C., Tyagi, R. D., ... Goyal, M. K. (2020). *Introduction to Sustainability and Sustainable Development. Sustainability*, 1–19. doi:10.1002/9781119434016.ch1

Robinson, J. and Tinker, J. (1995). Reconciling ecological, economic and social imperatives: toward an analytical framework. SDRI Discussion Papers Series. Vancouver, Canada: Sustainable Development Institute.

Shaheen, M., Gupta, R., & Kumar, Y. L. N. (2016). Exploring Dimensions of Teachers' OCB from Stakeholder's Perspective: A Study in India. *Qualitative Report*, 21(6), 1095–1117.

Skordoulis, M., Ntanos, S., Kyriakopoulos, G. L., Arabatzis, G., Galatsidas, S., & Chalikias, M. (2020). Environmental innovation, open innovation dynamics and competitive advantage of medium and large-sized firms. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 6(4), 195.

Skordoulis, M., Kyriakopoulos, G., Ntanos, S., Galatsidas, S., Arabatzis, G., Chalikias, M., & Kalantonis, P. (2022). The mediating role of firm strategy in the relationship between green entrepreneurship, green innovation, and competitive advantage: the case of medium and large-sized firms in Greece. *Sustainability*, 14(6), 3286.

Stamelos C., (2023) Corporate Sustainability and ESG factors in Greece and Cyprus: compliance, laws and business practices towards a holistic approach DOI:[10.22598/iele.2022.9.2.10](https://doi.org/10.22598/iele.2022.9.2.10)

Scholtens, B. (2009), Corporate Social Responsibility in the International Banking Industry. *Journal of Business Ethics*, 86(2), 159–175.
<https://doi.org/10.1007/s10551-008-9841-x>;

Shakil, M. H., Mahmood, N., Tasnia, M. & Munim, Z. H. (2019), Do Environmental, Social and Governance Performance Affect the Financial Performance of Banks? A Cross-Country Study of Emerging Market Banks. *Management of Environmental Quality: An International Journal*, 30(6), 1331–1344. <https://doi.org/10.1108/MEQ-08-2018-0155>;

Shen, C.-H., Wu, M.-W., Chen, T.-H. & Fang, H. (2016), To Engage or Not to Engage in Corporate Social Responsibility: Empirical Evidence from Global Banking Sector. *Economic Modelling*, 55, 207–225.
<https://doi.org/10.1016/j.econmod.2016.02.007>;

Soana, M.-G. (2011), The Relationship between Corporate Social Performance and Corporate Financial Performance in the Banking Sector. *Journal of Business Ethics*, 104(1), 133–148. <https://doi.org/10.1007/s10551-011-0894-x>;

Tachiciu, L., Fulop, M. T., Marin-Pantelescu, A., Oncioiu, I. & Topor, D. I. (2020), Non-financial Reporting and Reputational Risk in the Romanian Financial Sector. *Amfiteatru Economic*, 22(55), 668–691. <https://doi.org/10.24818/EA/2020/55/668>;

Tampakoudis, I., Noulas, A., Kiosses, N., & Drogalas, G. (2021). The effect of ESG on value creation from mergers and acquisitions. What changed during the COVID-19 pandemic? *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 21(6), 1117-1141. <https://doi.org/10.1108/cg-10-2020-0448>

Teoh, H.-Y., & Thong, G. (1984). Another look at corporate social responsibility and reporting: An empirical study in a developing country. *Accounting, Organizations and Society*, 9(2), 189-206. [https://doi.org/10.1016/0361-3682\(84\)90007-2](https://doi.org/10.1016/0361-3682(84)90007-2)

UkrGasBank (2023). Official website. Retrieved from:

<https://www.ukrgasbank.com/>

Uddin Ahmed, S., Parvez Ahmed, S. & Hasan, I. (2018), Why Banks Should Consider ESG Risk Factors in Bank Lending? *Banks and Bank Systems*, 13(3), 71–80. [https://doi.org/10.21511/bbs.13\(3\).2018.07](https://doi.org/10.21511/bbs.13(3).2018.07);

Velte, P. (2017). Does ESG performance have an impact on financial performance? Evidence from Germany. *Journal of Global Responsibility*, 8(2), 169-178. <https://doi.org/10.1108/jgr-11-2016-0029>

Waddock, S. A., & Graves, S. B. (1997). The Corporate Social Performance-Financial Performance Link. *Strategic Management Journal*, 18(4), 303–319. [https://doi.org/10.1002/\(sici\)1097-0266\(199704\)18:4<303::aid-smj869>3.0.co;2-g](https://doi.org/10.1002/(sici)1097-0266(199704)18:4<303::aid-smj869>3.0.co;2-g)

Wagner, M., Van Phu, N., Azomahou, T. o., & Wehrmeyer, W. (2002). The relationship between the environmental and economic performance of firms: an empirical analysis of the European paper industry. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 9(3), 133-146. <https://doi.org/10.1002/csr.22>

Wu, M.-W. & Shen, C.-H. (2013), Corporate Social Responsibility in the Banking Industry: Motives and Financial Performance. *Journal of Banking & Finance*, 37(9), 3529–3547. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2013.04.023>.

Weaver, P.M. and Rotmans, J. (2006). Integrated sustainability assessment: what is it, why do it and how? *International Journal of Innovation and Sustainable Development* 1 (4): 284–303.

White, M.A. (2013). Sustainability: I know it when I see it. *Ecological Economics* 86: 213–217.

Wang X *et al.* (2019) Non-linear effects of heterogeneous environmental regulations on green growth in G20 countries: evidence from panel threshold regression *Sci. Total Environ.*

Yip, A. W., & Bocken, N. M. (2018). Sustainable business model archetypes for the banking industry. *Journal of Cleaner Production*, 174, 150–169. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2017.10.190>.

Yoon, B., Lee, J., & Byun, R. (2018). Does ESG Performance Enhance Firm Value? Evidence from Korea. *Sustainability*, 10(10), 3635. <https://doi.org/10.3390/su10103635>

Zhou, G., Liu, L., & Luo, S. (2022). Sustainable development, ESG performance and company market value: Mediating effect of financial performance. *Business Strategy and the Environment*, 31(7), 3371–3387. <https://doi.org/10.1002/bse.3089>

Παράρτημα

Παράρτημα 1: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Δημογραφικά στοιχεία

Φύλο:

Ηλικία:

Εργασιακή εμπειρία:

Εργασιακή εμπειρία στον κλάδο:

Εργασιακή εμπειρία στην βιώσιμη τραπεζική:

Κυρίως μέρος συνέντευξης:

- 1) Πως εφαρμόζεται η βιώσιμη ανάπτυξη στην τράπεζα που εργάζεστε;
- 2) Πως ήταν η κατάσταση 10 χρόνια πριν;
- 3) Πως είναι η κατάσταση επί του παρόντος;
- 4) Έχετε δει διαφορά στην απόδοση της τράπεζας από την εφαρμογή των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και τα ESG;
- 5) Πως πιστεύεται ότι θα εξελιχθεί η κατάσταση σε 10 χρόνια από σήμερα και αντίστοιχα σε 20 χρόνια;
- 6) Τι στόχος έχει θέσει η τράπεζα ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη;
- 7) Θεωρείται ότι τα ESG αποτελούν στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης και βιωσιμότητας;
- 8) Πιστεύεται ότι η Fintech θα αποτελέσει κίνητρο για την τήρηση της βιωσιμότητας στο μέλλον;
(<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S030142072300017X>)
- 9) Έχετε να προτείνετε λύσεις που θα ενισχύσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη;
- 10) Θέλετε να προσθέτε κάτι;

Παράρτημα 2:

Συμμετέχοντας Α

1. Πως εφαρμόζεται η βιώσιμη ανάπτυξη στον Όμιλο doValue που εργάζεστε;

Η βιώσιμη ανάπτυξη εφαρμόζεται μέσω της ένταξης βιώσιμων πρακτικών σε όλα τα κλιμάκια της λειτουργίας μας, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών μας δραστηριοτήτων και της κοινωνικής ευθύνης.

Τα τελευταία χρόνια η doValue έχει ενσωματώσει την Αειφορία στην επιχειρηματική της στρατηγική για να δημιουργήσει μακροπρόθεσμη βιώσιμη αξία για όλους τους εμπλεκόμενους : μετόχους, επενδυτές, εργαζόμενους, πελάτες και κοινότητες.

Για την doValue "Αειφορία" σημαίνει συνδυασμός του στόχου της δημιουργίας βιώσιμης αξίας με την πάροδο του χρόνου με τη φροντίδα για το περιβάλλον και την προσοχή όλων των εμπλεκομένων. Η doValue διαδραματίζει σημαντικό και ευαίσθητο ρόλο στο χρηματοπιστωτικό οικοσύστημα και αυτό συνεπάγεται την ανάγκη να ενεργούμε επαγγελματικά, υπεύθυνα και συνετά σε σχέση με τους πελάτες και τους οφειλέτες.

Η doValue έχει καθορίσει τη στρατηγική της για την ESG, δημοσιεύοντας το πρώτο της Σχέδιο Αειφορίας για την τριετία 2021-2023, το οποίο βασίζεται στους ακόλουθους πυλώνες:

1. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ο σεβασμός των υψηλότερων ηθικών προτύπων και ο μετριασμός των κινδύνων είναι θεμελιώδεις αρχές για να λειτουργεί η doValue με υπευθυνότητα και να οικοδομεί την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων.

2. ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Η doValue αναγνωρίζει την αξία των ανθρώπων που συμβάλλουν καθημερινά, με δέσμευση και αφοσίωση, στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου και στη δημιουργία αξίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

3. ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ενώ δραστηριοποιείται σε έναν τομέα με περιορισμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, η doValue δεσμεύεται να μειώσει αυτές που προκαλούνται από τις δραστηριότητές της.

Η δραστηριότητά μας απαιτεί από εμάς να μετράμε την απόδοση όχι μόνο από οικονομική άποψη αλλά και από την άποψη των θεμάτων ESG: η κοινωνική πτυχή παίζει βασικό ρόλο για την doValue.

2.Πως ήταν η κατάσταση 10 χρόνια πριν;

Η προσπάθεια της εταιρίας σε τοπικό επίπεδο για εναρμόνιση με τις βασικές αρχές του ESG ξεκίνησε πριν 3 χρόνια με την έναρξη λειτουργίας της στην Ελλάδα.

3.Πως είναι η κατάσταση επί του παρόντος;

Ο Όμιλος doValue, αρκετά χρόνια τώρα, έχει αρχίσει να ενσωματώνει τη βιωσιμότητα στις επιχειρηματικές διαδικασίες του με βάση τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (Sustainable Development Goals - SDGs).

Η έμφαση που δίνει η doValue σε θέματα ESG αποτυπώνεται στη στρατηγική της, η οποία προωθεί τη χρηματοοικονομική συμπερίληψη και συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη του οικονομικού συστήματος.

Η δημοσίευση του [Σχεδίου Βιωσιμότητας του Ομίλου](#) επιβεβαιώνει τη δέσμευση της doValue στα θέματα ESG για την περίοδο 2021-2023.

Η επιχειρησιακή αριστεία και η συγκεκριμένη δέσμευση για βιωσιμότητα της doValue επιβεβαιώνεται επίσης από τις κορυφαίες αξιολογήσεις που λαμβάνουμε από διεθνείς φορείς:

Τον Μάρτιο του 2023, η MSCI ESG Research αναβάθμισε την αξιολόγηση MSCI ESG του Ομίλου από "AA" σε "AAA" καθώς και από τη Sustainalytics (μεσαίος κίνδυνος). Η MSCI ESG Research μετράει την ανθεκτικότητα μιας εταιρείας σε θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και διακυβέρνησης ("ESG") κινδύνους σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Η αναβάθμιση από την MSCI ESG Research είναι ένα από παράδειγμα της δέσμευσης της doValue στην υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών προς το συμφέρον

των ενδιαφερομένων μερών της, ιδίως των πελατών της, των παρόχων κεφαλαίων, των εργαζομένων και του ευρύτερου κοινωνικού και περιβαλλοντικού οικοσυστήματος στο οποίο εντάσσεται η εταιρεία.

Τον Φεβρουάριο του 2022 ως Special Servicer, η Fitch Ratings επιβεβαίωσε την αξιολόγηση "RSS1- / CSS1-" και η Standard & Poor's επιβεβαίωσε την "Ισχυρή" αξιολόγηση, η οποία αντιπροσωπεύει τις υψηλότερες Αξιολογήσεις - Servicer Ratings μεταξύ εκείνων που έχουν εκχωρηθεί σε Ιταλικούς φορείς εκμετάλλευσης του κλάδου.

Τον Οκτώβριο του 2021, η MSCI ESG Ratings αύξησε την αξιολόγηση ESG της doValue από «A» σε «AA», ένα από παράδειγμα της δέσμευσης της doValue να υιοθετεί βέλτιστες πρακτικές προς το συμφέρον των ενδιαφερομένων της, ιδιαίτερα πελατών, παρόχων κεφαλαίων, και το ευρύτερο κοινωνικό και περιβαλλοντικό οικοσύστημα στο οποίο δραστηριοποιείται η εταιρεία.

4. Έχετε δει διαφορά στην απόδοση της doValue από την εφαρμογή των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και τα ESG;

Έχουμε παρατηρήσει θετική διαφορά στην απόδοση της επιχείρησης από την εφαρμογή των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και των ESG, τόσο σε θέματα που σχετίζονται με την κουλτούρα των εργαζομένων όσο και από το αντίκτυπο που έχει το brand της εταιρίας στην κοινωνία. Λόγω του αντικειμένου η αναγνώριση των όποιων πρωτοβουλιών απαιτούν μεγαλύτερη προσπάθεια.

5. Πως πιστεύεται ότι θα εξελιχθεί η κατάσταση σε 10 χρόνια από σήμερα και αντίστοιχα σε 20 χρόνια;

Προβλέπουμε ότι η κατάσταση στον χρηματοοικονομικό τομέα της Ελλάδας θα εξελιχθεί θετικά σε 10 και 20 χρόνια από σήμερα, λαμβάνοντας υπόψη τις επιρροές των ESG και τις εξελίξεις σε επίπεδο βιωσιμότητας:

Ενίσχυση Κοινωνικού Ρόλου: Ο χρηματοοικονομικός τομέας στην Ελλάδα αναμένεται να ενισχύσει τον κοινωνικό του ρόλο, εστιάζοντας σε προγράμματα που υποστηρίζουν την κοινότητα και προωθούν την κοινωνική δικαιοσύνη.

Προώθηση Καινοτομικών Χρηματοοικονομικών Προϊόντων: Η επένδυση σε καινοτόμα χρηματοοικονομικά προϊόντα που υποστηρίζουν βιώσιμες επενδύσεις αναμένεται να αυξηθεί, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για τους επενδυτές.

Στρατηγική Ενσωμάτωση των ESG Κριτηρίων: Οι ελληνικές χρηματοοικονομικές εταιρείες αναμένεται να ενσωματώσουν περισσότερο τα ESG κριτήρια στη στρατηγική τους, βελτιώνοντας την κοινωνική, περιβαλλοντική, και εταιρική τους διακυβέρνηση.

Επικέντρωση σε Βιώσιμες Επενδύσεις: Οι επενδυτικές αποφάσεις θα επικεντρωθούν περισσότερο σε βιώσιμες επενδύσεις, με τη χρήση νέων τεχνολογιών και δεδομένων για την αξιολόγηση του ESG αποτελέσματος των εταιρειών.

Συμμόρφωση με Διεθνείς Πρότυπα: Οι χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις θα συμμορφώνονται περισσότερο με διεθνείς προτύπους ESG, προσεγγίζοντας τις προκλήσεις με διεθνή προοπτική.

6.Τι στόχους έχει θέσει η doValue ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη;

Η doValue Greece, στοχεύει στρατηγικά στη δημιουργία μακροπρόθεσμης, βιώσιμης αξίας και η ανάπτυξη για όλους τους εμπλεκόμενους: εργαζόμενους, πελάτες, επενδυτές και κοινότητες. Οι πολύτιμες και οικουμενικές αξίες της ανθρώπινης ζωής, ο σεβασμός, η φροντίδα και η υπευθυνότητα, αποτελούν, βασικά συστατικά της ίδιας της φιλοσοφίας της, αλλά και συνθέτουν τον «πυρήνα» του Προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Δημιουργία αξίας και έμπρακτης επιστροφής στην κοινωνία, με στόχο ένα πιο ελπιδοφόρο και βιώσιμο μέλλον.

Στο πρόγραμμα #Αξίες Ζωής εντάσσεται ολόκληρο το ευρύ πλάνο δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που υλοποιεί η doValue Greece και εστιάζει σε τρεις άξονες: την Κοινωνία, το Περιβάλλον, την Υγεία

Με το Πρόγραμμα #Αξίες ζωής, η doValue Greece υποστηρίζει την ευζωία, με ιδιαίτερη ευαισθησία στις ευπαθείς ομάδες, καινοτομεί στον τομέα της υγείας, φροντίζει για την εξοικονόμηση πολύτιμης ενέργειας, στέκεται δίπλα στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Στο πλαίσιο αυτό, η doValue Greece έχει ήδη ολοκληρώσει σημαντικές δράσεις, όπως

1. **Επισκευή και πλήρη ανακαίνιση του Δημοτικού Ιατρείου Ροβιών στην Εύβοια** που επλήγη διπλά, από τις καλοκαιρινές πυρκαγιές και τις φθινοπωρινές πλημμύρες το 2021 και κάλυψη νέου ιατρικού εξοπλισμού. Συνεχίζοντας παράλληλα να βρίσκετε πάντοτε δίπλα στις ανάγκες των κατοίκων της περιοχής.
2. **Χρηματοδότηση αγοράς και εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων στην ιστορική δομή της ΕΛΕΠΑΠ, στο Παγκράτι** με στόχο τη στήριξη κοινωνικών πρωτοβουλιών και δομών συνδυαστικά με τον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και δημιουργία πράσινου αποτυπώματος.
3. **Χρηματοδότηση του καινοτόμου προγράμματος υποστηρικτικής ιατρικής για καρκινοπαθείς «Δίπλα στη Γυναίκα» στο Αρεταίειο Νοσοκομείο με τη δημιουργία του ειδικού χώρου #ramperringroom στην κλινική.** Ένα πρόγραμμα που εξελίσσεται διαρκώς και η στήριξη του οποίου συνεχίζεται, με στόχο την παροχή μιας σειράς υποστηρικτικών υπηρεσιών ολιστικής αντίληψης. Ταυτόχρονα στηρίζει τη λειτουργία του νοσοκομείου με τη δωρεά καινοτόμου επεμβατικού εξοπλισμού.
4. **Συνδράμει για δεύτερη χρονιά στο έργο της ΑΜΚΕ «Εξέλιξη Ζωής»** με στόχο την υποστήριξη και ενδυνάμωση εφήβων και νεαρών ενηλίκων που προέρχονται από δομές κλειστής παιδικής προστασίας
5. **Υποστηρίζει ως χορηγός, τον Στέφανο Ντούσκο, τον πρώτο Έλληνα Χρυσό Ολυμπιονίκη Κωπηλασίας στο Τόκιο το 2021** συνδράμοντας τον στόχο του για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Παρισιού το 2024, με βασικό κριτήριο τις κοινωνικές προεκτάσεις, τη δημιουργία υγιούς προτύπου και την επιρροή του αθλητικού ιδεώδους, στην κοινωνία και ιδίως τους νέους.
6. **Στέκεται στο πλευρό των πληγέντων από τις πρόσφατες καταστροφικές πλημμύρες, συμβάλλοντας στην κάλυψη των αναγκών στη Μεταμόρφωση Καρδίτσας,** όπου προσέφερε είδη πρώτης ανάγκης για τις 150 οικογένειες του χωριού.
7. Στέκεται δίπλα στις εκπαιδευτικές ανάγκες των ακριτικών νησιών της χώρας εστιάζοντας στις ελλείψεις και τις αδυναμίες των τοπικών κοινωνιών, όπως η ακριτική Ανάφη, όπου σε συνεργασία με την Ομάδα Αιγαίου, με την αγορά σχολικού εξοπλισμού και την Δονούσα όπου μέσω χορηγίας της ακαδημαϊκής υποτροφίας ExcellenSeas, στέκεται αρωγός στο όνειρο των ακαδημαϊκών σπουδών της Ειρήνης Πρασίνου για τα 4 επόμενα χρόνια

7. Θεωρείται ότι τα ESG αποτελούν στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης και βιωσιμότητας;

Τα ESG (Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά, Εταιρική Διακυβέρνηση) αποτελούν στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης και βιωσιμότητας από την οπτική γωνία μιας εταιρείας παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, όπως η δική μας, με τους εξής τρόπους:

1. Διαφάνεια και Επενδυτική Ελκυστικότητα: Η συμμόρφωση με προτύπους ESG αυξάνει τη διαφάνεια της επιχείρησής μας. Οι επενδυτές είναι όλο και περισσότερο επικριτικοί σχετικά με την κοινωνική και περιβαλλοντική επίδοση μιας επιχείρησης, και η συμμόρφωση με τα ESG κριτήρια μπορεί να καταστήσει την επιχείρηση πιο ελκυστική για επενδύσεις.

2. Μείωση Ρίσκου: Η ένταξη των παραγόντων ESG στη διακυβέρνηση και στη λήψη αποφάσεων μπορεί να βοηθήσει στη μείωση χρηματοοικονομικών και ρυθμιστικών κινδύνων. Επιπλέον, η προσεκτική διαχείριση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών μπορεί να προστατεύσει τη φήμη και την επιχειρηματική σταθερότητα.

3. Καινοτομία στα Χρηματοπιστωτικά Προϊόντα: Η ανάπτυξη χρηματοπιστωτικών προϊόντων που υποστηρίζουν βιώσιμες επενδύσεις και έργα μπορεί να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για την επιχείρηση, ενώ συμβάλλει στην επίτευξη κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.

4. Ενσωμάτωση των Εργαζομένων: Η δέσμευση στα θέματα ESG μπορεί να ενσωματώσει τους εργαζόμενους στον πολιτισμό και τους στόχους της επιχείρησης, βελτιώνοντας την εργατική ικανοποίηση και την απόδοση.

5. Ενίσχυση της Κοινότητας: Η υποστήριξη προγραμμάτων κοινωνικής υπευθυνότητας και τον προσανατολισμός προς έργα που ωφελούν την τοπική κοινότητα μπορούν να δημιουργήσουν θετικές σχέσεις και να ενισχύσουν την κοινωνική αποδοχή.

8. Πιστεύεται ότι η Fintech θα αποτελέσει κίνητρο για την τήρηση της βιωσιμότητας στο μέλλον;

Πιστεύουμε ότι η Fintech θα προωθήσει την τήρηση της βιωσιμότητας στο μέλλον, ενθαρρύνοντας καινοτομίες και βελτιώνοντας τις διαδικασίες. Η Fintech μπορεί να

αποτελέσει μια εκτιμητική τεχνολογική εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της βιωσιμότητας με τους παρακάτω τρόπους:

1. Ψηφιακές Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (Digital Financial Services): Η διάθεση ψηφιακών υπηρεσιών επιτρέπει τη μείωση της χρήσης χαρτιού και άλλων πόρων. Η ηλεκτρονική πληρωμή, η ψηφιακή τραπεζική και οι άλλες ψηφιακές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες συμβάλλουν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

2. Επενδυτικές Πλατφόρμες για Βιώσιμες Επενδύσεις: Δημιουργία ψηφιακών πλατφορμών που παρέχουν πληροφορίες και ευκαιρίες για βιώσιμες επενδύσεις. Αυτές οι πλατφόρμες μπορούν να ενθαρρύνουν τους επενδυτές να επιλέγουν επενδύσεις με βάση βιωσιμότητας κριτήρια.

3. Τεχνητή Νοημοσύνη και Αναλυτικά Δεδομένα: Η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και των αναλυτικών δεδομένων στον τομέα της οικονομίας μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό ευκαιριών βιώσιμων επενδύσεων και στη βελτίωση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων για τη βιωσιμότητα.

4. Καινοτομία στις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες: Η ανάπτυξη καινοτόμων χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που ευνοούν την ενεργειακή αποδοτικότητα και την περιβαλλοντική συνείδηση.

5. Κοινωνική Ευθύνη στην Τραπεζική και Χρηματοπιστωτική Δραστηριότητα: Η ενσωμάτωση της κοινωνικής ευθύνης στις χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, υποστηρίζοντας έργα και πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην κοινωνική και περιβαλλοντική βελτίωση.

9. Έχετε να προτείνετε λύσεις που θα ενισχύσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη;

Απαραίτητες προϋποθέσεις η συνεργασία και η δέσμευση. Στην έρευνα [«Sustainable Value Study Ελλάδα 2023»](#) που πραγματοποίησε η ΕΥ καταλήγει σε ορισμένες πρωτοβουλίες που μπορούν να αναλάβουν οι επιχειρήσεις για να δημιουργήσουν μεγαλύτερη αξία από τα σχέδια δράσης τους όπως

1. **Υψηλότερες φιλοδοξίες / Πιο φιλόδοξοι στόχοι** για να επιτευχθούν τα ορόσημα που τέθηκαν με τη Συμφωνία των Παρισίων.
2. Αναγνώριση της δυσκολίας και της πολυπλοκότητας της επίτευξης ουσιαστικών αποτελεσμάτων στη μείωση των εκπομπών. **Καθιέρωση μετρήσεων για την παρακολούθηση της προόδου και την αξιολόγηση της απόδοσης της επένδυσης (ROI) από το πρώτο βήμα.**
3. **Συνεργασία τόσο μέσα στον κλάδο όσο και μεταξύ κλάδων:** Η πορεία προς τη βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί μια συλλογική πρόκληση και μόνο μέσα από τη συνεργασία θα προκύψουν οι αναγκαίες αλλαγές.
4. **Παρέμβαση στην εφοδιαστική αλυσίδα:** Πολλές επιχειρήσεις έχουν περισσότερες ευκαιρίες να επηρεάσουν τη μείωση των εκπομπών, προκαλώντας θετικές αλλαγές στη λειτουργία των προμηθευτών και υπεργολάβων τους, απ' ό,τι μέσω του ίδιου του οργανισμού τους. –
5. **Επένδυση στο ανθρώπινο ταλέντο:** Προτεραιότητα στην προσέλκυση των απαραίτητων δεξιοτήτων, όπως και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού σε όλες τις οργανωτικές λειτουργίες.
6. **Ανάπτυξη μιας κουλτούρας συνεργασίας εσωτερικά:** Για να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες επιχειρησιακές ανάγκες και τις ρυθμιστικές πιέσεις, αλλά και για να διαχειριστούν επαρκώς την αλλαγή, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προωθήσουν ένα νέο πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων μερών του οργανισμού, δημιουργώντας συνέργειες και ενθαρρύνοντας την καινοτομία.
7. **Θέσπιση στόχων:** Η ανάπτυξη ενός συνόλου σαφώς διατυπωμένων και μετρήσιμων στόχων θα αυξήσει την αποδοτικότητα και θα επιταχύνει τον ρυθμό προόδου.

Πως ήταν η κατάσταση 10 χρόνια πριν;

Πως είναι η κατάσταση επί του παρόντος;

Έχετε δει διαφορά στην απόδοση της τράπεζας από την εφαρμογή των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και τα ESG;

Πως πιστεύεται ότι θα εξελιχθεί η κατάσταση σε 10 χρόνια από σήμερα και αντίστοιχα σε 20 χρόνια;

Τι στόχος έχει θέσει η τράπεζα ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη;

Θεωρείται ότι τα ESG αποτελούν στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης και βιωσιμότητας;

Πιστεύεται ότι η Fintech θα αποτελέσει κίνητρο για την τήρηση της βιωσιμότητας στο μέλλον;

(<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S030142072300017X>)

Έχετε να προτείνετε λύσεις που θα ενισχύσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη;

Θέλετε να προσθέτε κάτι;

Γενικός Διευθυντής Eurobank

Λοιπόν το πώς εφαρμόζεται η βιώσιμη ανάπτυξη στην τράπεζα που εργάζεστε;

Τώρα εφαρμόζεται, έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια 3 4 χρόνια μετά και από τις εποπτικές έτσι απαιτήσεις να πρέπει οι τράπεζες να οργανωθούν στον τομέα αυτό, οπότε και να ήθελε κάποιος να μην το κάνει, δεν τον αφήνω επόπτης του άρα ξεκινάει από τον επόπτη που επόπτης έχει θέσει στις τράπεζες ημερομηνίες προθεσμίες που πρέπει να είναι έτοιμες να αξιολογούν τον πιστωτικό κίνδυνο με βάση αυτά τα κριτήρια ESG και τους έχει βάλει να κάνουν σκοροκαρτες για το πώς να λαμβάνουν υπόψη τους όχι μόνο τα οικονομικά στοιχεία, αλλά και όλους αυτούς τους παράγοντες.

Στην εξέλιξη του αυτό το πράγμα θα το συζητήσουμε στα 10 χρόνια μετά, αλλά αυτό το πράγμα θα σημαίνει ότι αντί να έχεις μόνο ισολογισμούς και να δουλεύεις, θα πρέπει να έχεις και μια σκοροκάρτα να βαθμολογείς τον πελάτη σε αυτούς τους τομείς θα βγάλεις

ένα βαθμό. Άρα μια καλή επιχείρηση με καλά στοιχεία ESG θα σημαίνει ότι η τράπεζα θα δίνει δάνεια, θα προχωρά τις σχέσεις και λοιπά μια επιχείρηση, η οποία έχει καλά οικονομικά στοιχεία, αλλά κακό βαθμό ESG δεν θα ήταν όπως παλιά, ότι εντάξει δεν με ενδιαφέρει προχωρώ γιατί δεν θα χάσουν τα λεφτά, θα λαμβάνεται υπόψη στην πιστωτική αξιολόγηση, αν χαλάει ο βαθμός της εταιρείας αν δεν πάει καλά σε αυτό το κομμάτι.

Η κατάσταση της 10 χρόνια πριν.

Στο G ήτανε καλά απλώς είχε να κάνει ανάλογα με το μέγεθος επιχείρησης, μια τράπεζα επειδή του πράγματος είναι μια μεγάλη επιχείρηση ήταν καλύτεροι σε αυτόν τον τομέα.

Μια μικρότερη επιχείρηση δεν είχε διαδικασίες, δεν είχε τις δομές, όπως και μια μεγάλη εταιρεία. Άρα τώρα πώς θα επηρεαστούν αυτό; Θα επηρεαστούν, θα επηρεάσει και τις μικρές επιχειρήσεις. Γιατί θα παει μικρότερος βαθμός στο G θα πρέπει και οι μικρότερες εταιρείες να στηθούν σε governance και σε διαδικασίες και λοιπά

Άρα θα κινηθούν ως κινητήριοι μοχλός, δηλαδή να αναπτυχθούν και να ακολουθήσουν

Ακριβώς στο σοσιαλ πριν 10 χρόνια πριν δεν ήμασταν τόσο ευαίσθητοι. Το ποιος είναι ο αριθμός των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια τραπεζών ή σε αυτές τις θέσεις που είναι η διευθυντικές. Τώρα προφανώς είχε ευαισθητοποιηθεί το σύστημα και βλέπεις όλο και περισσότερες γυναίκες, ας πούμε σε αυτές τις χώρες.

Υπάρχει θετική εξέλιξη πάνω σε αυτό.

Υπήρχε όμως και 10 χρόνια πριν, 10 χρόνια ευαισθησία. Ξέρω γω να μην το πώς θα συμπεριφέρεσαι στον συνάδελφό σου κλπ απλώς τώρα ο οριοθετείται αν θέλεις ακόμα περισσότερο.

Στο εκεί πέρα που ήμασταν πίσω που είμαστε πίσω που ήταν στο έψιλον στο environmental παλιότερα αυτό.

Συγκρίνεται με το σήμερα.

Συγκριτικά με το σήμερα βέβαια ήτανε διαφορετική και η δημοσιοποίηση γενικά της κλιματικής αλλαγής 10 χρόνια πριν μου απ' ότι γίνεται τα τελευταία χρόνια. Εκεί λοιπόν οι τράπεζες θέλουν δουλειά εκεί θέλουν και το έχει καταλάβει και αυτό ο Επόπτης. Για αυτό το λόγο θα γίνονται και dedicated stress tests που θα αξιολογούνται ποιες επιχειρήσεις δανείζεις αν αυτές οι επιχειρήσεις είναι πράσινες ή όχι;

Δηλαδή κάποιες επενδυτές που έχουν να κάνουν με πράσινα.

Ναι, ακριβώς Sustainable finance που το κάνουμε και εδώ και έχει τις εξής κατηγορίες, έχει κάποιους κλάδους που είναι πράσινοι και έχουμε όρεξη να δανείσουμε.

Κάποιοι κλάδοι που είναι κόκκινοι όπως τα πετρέλαια είμαστε πολύ προσεκτικοί και δεν θέλουμε να ανοιχτούμε πολύ και να δώσουμε πολλά δάνεια, εκτός αν αυτά τα δάνεια τα δώσουμε για να τις κάνουμε πιο πράσινες.

**Ναι, αυτό έχει να κάνει με το ότι με τη χρηματοδότηση έχει να κάνει αυτό.
Δηλαδή κατά πόσο σας χρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Ένωση;**

Ναι, έχει κάνει και με τη χρηματοδότηση, αλλά έχει να κάνει γιατί μας ελέγχει και λέει δε θέλω να δώσεις εκεί δάνειο εκτός αν βοηθάς στην μετάβαση αυτών των εταιρειών από κόκκινο σε πράσινο. Για παράδειγμα τώρα τι κάνουν τα ελληνικά πετρέλαια Η Motor, Oil αυτές οι εταιρείες κάνουνε και κομμάτια ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, άρα.

και τα περισσότερα δάνεια που δίνει τώρα η Τράπεζα τα δίνει για αυτό το κομμάτι, δηλαδή δεν δανείζουμε να φτιάξει ένα διυλιστήριο.

Δανείζουμε όμως να φτιάξεις ανεμογεννήτριες ή να φτιάξει φωτοβολταϊκά ναι ναι που έχει τάξει με το το κομμάτι της περιβάλλοντος μάλιστα.

Τώρα, άρα η κατάσταση τώρα επί του παρόντος είναι ότι προετοιμαζόμαστε για όλα αυτά. Προετοιμαζόμαστε για τα στη θέση του επόπτη. Κοιτάμε τα χαρτοφυλάκιά μας, να δούμε πόσο κόκκινοι Πράσινοι είμαστε. Κοιτάμε να δούμε τις φτιάχνουμε σκόρο κάρτες.

Γιατί από τώρα θα αρχίσουν οι επιχειρήσεις να συμπληρώσουν κάποια στοιχεία αναλυτικά και να τα στέλνουν στις τράπεζες τον θέλουν να.

Γίνεται πιο αυστηρός έλεγχος τώρα σε σχέση με το παρελθόν.

Έχει ξεκινήσει να γίνεται ναι, δεν έχει φτάσει ακόμα εκεί, γιατί τώρα σχεδιάζονται δεν τα τα όπλα για να κάνεις τον έλεγχο θα γίνει πιο αυστηρό.

00:06:18

SPK_2

Άρα πιστεύω ότι υπάρχει εξέλιξη πάνω σε αυτό το κομμάτι και ότι εκεί θα υπάρξει και ουσιαστικά μεταξύ σας πω.

00:06:25

SPK_1

Τώρα διαφορά στην απόδοση τράπεζες θα πάρουν στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και τα ESG

Θα υπάρχει, θα υπάρχει γιατί; Γιατί εδώ πέρα υπάρχει μια ευκαιρία γιατί όλες οι επιχειρήσεις θα πρέπει να γίνουν πιο πράσινες, άρα θα θέλουν επενδύσεις να κάνουμε, άρα θα υπάρχει μια ευκαιρία να δανείσουν οι τράπεζες τις επιχειρήσεις αυτές για να γίνουν πιο πράσινες.

Άρα θα έχουν παραπάνω έσοδα. Από την άλλη, οι ίδιες οι τράπεζες θα πρέπει να αναλάβουν παραπάνω κόστη έξοδα για να στηθούν.

Αυτό που έχω δει εγώ, τουλάχιστον μέσα από την έρευνα που κάνω είναι ότι αυτό που κοστίζει πολλές επιχειρήσεις και δεν θέλουν να πάρουν το ρίσκο όσον αφορά με τα ίδια κριτήρια είναι το βραχυπρόθεσμο κόστος σε σχέση με το μακροπρόθεσμο όφελος.

Βέβαια είναι σημαντικό, δεν είναι μικρό το κόστος. Είναι πολύ μεγάλο και μεγάλο το γνωρίζω να. Και για αυτό το λόγο έχουνε βάλει, έχουν ξεκινήσει και μου βάλει κάποιους στόχους, δηλαδή σου λέει να τζίρο θα γίνω 2050 και λοιπά χωρίς να έχουν δουλέψει προς τα πίσω τι θα στοιχίσει αυτό το πράγμα; Άρα τι θέλω να πω; Θα πω ότι να πω ότι να είναι κερδισμένο σύστημα. Έτσι, βοηθώντας τις επιχειρήσεις, δανείζοντάς τες και λοιπά.

Γιατί υπάρχει μεγάλο pipeline τέτοιων έργων. Από την άλλη βέβαια θα υπάρχει και ένα κόστος σημαντικό, το οποίο θα είναι βραχυπρόθεσμο, αλλά μεγάλο, το οποίο για να στηθούν όλες και οι επιχειρήσεις και οι τράπεζες να μπορέσουν να γίνουν ESG και να αξιολογούνται έτσι δάνεια.

Σε 10 χρόνια από σήμερα η κατάσταση είναι τελείως διαφορετική.

Θα είναι σίγουρα θα είμαστε σε μια φάση που θα είναι σε φάση επενδύσεων οι κόκκινες να γίνουν πράσινες οι εταιρείες. Άρα θα είμαστε στη μετάβαση.

Πιστεύω θα υπάρχει πολύ bonus στο κομμάτι με το πράσινο, με την πράσινη μετάβαση.

Ήδη έχει ξεκινήσει για το θέμα της ενέργειας αυτό το πράγμα

Βέβαια, με τις ανανεώσιμες πηγές φωτοβολταϊκά και τις ανεμογεννήτριες.

Δεν περιμένουμε να έχει τόσο μεγάλη επίπτωση σε μας. Με ποια έννοια και γιατί γίνεται μία ένα μπουμ.

Ναι, θα γίνει και ένα για κάποιες κόκκινες επιχειρήσεις να γίνουνε και όσο πιο μεγάλη επιχείρηση είναι επειδή θέλει να πουλήσει προς τα έξω να βγάλει ομόλογο αλλά το πουλήσει αυτό, γιατί αυτό πουλάει το έτσι. Βέβαια να πούμε ότι η Ελλάδα από τη φύση της, επειδή είναι περισσότερο σε υπηρεσίες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δεν θα έχει τόσο μεγάλο Θόρυβο όσο μπορεί να έχει, ας πούμε σε μια βιομηχανική χώρα από τις μεγάλες βιομηχανίες.

Αλλά σίγουρα και στα 10 χρόνια θα υπάρχει μια εξέλιξη μεγαλύτερη. Θα υπάρχουν σίγουρα επενδύσεις οι οποίες θα είναι στη φάση ολοκλήρωσης ως τότε.

Ε και τώρα σε 20 Δεν ξέρω τι θα γίνει.

Σαν όραμα, φαίνεται αυτό.

Στα 20 χρόνια η κατάσταση θα είναι καλύτερη, θα είμαστε όλοι πιο πράσινοι και θα γίνει βίωμά μας.

Άρα πιστεύετε ότι θα υπάρξει σου πραγματική περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, δηλαδή των πολιτών αλλά και των εργοδοτών επιχειρήσεων;

Και για αυτό να είναι στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης βιωσιμότητας για μένα τώρα δεν έχω προλάβει να διαβάσω το αρχείο σου που μου στείλες.

Για τη fintech δεν πειράζει ουσιαστικά εδώ πέρα με το αναφέρομαι στο γεγονός του ότι έχουμε περάσει σε έναν κόσμο τεχνολογίας που η τεχνολογία έρχεται, ενσωματώνεται πάρα πολύ πάνω στην οικονομία. Στο κομμάτι των τραπεζών, με τις συναλλαγές με τα paypal που γίνεται με πάρα πολύ γρήγορες ταχύτητες και ουσιαστικά σιγά σιγά πάνε να καλύψουν με βάση και τη βιομηχανική επανάσταση στην οποία βρισκόμαστε την ανθρώπινη έτσι επαφή και την ανθρώπινη ύπαρξη με συστήματα τα οποία λειτουργούν πάρα πολύ γρήγορα και

διαδικασίες. Αλλά δεν ξέρω κατά πόσο εσύ θα μας πείτε αν υπάρχει στο μέλλον μέσα από όλο αυτό θα υπάρξει και κάποια θετική εξέλιξη που να έχει να κάνει και με το περιβάλλον, δηλαδή μέσα από αυτές τις διαδικασίες που κινούνται τόσο γρήγορα με την τεχνολογία και τον ψηφιακό κόσμο.

Κοίταξε άρα δεν ξέρω αν είναι γενικά θα έλεγα ότι όχι μόνο για τη fintech δουλεύουν όλες προγράμματα ψηφιακής μετάβασης, δηλαδή με πολλές όλοι προσπαθούμε να κάνουμε τη δουλειά μας περισσότερο πολύ γρήγορα με την με τα συστήματα, παρά με το, με τους ανθρώπους, όπως το κάναμε μέχρι τώρα

Αυτό έγινε και βοηθάει στην εξοικονόμηση χρόνου.

Κατά πόσο θα βοηθήσει. Δεν θα το έλεγα μόνο ότι είναι fintech εγώ θα έλεγα εκ των πραγμάτων ότι πάμε για ψηφιακή μετάβαση, Ψηφιακή μετάβαση και fintech θα πρέπει να κινηθούν παράλληλα και δεν ξέρω αν θα βοηθήσει.

Συνεργατικά δηλαδή.

Εγώ τους βλέπω περισσότερο είναι ότι τα συνεργατικά παρά ότι θα βοηθήσει, επειδή πάμε στην ψηφιακή μετάβαση, θα βοηθήσει την πιο γρήγορη. Έτσι μετάβαση. Ίσως εκεί ίσως να βοηθήσει την ταχύτητα. Ναι.

Πρέπει να συνυπάρξουν

Τώρα λύσεις που θα ενισχύσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Τι πιστεύετε, κατά την άποψή σας;

Κοίταξε νομίζω ότι αυτό που γίνεται αυτή τη στιγμή θα ισχύει δηλαδή.

Ότι πλέον ότι δεν είναι να εχεις το χαπι και τι ωραία και να το κάνουμε πλέον υπάρχει μας αρέσει δεν μας αρέσει.

Επιβολή μετρά και έλεγχος

Οπότε νομίζω ότι αυτό από μόνο του θα βοηθήσει δεν ξέρω αν είναι δηλαδή, φαντάζομαι ότι εδώ προσπαθούν με μεγάλη πίεση έλεγχο να καταπιούμε ένα χάπι το οποίο χάπι θα μας κάνει πλέον πιο ESG

Ήδη αυτό το αυτό το πράγμα, ότι πρέπει να υπάρχει μεγάλος έλεγχος και ότι θα επηρεαστεί η κερδοφορία των τραπεζών και τα κεφάλαια των τραπεζών και οι τράπεζες κάτι πρέπει να κάνουμε είτε το θέλουν είτε όχι.

Πρέπει να προσαρμοστούν αναγκαστικά στα ESG

Άρα θεωρώ ότι είναι μία λύση. Το στοίχημα το μεγάλο είναι μην πούνε ότι ξέρεις κάτι καλά τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, αλλά επειδή δεν μπορούμε να βρούμε μπαταρίες από το Κονγκό, ας πούμε εκεί πέρα που βγάζουμε αυτά ή και θέλουμε να κάνουμε πολύ μεγάλες επενδύσεις. Η κάθε VW, που δεν το πάμε λίγο πιο πίσω, να το χαλαρώσουμε, να τα αφήσουμε. Δηλαδή μήπως παίζουν συμφέροντα;

Να πάει πιο πίσω. Προς το παρόν δεν φαίνεται κάτι τέτοιο. Είναι προς το παρόν φαίνεται το αντίθετο μάλιστα.

00:14:35

SPK_1

Υπάρχει πολύ μεγάλη πίεση, αλλά θεωρώ ότι αυτό από μόνο του.

Το στοίχημα είναι κατά πόσο αυτό αύριο θα γίνει βίωμα.

Αναπληρωτής Διευθυντής Eurobank

Ο στόχος λοιπόν της προσέγγισης κύριε, είναι για τον λόγο του ότι και η DoValuem και η eurobank ακολουθεί προγράμματα που έχουν να κάνουν με την προστασία του περιβάλλοντος, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τα λοιπά. Και μιας και το θέμα μας εδώ πέρα που ερευνάται, είναι με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την τράπεζα. Θα θελα λοιπόν να πάμε λίγο πρώτα να σας αφήσω λίγο να μου μιλήσετε εσείς τι γίνεται; Σχετικά με τη γιούρομπανκ; Όσον αφορά αυτό το κομμάτι ας πούμε και με την προστασία του περιβάλλοντος πώς;

Ταιριάζουν όλα αυτά με τη στρατηγική πολιτική που ακολουθεί η τράπεζα;

Χριστέ μου, καταρχήν εγώ σε ευχαριστώ παρα πολύ. Ου τόσα χρόνια ήμασταν μαζί και περισσότερο σε θαυμάζω για την προσπάθεια την οποία κανείς στο να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις τις πανεπιστημιακές σου που απ ότι καταλαβαίνω και με συζητάμε το έχεις κυνηγήσει και πας και πολύ καλά και έχεις καλή πρόοδο, οπότε τώρα στην συγκεκριμένη σου διπλωματική εργασία πολύ ευχαρίστως να συζητήσουμε ότι θέλεις και στο συγκεκριμένο σου ερώτημα. Να σου πω όπως γνωρίζεις η Τράπεζα είναι μια πρωτοπόρα καινοτόμα τράπεζα, η οποία πάντοτε προσπαθεί να έχει την πρωτοκαθεδρία.

Σε όλο το τραπεζικό σύστημα σε θέματα καινοτομίας. Αυτό είτε αφορά για την υποστήριξη και τη βοήθεια νεοφυών και νεοσύστατων επιχειρήσεων που έχουν ένα προσανατολισμό, την. Την περιβαντολλογική. Έτσι, η δραστηριότητα τη φιλικότητα με το περιβάλλον αλλά και την αξιοποίηση των πράσινων πηγών ενέργειας και πάντοτε η Eurobank προσπαθεί να υποστηρίξει τις νέες προσπάθειες, διότι προσβλέπει προς τα προσβλέπει σε μια άλλη οικονομική ανάπτυξη, η οποία να στηρίζεται σε πηγές ενέργειας, οι οποίες να είναι λιγότερο ρυπογόνες και σε μια παραγωγική έτσι διαδικασία ενέργειας που να είναι φιλική με το περιβάλλον και να συντελεί στην εξοικονόμηση στην εξοικονόμηση και του κόστους παράλληλα με την υγεία των ανθρώπων και της κοινωνίας, αλλά και στην εξοικονόμηση του κόστους, ώστε να πετύχει το μεγαλύτερο δυνατό ο αποτέλεσμα.

Η τραπεζα έχοντας αυτή τη στρατηγική, προσπαθεί με διάφορα χρηματοδοτικά εργαλεία και μέσα τα οποία διαθέτει να ενισχύει αυτές τις προσπάθειες, αφού πρώτα βέβαια κρίνει την βιωσιμότητα των business plans που μας προσκομίζετε και αξιολογούμε.

Επίσης, στα πλαίσια αυτά συνεργάζεται και με κάποιους άλλους οργανισμούς, οι οποίοι αποσκοπούν στο να ενισχύσουν αυτές τις προσπάθειες, ασκώντας ένα μέντορινγκ στους ανθρώπους που δραστηριοποιούνται στους νέους επιχειρηματίες.

Παρέχοντας παράλληλα και μια καθοδήγηση ώστε να εμπλουτίσουν το γνωστικό τους επίπεδο σε θέματα επιχειρηματικότητας.

Πολλές πληροφορίες για τη στήλη. Καταρχήν να σας πω ότι αυτή εδώ τη συνέντευξη τώρα ακόμα και την ηχογράφηση για τα λοιπά θα την ακούσω εγώ

όποτε θέλω όλο αυτό για μένα. Γι αυτό και είναι και μεγάλη η τιμή και το ήθελα και ήτανε. Είναι ένα μάθημα ιδιαίτερο. Γιατί γιατί πέραν από αυτό που θα το κάνω απομαγνητοφώνηση εγώ Και θα το βγάλω και θα το βάλω σαν δείγμα στη θεματική ανάλυση λοιπόν και μέσω της ποιοτικής έρευνας θα βγάλω ένα δείγμα, ας πούμε που θα πω ότι βάσει αυτού ναι, για μένα ουσιαστικά είναι κάποιες πληροφορίες πότε θα παρουσιαστώ μπροστά στην Τετραμελή Επιτροπή για την παρουσίαση τέλος πάντων ανθρώπων, οι οποίοι έχουν μια προσωπική εμπειρία με την βιώσιμη τραπεζική και τα λοιπά που θα μου δώσουν πράγματα ακόμα και στο θεωρητικό κομμάτι. Αυτό της συζήτησης, γιατί αυτό με ενδιαφέρει τώρα δεν με ενδιαφέρει απλά και μόνο να πούμε κάποια πράγματα που είναι τυπικά.

Γιατί αυτό ουσιαστικά δεν θα ακούσουμε ότι ο κύριος τσιτσίλια σου τέτοιο είναι η θέση του κυρίου Τσιτσίλια. Η προσωπική εμπειρία, η βιωματική εμπειρία του κυρίου Τσιτσίλια. Ο εμένα μου δίνει κάποιες ποιοτικές πληροφορίες που έχω αυτές θα τις βάλω στο δείγμα μου και θα μου βγάλει και θα μπω μπροστά. Δεν ξέρεις κάτι; Βάση αυτών των πληροφοριών από έναν άνθρωπο που ξέρει και τα λοιπά βγαίνει αυτό το αποτέλεσμα και αυτά τα συμπεράσματα, οπότε είναι πολύ σημαντικό να βλέπω τώρα μια εξαίρετη, πιο άμεση και να μπαίνουμε στα πιο δένδια, αλλά πάμε πολύ καλά. Θέλω όμως να σας κάνω κάποιες στοχευμένες ερωτήσεις. Έτσι για να σας βάλω πιο πολύ στο θέμα

Πώς πιστεύετε πως εφαρμόζεται η βιώσιμη ανάπτυξη στην τράπεζα;

Η τράπεζα υλοποιεί μια σειρά χρηματοδοτικά προγράμματα, τα οποία κυρίως είναι κατευθυνόμενα μέσω της ευρωπαϊκής πολιτικής, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης, όπου εκεί υπάρχει μια κατεύθυνση των πόρων αυτών προς την πράσινη ενέργεια στην ψηφιακό εκσυγχρονισμό, δηλαδή σε τομείς δράσης, οι οποίες προάγουν την οικονομία σε κάποια άλλα επίπεδα ανάπτυξης και βελτίωσης και η τράπεζα μας στην πράξη είναι εκείνη η πρώτη τράπεζα η οποία έχει απορροφήσει πρώτη και με μεγάλη διαφορά τα κονδύλια αυτά της διαχείρισης που είναι για τους τομείς πράσινης ενέργειας.

Αυτό φαίνεται μέσω κάποιων στρατιστικών

Ναι από στατιστικά στοιχεία υπάρχουν στατιστικά στοιχεία, τα οποία αποδεικνύουν αυτό το και δημοσιευμένα από την τράπεζα. Η τράπεζα είναι πρωταθλητής στην

απορρόφηση αυτών των κονδυλίων και στην ενθάρρυνση όμως και μικρότερων νέων επιχειρήσεων τους.

Πώς ήταν η κατάσταση 10 χρόνια πριν;

10 χρόνια πριν τώρα μιλάμε εποχή μνημονίων, έτσι γιατί έχουμε 24 άρα το 14 μιλάμε εποχή μνημονίων.

Ήταν μια πολύ δύσκολη η κατάσταση ή.

Η οικονομική κατάσταση κάθε κοινωνίας έχει ανακυκλούμενους ο περιόδους ύφεσης, ανάπτυξης, σταθερότητας που κάθε φορά ο κύκλος αυτός έχει και πιο ιδιόμορφα και πιο ισχυρότερα χαρακτηριστικά, αλλά στο συγκεκριμένο ερώτημα. Τι γινόταν πριν μια δεκαετία σε θέματα τα οποία άπτονται της περιβαλλοντικής προστασίας και δράσεις τέτοιας είναι η μέρα με τη νύχτα.

Θεωρείται ότι έχει υπάρξει πρόοδος

Εξέλιξη σίγουρα και έχουν γίνει πολλά βήματα, καταρχήν με την εξοικείωση του κόσμου σε θέματα περιβαντολογικά.

Μια μεγάλη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση βέβαια.

Καταρχήν υπάρχει μεγαλύτερη πραγματική ζήτηση από τον κόσμο. Από την άλλη υπάρχουν επιχειρηματικές προσπάθειες.

Ξεκινάνε που στο παρελθόν δεν ξεκινάνε σε αυτό το.

Υπάρχουν περισσότερες πρωτοβουλίες.

Τα εργαλεία και τα μέσα τα οποία δεν υπήρχανε και έχουν αναπτυχθεί που μπορεί έτσι και σου φέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα στη χώρα μας που είναι η εκμετάλλευση και αξιοποίηση του ήλιου των κλιματολογικών συνθηκών μας με την ανάπτυξη των φωτοβολταϊκών μια βασική πηγή ΑΠΕ, νέων πηγών ενέργειας, η οποία είναι πάρα πολύ σημαντική την τελευταία δεκαετία δηλαδή υπάρχει μια σημαντική έκρηξη σε επενδύσεις τέτοιες μάλιστα και σαν χώρα είμαστε πάνω από τους στόχους που μας έχει βάλει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Όσον αφορά όσον αφορά την παραγωγή ενέργειας μέσω αυτών των

Ανανεώσιμων πηγών.

Πάμε στην Τρίτη. Πως είναι η κατάσταση πιστεύεται επί του παρόντος τώρα μια σύγκριση, δηλαδή παρελθόντος; Και του παρόντος, δηλαδή το τώρα που ουσιαστικά εν μέρει μου απαντήσετε σε αυτό, αλλά απλά θα μου κάνετε μια σύμπτυξη, ας πούμε, με βάση την κατάσταση που υπάρχει σήμερα, αυτό που βλέπετε σήμερα, δηλαδή την εξέλιξη θεωρείται ότι υπάρχει μεγάλη εξέλιξη. Σημαντική, πάρα πολύ σημαντική όσον αφορά αυτό που μου είπατε και πριν με τις δράσεις.

Κοίταξε όσον αφορά τις επιχειρηματικές επιλογές και δραστηριότητες στο να αναπτυχθούν συλλογικά σαν οικονομικές οντότητες, κάποιες προσπάθειες στον προχωρήσουμε ένα βήμα μπροστά, την περιβαλλοντική επενδυτική νοοτροπία και κουλτούρα. Υπάρχει μεγάλη διαφορά αυτό, το οποίο όμως είναι πολύ πίσω και δεν έχει γίνει, αλλά έχει να κάνει με μια σειρά άλλους οικονομικούς παράγοντες είναι σε επίπεδο πολίτη ή τα οικονομικά μέσα τα οποία έχει ώστε να μπορέσει να κάνει μια σειρά επισκευών αναμορφώσεων, ο ιδιαίτερα στην ακίνητη περιουσία του, ώστε να κάνει τα ακίνητα φιλικά σε αυτό το περιβάλλον. Εδώ λοιπόν, επειδή εάν εξαιρέσουμε τις νέες κατασκευές, οι οποίες πραγματικά έχουν πιστοποιητικά ενεργειακής αναβάθμισης, έχουμε ένα πεπαλαιωμένο αριθμό κτηρίων, τα οποία ακόμα υπολείπονται. Και εκεί λοιπόν υπάρχει πεδίο δόξης λαμπρό και στο τραπεζικό σύστημα, αλλά και σε διάφορα άλλα χρηματοδοτικά Φορείς στο να προσπαθήσουν να κάνουν διάφορα προγράμματα στο να ωθήσουν αυτούς τους ανθρώπους και το περισσότερο κόσμο που δεν έχει τα οικονομικά μέσα να κάνει αυτές τις αναμορφώσεις που πρέπει.

Πάντως, πιστεύεται, και αυτό είναι δικιά μου ερώτηση και δεν εμπεριέχεται μέσα στις ερωτήσεις ότι υπάρχει σε πιο ανθρώπινο επίπεδο δηλαδή ουσιαστικό βήμα να βάλουν κάποιες δράσεις και πολιτικές, να εντάξουν στα προγράμματα της στρατηγικής πολιτικής που ακολουθεί ο κάθε οργανισμός ή τράπεζα για την προστασία του περιβάλλοντος. Πιστεύετε ότι ουσιαστικά ή είναι απλά μια μορφή; Ας το πούμε με βάση την κλιματική αλλαγή στο να εκμεταλλευτούν οι επιχειρήσεις και να το πάρουν ως ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα όλο αυτό που γίνεται προκειμένου να επωφεληθούν απλά και μόνο κερδοσκοπικά στο οικονομικό κομμάτι. Τι πιστεύετε; Ναι.

00:11:49

SPK_2

Είναι συνυφασμένη με το οτιδήποτε αναπτύσσεται και επιχειρείται ανεξάρτητα αν έχει να κάνει με περιβαντολογική χροιά ή όχι. Αυτό είναι ανθρώπινη υπόσταση. Επενδύσω σε αυτό, έκανε πάντοτε σε κάθε τι υπάρχει κόστος όφελος και δεν γίνεται κάτι εάν δεν αποφέρει ένα κέρδος δεν υπάρχει.

Κάποιο κίνητρο οικονομικό.

Σήμερα όμως έχουν γίνει βήματα τέτοια που γίνεται μια προσπάθεια μεθοδευμένη ποικιλοτρόπως και από παντοθεν στον προσανατολιστεί ο κόσμος σε μια τέτοια επενδυτική επιλογή και κουλτούρα. Το ζητούμενο όμως είναι εάν υπάρχουν στο πλήθος του κόσμου τα οικονομικά μέσα να ακολουθήσει αυτό το πράγμα.

Σωστό σωστό, σωστά; Μάλιστα λοιπόν; Έχετε δει διαφορά στην απόδοση της Τράπεζας από την εφαρμογή των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και τα ESG. Δηλαδή έχετε δει εσείς ότι υπάρχει κάποια εξέλιξη όσον αφορά τη βελτίωση των επιδόσεων της τράπεζας, εφαρμόζοντας κάποια από τα κριτήρια ESG ή έτσι ενσωματώνοντας δηλαδή τέτοιου είδους πρακτικές;

Βέβαια, υπάρχουν σημαντικές θετικές αποκλίσεις και επειδή συνδέω και το προηγούμενο ερώτημά σου, καταρχήν σε άποψη αποτελεσμάτων της Τράπεζας.

Αυτό να κάνεις μια εξοικονόμηση με λάμπες LED, ας το πούμε παραδείγματος χάρη με τις με ένα φωτισμό παλιάς τεχνολογίας. Σαφώς έχει αποτέλεσμα το να βάλεις συσκευές ψηφιακές, οι οποίες σου εξοικονομούν κόστος στη χρήση και αυτό έχει κάποιο αποτέλεσμα.

Άρα σίγουρα κάθε προσπάθεια οποία γίνεται έχει ένα από αποτέλεσμα στην οικονομική μονάδα της επιχείρησης, το οποίο κάνει και τελευταία υπάρχει μία μεγάλη έτσι προσπάθεια, η οποία γίνεται επιχειρήσεις να βάλουνε μέτερλινκ, δηλαδή φωτοβολταϊκά στις στέγες των επιχειρήσεων και από το ρεύμα το οποίο παράγεται να το χρησιμοποιούν οι ίδιες, συμψηφίζοντας το κόστος ο το οποίο θα έχουνε πληρώνοντας σε ρεύμα, το οποίο δεν παράγουμε. Άρα προσπαθούν οι ίδιες να παράγουν ρεύμα εξοικονομώντας κόστος και όφελος για την επιχειρηματική τους δράση

Μάλιστα. Πιστεύετε ότι εφαρμόζοντας κάποια από τα κριτήρια ESG η τράπεζα τραβάει περισσότερο τους πολίτες στο να επιλέξουμε τη Eurobank, ας πούμε για κάποια δάνεια, για στεγαστικά, ας πούμε, λόγω του ότι έχει στην κατοχή της κάποια προγράμματα που είναι υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος. Πιστεύετε ότι αυτό παίζει ρόλο στους πολίτες επί της ουσίας; Με βάση αυτό που βλέπετε εσείς με τις αποδόσεις, όπως είπα και πριν στα οικονομικά και στα αποτελέσματα της τράπεζας, Τι βλέπετε;

Έχουμε 2 απαντήσεις στο ερώτημα σου και δύο επισημάνσεις μάλλον έχει απαντήσεις, επισημάνσεις.

Μια επισημάνση είναι ότι αναγκαστικά κάθε χρηματοοικονομικός οργανισμός πρέπει να εντάξει αυτή την πολιτική του μέσα, γιατί κριτήριο αξιολόγησης της Τράπεζας από τους διάφορους οίκους του εξωτερικού που αξιολογούν την πορεία και τα οικονομικά δεδομένα κάθε τράπεζας είναι και κατά πόσο είναι εναρμονισμένη βάσει των νέων αυτών πολιτικών που έχουν θεσπιστεί για τη φιλικότητα με το περιβάλλον.

Άρα ένα κριτήριο για τους δείκτες αξιολόγησης μας είναι και κατά πόσον εφαρμόζουμε αυτό το πράγμα. Άρα είναι πολύ σημαντικό στρατηγικά για την τράπεζα στο να ενστερνιστεί και να υλοποιεί αυτές τις πολιτικές.

Όσον αφορά στο δεύτερο ερώτημα, η επισημείωση που έχουν να κανω σιγουρα σε πολίτες οι οποίοι έχουν μια αυξημένη νοοτροπία και ευαισθητοποιημένη νοοτροπία σε θέματα περιβάλλοντος, η επιλογή μιας υπηρεσίας, όπως είναι χρηματοδότησης από μια τράπεζα και λοιπά παίζει ρόλο. Το ερώτημα όμως είναι πόσο ο είναι μεγάλος ο αριθμός αυτών των πολιτών που προσανατολίζονται προς κάθε κατεύθυνση και κυρίως έτσι.

Είδους προγράμματα θεωρώ ότι εκεί υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης.

00:16:49

SPK_1

Εξέλιξης και.

00:16:49

SPK_2

Βελτίωσης και εξέλιξης.

00:16:51

SPK_2

Και που σίγουρα θα διαφοροποιήσουν και την προσφορά και τη ζήτηση ενός προϊόντος μιας υπηρεσίας ανάλογα την πολιτική, την οποία ακολουθεί κάθε τράπεζα.

Ωραία ωραία γιατί κάπου είδα ότι οι πολίτες ψάχνουν μέσω των προϊόντων που αγοράζουν από τις εταιρείες να βρούμε ένα κομμάτι της λύσης λέει και όχι ένα μέρος του προβλήματος. Πώς πιστεύετε πως θα εξελιχθεί η κατάσταση σε 10 χρόνια από σήμερα ή αντίστοιχα σε 20 χρόνια; Με συντομία όμως δεν θέλω να σας βάζω πάλι σε πολύ τέτοιο πολύ σύντομες απαντήσεις. Είναι μέσα στο πολύχρονο και έτσι για τους άλλους. Εν μέρει έκλεψα πολλές απαντήσεις από αυτά που μου είπατε.

Τα θέματα του περιβάλλοντος αν είναι αυτό το ερώτημα, τα πράγματα στον τραπεζικό κλάδο είναι διαφορούμενα γιατί πολλές φορές η αλόγιστη ανάπτυξη και η μη λήψη προστατευτικών πολιτικών στο περιβάλλον ώθησε στην υποτίμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη με όλες τις άλλες αυτές τις κλιματολογικές επιπτώσεις. Αντιδράσεις αρνητικές που υπάρχει στη ζωή του κόσμου τώρα. Αυτό τελικά α κατά πόσο θα αποτελέσει μοιραίο για την ανθρωπότητα; Δεν μπορεί να το ξέρει κανένας, αλλά όσον αφορά τα επόμενα 10 20 χρόνια την επιχειρηματική τραπεζική δραστηριότητα εγώ θεωρώ ότι σίγουρα θα είναι για την επόμενη δεκαετία τουλάχιστον στην πρωτοκαθεδρία των στρατηγικών στοχεύσεων του τραπεζικού συστήματος η εφεύρεση, εξεύρεση, η δημιουργία προϊόντων, τέτοιο που πραγματικά να είναι περιβαντολογικά συμβατά με τις κατευθύνσεις που δίνονται και θέλω να πιστεύω ότι λόγω του ανταγωνισμού, λόγω του ανταγωνισμού που θα υπάρξει δεύτερο να λειτουργήσει θετικά κατά τέτοιο τρόπο ώστε να υπηρεσίες αυτές να είναι και φθηνές για τον κόσμο. Που θα υπάρχει και μια εξοικονόμηση ουσιαστικά και από τη μεριά του πολίτη, δηλαδή όσον αφορά το κόστος.

Τι στόχο έχει θέσει η τράπεζα ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, δηλαδή με βάση το πού εντάσσει αυτά τα προγράμματα ως στόχος της τράπεζας. Απώτερος στόχος που εντάσσει αυτά τα που είναι και ξεκάθαρος αυτή τέτοιου είδους προγράμματα στη στρατηγική της πολιτική που στοχεύει κυρίως στρατιωτών από ένα απώτερος στόχος. Μέσα από αυτή την στρατηγική που ακολουθεί, εντάσσοντας τέτοιου είδους, ας πούμε, κριτήρια όπως είναι τα ESG.

Κοίταξε όταν δει τα πράγματα, το ένα είναι καθαρά εάν δεν μεις σε μια τέτοια κατεύθυνση και πολιτική, κάποια στιγμή θα είσαι εκτός ανταγωνισμού, άρα θα πρέπει οπωσδήποτε να μεις και από την άλλη η Τράπεζα η Eurobank όπως σου είπα είναι να καινοτομεί και να παίρνει της πρωτοβουλίας. Στρατηγική επιλογή της είναι γιατί το πιστεύει είναι ότι θα πρέπει να δημιουργήσουμε έναν κόσμο ο οποίος ο πραγματικά να είναι φιλικά προσκείμενος στο περιβάλλον, γιατί αν δεν υπάρχει μια βιώσιμη πράσινη αειφόρος ανάπτυξη δεν μπορεί να υπάρχει και η αρμονία και στη ζωή, αλλά και στην οικονομία.

Πολύ σωστά; Ο απώτερος στόχος της Τράπεζας είναι ουσιαστικά ενσωματώνοντας κριτήρια όπως είναι τα ESG δηλαδή σεβόμενοι το περιβάλλον την άλλη, την Κοινωνία, τις κοινωνικές ανισότητες και τα λοιπά, αλλά και την εταιρική διακυβέρνηση να συνεχίσει σε αυτό το δρόμο και να μπορεί να έχει την πρωτοκαθεδρία από λέτε εσείς και να ξεχωρίζει, οπότε θα συνεχίσει, πιστεύετε και στο μέλλον, δηλαδή να είναι υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος. Τελευταίο οκεί πάμε στην έβδομη ερώτηση, θεωρείτε ότι τα ESG αποτελούν στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης και βιωσιμότητας; Επί της ουσίας αυτό που έχετε δει συσσωματώνονται στα κριτήρια αυτά επί της πράξης στην πρακτική του θέματος, δηλαδή την τράπεζα.

Σιγουρα σιγουρα γιατι το πρόβλημα, είναι η εκλαϊκευση, αυτών των κατευθύνσεων ώστε να μετουσιώνονται πραγματικά σε προϊόντα και υπηρεσίες οι οποίες να είναι προσιτές, και φιλικές προς το περιβάλλον.

Πάμε πολύ καλά. 8. Πιστεύετε ότι η fintech θα αποτελέσει κίνητρο για την τήρηση της βιωσιμότητας στο μέλλον; Η Fintech μιλάμε για το ουσιαστικά μιλάμε για ένα εργαλείο το οποίο είναι τεχνολογίας και εντάσσεται στο χρηματοοικονομικό σύστημα. Εδώ πέρα και μιλάμε. Ολοι αυτοι δεν ξέρω αν έχετε γνώση ότι το σκηνικό μιλάμε για τις συναλλαγές που γίνονται πλέον έχουμε μεταπηδήσει σε ένα άλλο payroll λοιπόν, ουσιαστικά αυτό που ήθελα μέσω της ερώτησης αυτής θα αποτελέσει ουσιαστικά όλος αυτός ο εκσυγχρονισμός ο ψηφιακός κόσμος και τα λοιπά αν θα αποτελέσει ένα κίνητρο εντάσσοντας και τη

βιωσιμότητα αυτή αν θα υπάρξει κάποια εξέλιξη μέσω του τραπεζικού κλάδου των συναλλαγών της ύλης αυτής το μέλος συναλλαγών και τα λοιπά και τις.

Άκουσε λοιπόν, εδώ υπάρχει το εξής, οι υπάρχουν οι αρχάγγελοι της ανάπτυξης, οι οποίοι είναι τα big data ο ψηφιακός κόσμος και η τεχνητή νοημοσύνη. Χωρίς αυτά δεν μπορεί να υπάρχει αύριο στην όχι μόνο στην τραπεζική, σε οποιαδήποτε οικονομική ανάπτυξη, αλλά η τράπεζα μας δίπλα από την τεχνητή νοημοσύνη, βάζεις τη συναισθηματική νοημοσύνη πάντοτε στο καθετί είναι επίκεντρο ο άνθρωπος. Άρα λοιπόν όλα αυτά σίγουρα θα πρέπει να προσαρμόζονται σε πολιτικές αλλά επουδενί δεν πρέπει να αποκόπτουν την σχέση με την ανθρώπινη επικοινωνία και από την άλλη θεωρώ ότι από ένα σημείο και μετά υπάρχουν κίνδυνοι κίνδυνοι στις συναλλαγές οι οποίες γίνονται, οι οποίοι είναι απρόβλεπτοι και πολλές φορές και άγνωστοι κίνδυνοι, οι οποίοι μπορεί να οδηγήσουν σε οι καταστροφές οικονομικές των εμπλεκόμενων συναλλασσόμενων.

Γιατί πλέον αυτό έχουμε μπει στην τέταρτη βιομηχανική επανάσταση και όλα έχουν να κάνουν με τον ψηφιακό κόσμο και όλα θα στόχος αυτό που βλέπω και εγώ και έτσι είναι όσο λίγο λιγότερο η ανθρώπινη παρουσία, όσο περισσότερο τα μέσα. Γι αυτό και σας μίλησα κιάλας και για το συγκεκριμένο Ας πάμε μια τελευταία ερώτηση, έχετε να προτείνετε λύσεις που θα ενισχύσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη ή θα θέλατε να προσθέσετε βάζοντας και τη δέκατη ερώτηση ενσωματώνοντας και τη δέκατη ερώτηση, θέλετε να προσθέσετε εσείς κάτι;

Όσον αφορά αυτό με τις λύσεις που θα μπορούσαν να ισχύσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη επί της ουσίας όμως.

Κοίταξε τώρα η λύση στο να προτείνεις κάτι και λοιπά είναι μια κουβέντα και ένα κεφάλαιο ολόκληρο μιας άλλης συζήτησης. Αλλά το επιστέγασμα όλης αυτής της κουβέντας οποία σας κάνουμε για μένανε είναι ότι θα πρέπει το παραγόμενο προϊόν, το οποιοδήποτε παραγόμενο προϊόν να μπορεί να είναι και σε προδιαγραφές σε ποιότητα αλλά και σε τιμή κόστους παραγωγής τέτοιο που να είναι αποδεκτό από τον καταναλωτή. Εάν λοιπόν έχεις μια υπηρεσία ή ένα προϊόν, το οποίο τελικά απευθύνεται σε λίγους και είναι καταδικασμένο να εξυπηρετείς μόνο τις ανάγκες των λίγων και όχι των πολλών. Εμείς λοιπόν, εδώ έχουμε επιλέξει να απευθυνόμαστε και να καλύπτουμε τις ανάγκες των πολλών και οι λύσεις και οι προτάσεις πρέπει να γίνονται είναι προς αυτή την κατεύθυνση.

Γενικός Διευθυντής DoValue

Κάνω το μεταπτυχιακό μου στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Έχω σπουδάσει διοίκηση επιχειρήσεων στην Καλαμάτα. Έκτοτε μπηκα σε αυτο το λιγο Ετσι Προσαρμοστικά για αυτή τη δουλειά. Έμεινα όμως μια ένας λανθασμένος εφησυχασμός και τώρα μπήκαμε στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και κάνω το μεταπτυχιακό μου με το θέμα. Η βιωσιμότητα στα πλαίσια της στρατηγικής ανάπτυξης των τραπεζών στην Ελλάδα είναι δικό μου θέμα. Εφόσον είχα εδώ και αυτή τη σχέση με την Eurobank και τη DoValuem λέω γιατί της επί της ευκαιρίας να κάνουμε και συνεντεύξεις θα ανεβάσει και το επίπεδο. Όσον αφορά του δείγματος και τα λοιπά λοιπόν και για τις συνεντεύξεις αυτές και για το κομμάτι της έρευνας, έχουμε κάποιες συγκεκριμένες ερωτήσεις οι οποίες έχουν να κάνουν με στοχευμένα θέματα όσον αφορά με τη βιωσιμότητα, δηλαδή με την βιώσιμη τραπεζική, τι ακριβως κανει; Ας πούμε η doValue με τα κριτήρια ESG.

ESG είναι περισσότερο γενικώς ο βαθμός που θέλεις του.

Εμένα με ενδιαφέρει γενικά η βιώσιμη ανάπτυξη στο κομμάτι της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή η Dovaluem θα μπω στοχευμένα στις ερωτήσεις ώστε να μην χάνουν.

00:01:23

SPK_2

Υπάρχουν και να σας.

00:01:23

SPK_1

Διευκόλυνα και εσάς.

00:01:25

SPK_2

Και πως είναι βεβαίως η σερβισες σήμερα την κάνουν, πηγαίνουν και διαχειρίζονται τα επισφαλείς απαιτήσεις κόκκινα δάνεια των τραπεζών.

Ωραία αυτές τα συγκεκριμένα δάνεια πηγαίνει ο χρήστης πηγαίνουν funds στα οποία τα αγοράζουν ωραία και τα funds είναι ο πελάτης της dovalue και των servicers των υπολοίπων. Οι εταιρείες αυτές είναι αποκλειστικού σκοπού, που σημαίνει ότι μπορούν να κάνουν μόνο αυτή τη δουλειά. Και τι κάνουν στην πράξη είναι να ενημερώνουν τους χρήστες για τα υπόλοιπα και να μπαίνουν σε κάποιες λογικές σε συνεργασία με τα funds τα οποία να μπορούν να βρίσκουν καταστάσεις προκειμένου να μπορεί όσο το δυνατόν πιο εύκολα να γίνεται η αποπληρωμή ή να εγγυάται ότι το συγκεκριμένο κομμάτι θα συνεχίσει να τρέχει Αυτός ήταν ο αρχικός σκοπός. Αυτή είναι ή μεταξύ μας; Κανένας δεν θέλει να διαχειρίζεται ακίνητα, κανένας δεν θέλει.

Να περιέλθουν σε αυτό, όπως όλη η λογική είναι ότι θέλουν να μπορεί να εξυπηρετηθεί το κομμάτι των δανειοληπτών με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να εξυπηρετήσει το υπόλοιπο των δανείων, το οποίο έχει λάβει είτε αυτοί είτε οι εγγυητές τους. Και τώρα σε εκεί τα διάφορα funds έχουν και αυτοί κάποιες δικές τους στρατηγικές, δηλαδή υπάρχουν κάποια funds στα οποία η λογική είναι ότι σου λέει ο άλλος, όχι λεφτά έπρεπε πριν να πληρώνει 500€ οκεί να το κάνουμε 100, αλλά δεν θα σταματήσει 100 100 100 και θα το δίνει εσαεί.

Ωραία και αν για οποιοδήποτε λόγο το ένα 100 το ξεχάσεις μιλάει στον δικηγόρο μου και δεν ξαναμιλάω. Δηλαδή είναι αυτή της φιλοσοφίας. Υπάρχει ευελιξία αν θέλεις την αρχή και αυστηρότητα αν δεν το τηρήσει.

Αυτό είναι το ένα δεύτερης περίπτωσης είναι υπάρχουν κάποια funds που τους λέει να σου πω εμένα τελικά μου στοίχισε αυτή η ιστορία; Χ δώσουν και 5/10% παραπάνω για το κόστος χρήματος και όλα αυτά ωραία.

Παρ το εσύ ή βρές ή από κάπου αλλού ΜΕΡΙΚΑ δώσετε λεφτά τελειώνουν Ωραία αυτή είναι η δεύτερη και το τρίτο είναι συνδυασμός κάποιο κομμάτι δόσης καποιο κομματι προκαταβολή .

Η αλήθεια είναι ότι στο παρελθόν ο κόσμος (εδώ έχουμε πάνω από ένα εκατομμύριο δανειολήπτες) ο κόσμος ήταν, επειδή δεν υπήρχε η αξία του ενεχύρου από πίσω που ήταν τα σπίτια συνήθως, επειδή δεν υπήρχε αγορά και γύρω από το 10 μέχρι το 15 που ήταν η κρίση, με αποτέλεσμα η θεωρητική αξία αυτών ήταν μη εμπορική σου έλεγε ο άλλος πάρε τα τούβλα

Τώρα η λογική Ξαφνικά χρωστάς 50-100 χιλιάδες ενώ η αξία σαν ενεχυρο από πίσω αξίζει 150, οπότε σου λέει πως θα το σώσουμε, αλλά η λογική είναι ότι προσπαθείς σε αυτό το πλαίσιο να κάνεις ότι μπορείς από αυτή την άποψη. Τώρα αυτό είναι το ένα. Το δεύτερο κομμάτι είναι ότι αυτό δημιουργεί όμως δυνατότητες σε εταιρείες να επεκταθούν και σε άλλα πράγματα. Ένας βαθμός 2^{ης} επέκτασης ότι κοίτα έχει όμως δύο 3 σπίτια και σου λέει Έλα να πουλήσουμε ένα σε καλύτερη δυνατή τιμή να ξεχρεώσω και να τελειώνουν οκεί.

Βάζουμε εμείς ή συνεργαζόμαστε με μεσίτες ώστε να στοιχίζει λιγότερο από το λήπτη και να είναι και η πιο εγγυημένη, πιο γρήγορο, με αποτέλεσμα να επι βοηθήσουν. Ας πούμε της κατάστασης. Μια περίπτωση δεύτερη περίπτωση είναι οι μεγάλοι επιχειρηματίες που σου είχαμε. Ένα ωραίο παράδειγμα του Έλληνας λέγεται επιχειρηματίας, ο δημοσιεύτηκε κιάλας, αυτός είχε πάρει τρελό δάνειο πάνω από 100 εκατομμύρια και είχε πάρει 5, 6 κτίρια στο δαχτυλίδι κοντά στον ΟΤΕ.

Ξενοδοχείων.

Όχι γραφεία Προσπαθούσε με κάποιον τρόπο να το πάρει όλο μαζί. Ναι, ωραία εμείς τι κάναμε; Το σπάσαμε σε κομμάτια και λέμε ποιος είναι ο νοικάρης; Ελληνικά πετρέλαια, Έλα να σε πείσω για ποιο λόγο καλό είναι να πας να το αγοράσεις εσύ σε αυτή την τιμή.

Αποτέλεσμα βρέθηκε ο επιχειρηματίας είναι οκεί και τα θα'ναι ξεχρεωθεί καν και οι εταιρείες είναι ευχαριστημένες σαν, και εμείς σαν ενδιάμεσος κάνουμε σωστά τη δουλειά μας, οπότε όλο αυτό το κομμάτι κινείται προς αυτή την κατεύθυνση. Άρα η λογική λοιπόν είναι ότι με εταιρείες τέτοιου τύπου να μπορείς να επιβοήθησεις στην λογική της του να φέρνεις κοντά αγοραστές και πωλητές για την ακίνητη περιουσία όπου το θέλουν.

Τρίτο κομμάτι είναι ότι ο αλβέρτος χρωστάει 50.000, έπρεπε να πληρώνει 500€. Τη δόση μου το κάνουν τώρα 200€ και πρέπει να πληρώνουν εσαεί αν για 3 χρόνια πάνω από 3 χρόνια πληρώνω 200€ ανελλιπώς ωραία τότε βγαίνω από καθεστώς τραπεζικού συστήματος ότι είμαι κακοπληρωτής ή με ληξιπρόθεσμη οφειλή μπορεί να χρωστάω λεφτά, αλλά επιτρέπεται πλέον στις τράπεζες να με ξαναδανειοδοτήσουν.

Ναι ωραία εκεί τι γίνεται τώρα; Μαζεύονται ποσά τέτοιου τύπου τα οποία πλέον ξέρεις ότι αυτοί πληρώνουν τώρα τι πως θα κάνεις να τα πάρουν αυτά τα funds και να τα ξαναπουλήσουν στις τράπεζες;

Και με αυτό τον τρόπο κλείνει το κύκλο, δηλαδή στην πράξη παίρνεις κάτι το οποίο δεν δούλευε και τώρα όταν καταφέρεις αυτό το πράγμα, να ξαναγυρίσει στο

τραπεζικό σύστημα ένα μέρος αυτού αυτόματα σημαίνει ότι έχει εξυγιανθεί η λογική αυτή.

Αυτή είναι η λογική της βιωσιμότητας των εταιρειών αυτού του τύπου.

Αυτό είναι το τώρα για να μπορούν οι εταιρίες αυτές να ανταπεξέλθουν χρειάζονται ταμειακή ρευστότητα γιατί πολλές φορές προπληρώνουν ενέργειες που γίνονται για λογαριασμό πελατείας, ακόμα και νομικές ενέργειες, κάποιες φορές έναντι των funds τα οποία μετά έρχονται τα funds ή οι πελάτες με τις εισπράξεις που έχουμε και είμαστε αποδίδουν πίσω μαζί με την μαζί με την λογική της προσόδου του εσόδου που έχουμε εμείς.

Σε βοηθήσω λίγο και θα σε πάω λίγο και πιο στοχευμένα γιατί δεν ξέρεις να δίνουμε πολύ έμφαση στο κομμάτι της βιωσιμότητας, αλλά και γενικότερα με βάση το περιβάλλον. Πως εφαρμόζεται η βιώσιμη ανάπτυξη στην τράπεζα στην οποία εργάζεστε;

Εδώ στην πράξη στην τράπεζα υπήρχε ένα άτομο το οποίο προσφάτως ας πούμε με. Έβλεπε αν γινόταν η διαδρομή να είχαν γκαζόν, ώσπου σε τέτοιο βαθμό ή εδώ στην εταιρεία. Η λογική είναι ότι έχουν έρθει και έχουμε ανακαινίσει τα κτήρια. Στον σύγχρονο της λογικής έχουν αλλαχτεί πολύ παλιά μηχανήματα, τα οποία ήταν ενεργειακά κοστοβόρα προς την κατεύθυνση αυτή και γενικώς είμαστε φίλα προσκείμενοι, δηλαδή λιγότερο χαρτί ή λιγότερης ευαισθητοποίηση τιμές για ενέργεια στα γραφεία αυτόματα και όλα αυτά.

Οπότε να μπορέσουμε να μπορούμε στην λογική αυτή, να στηριχθεί η ανάπτυξη εταιρική πρώτη φάση και με περιβαλλοντικά κριτήρια. Η αλήθεια είναι ότι δεν είμαστε βιομηχανία, δεν έχουμε απόβλητα, δεν έχουμε πράγματα του τύπου για να πεις ότι ΟΚ υπάρχει ένας έξτρα βαθμός ευαισθητοποίησης, αλλά ακόμα και το υπόλοιπο κομμάτι για το κόστος ενέργειας είναι ακριβό σαν κομμάτι, δηλαδή ακόμα και το ρεύμα ή φυσικό αέριο, κλιματισμοί και όλα αυτά.

Θεωρούμε ότι ο τρόπος με τον οποίο γίνεται είναι με τους πιο σύγχρονους τρόπους που υπάρχει. Είχαμε φέρει και εταιρείες να πιστοποιήσουν το βαθμό αυτόν και αν υπάρχουν και κάτι ακόμα, το οποίο θα μπορούσε να κάνουμε ένα σύγχρονο δημόσιο και οι γινόμαστε.

Τέλος μάλιστα λοιπόν πάμε στη δεύτερη ερώτηση, η οποία είναι, πώς ήταν η κατάσταση 10 χρόνια πριν;

Θα έλεγα ότι δεν υπήρχε καθόλου η αίσθηση της βιώσιμης ανάπτυξης ένα.

Ήταν μια θεωρία, θα έλεγα για τις περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις και.

Το ευχάριστο είναι ότι τελευταία όχι μόνο σε φαντάσου εμείς είμαστε παροχής υπηρεσιών και έχουμε βαθμό ευαισθητοποίησης πολύ περισσότερους λόγω εταιρείες, οι οποίες πλέον υπάρχει και νομικό πλαίσιο σε αρκετά κομμάτια, τα οποία είναι αρκετά αυστηρό πρότεινα να μπορείς να πούμε να το ανταπεξέλθεις. Χρειάζεται να κάνεις επενδύσεις σε κάποια πράγματα ώστε πραγματικά να είσαι τοπ

Όποτε το θεωρείς ότι αυτή τη στιγμή ας πούμε η κατάσταση ότι υπήρχε παλιότερα έχει υπάρξει μεγάλη εξέλιξη.

Σωστά κι εμείς; Επειδή η εταιρεία ανήκει σε όμιλο και βλέπουμε συγχρόνως τα στοιχεία που γίνονται στην Ισπανία, στην Ιταλία, στην Κύπρο. Μπορώ να πω ότι είμαστε από τις καλύτερες στατιστικά

Πάμε στην τρίτη ερώτηση, η οποία είναι, πώς είναι η κατάσταση επί του παρόντος για να συγκρίνουμε να κάνουμε λίγο σύγκρισης του μέλλοντος;

Εγώ πιστεύω ότι υπάρχει ευαισθητοποίηση σε βαθμό ιθύνοντων, υπάρχει ευαισθητοποίηση σε λογική δεικτών, δηλαδή στοχοποίηση, ότι πρέπει να ρίχνουμε λιγότερο waste ή πρέπει να λένε, να ξοδεύουμε λιγότερο ή να κάνουμε περισσότερα πράγματα ηλεκτρονικά στην όλη διαδικασία.

Δεν είμαι σίγουρος ότι αυτό έχει φτάσει στον τελικό χρήστη σε ποιο βαθμό των ιδεατών; Γιατί δεν το κάνει ο άλλος στο σπίτι του τόσο εύκολα δηλαδή δεν είναι ότι έχει περάσει αυτό; Ναι. Η αλήθεια είναι ότι η Βορειοευρωπαίοι είναι πιο γκολ στο κάθε άτομο ή υπάρχουν δήμοι για τα σκουπίδια για τον τρόπο, γιατί αυτό εδώ η αλήθεια είναι ότι ενώ γίνονται προσπάθειες και εκπαίδευση όπως σχολεία και ακουστώς ποιήσης και διάφορα τέτοια ωραία πράγματα προς αυτή την κατεύθυνση έχουν την έννοια ότι ο μέσος πολίτης έχει δρόμο ακόμα.

Ουσιαστικά δηλαδή στην εφαρμογή από τη θεωρία στην εφαρμογή υπάρχει μια μεγάλη απόκλιση, ΟΚΕ.

Ένα είναι αυτό και το δεύτερο είναι ότι πολλοί δεν βλέπουν το όφελος. Δηλαδή ο Έλληνας κινείται λίγο και με το κίνητρο το οικονομικό, οπότε εάν με κάποιον τρόπο κάποιους δηλαδή που έκαναν παλιά σου λέει, απέσυρε μια συσκευή υψηλής ενεργειακής κλάσης με μια άλλη; Και αντίστοιχα με βάση αυτό θα πάρεις πίσω έχει η 100 ή γύρνα τα αυτοκίνητα. Τώρα ας πούμε. Πέρασαν όμως ότι στόλοι αυτοκινήτων τα οποία έπαιρναν εταιρείες από leasing το 30%, 25, 30% να είναι plug in. Υπάρχουν πράγματα τα οποία ή ο νόμος μπορεί να σε εξωθήσει, να σου δημιουργήσει οφέλη ή μέσω αυτού του οφέλους να σε ευαισθητοποιήσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Θα υπάρξει ένα κίνητρο.

Δηλαδή υπάρχουν τόσα άλλα πράγματα που το κάνουν σαν κομμάτι ή γίνεται πολλές φορές ατύπως απλώς για μένα είναι καλύτερο να περνάς και το βλέπουν όλοι σαν Οικονομικό αλλά δεν κοιτούν την πραγματική ουσία που υπάρχει.

Και το κεντρικό μήνυμα δεν περνάει πολλές φορές.

Μάλιστα αυτό ισχύει λοιπόν τέταρτη ερώτηση, έχετε δει διαφορά ανάμεσα στην απόδοση της Τράπεζας από την εφαρμογή των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης και των ESG

Έχετε δει διαφορά στην απόδοση της Τράπεζας από την εφαρμογή των στόχων ουσιαστικά των στόχων των 17 στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης και των κριτηρίων ESg

Πιστεύω ότι ναι, με τη λογική ότι αποτελούν εσωτερικές στοχοποίησης για να πιάσεις τα αντίστοιχα κριτήρια.

Αρχής ότι βελτιώνε με την εφαρμογή. Μάλιστα, πως πιστευεται ότι θα εξελιχθει η κατασταση σε 10 χρόνια από σήμερα και αντίστοιχα σε 20 χρόνια;

Εγώ πιστεύω ότι χρειάζεται περισσότερο να υπάρξει επικοινωνία, κινητοποιήσεις τους χρήστες, δηλαδή τους έλληνες πολίτες.

Αρα μιλάμε για το κομμάτι των της πολιτείας κοινωνίας εγώ.

Βέβαια, εγώ θα έλεγα ως όλο το εύρος, λέει η πολιτεία. Επιχειρήσεις.

Ακόμα και εμείς όπως λόγο, κάνουμε πολλά πράγματα. Δεν είμαι σίγουρος ότι έχει φτάσει στον τελευταίο τι;

Αρα πιστεύεις ότι τράπεζα από μέρους της έχει κάνει πράγματα και κάνει πράγματα πολύ περισσότερα από αυτά τα οποία οι πολίτες εφαρμόζουν;

Είναι και τα άτομα τα οποία σχετίζονται έχουν κάνει καλή δουλειά

Αρχή να κάνουν λοιπόν περισσότερο με την περιβαλλοντική, ουσιαστικά ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Και όχι τόσο το να της Τράπεζας και των υπαλλήλων ας πούμε και των επιχειρηματιών.

Οι επιχειρηματίες πρέπει να κάνουν αυτό που πρέπει να κάνουν στον έπακρο βαθμό.

Ένα από την άλλη, η ευαισθητοποίηση θα θεωρώ ότι είναι καλύτερα να γίνει πιο μαζική.

00:15:39

SPK_1

Ναι λοιπόν, πώς πιστεύετε ότι θα εξελιχθεί η κατάσταση στον τομέα Αυτό; Τι στόχο έχει θέσει τράπεζα ή του βάλουμε εδώ πέρα ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη;

Γενικότερα, η ουσία να ποια είναι τα κριτήρια και τους δείκτες να είναι πάντα στο τοπ

Αν το θέλουμε έτσι ευρωπαϊκά γενικώς επειδή η μαμά εταιρεία είναι εισηγμένη, υπάρχουν reports ευαισθητοποίησης και αυτά εδώ και γενικώς θέλουμε πάντα να είναι άλλος ένας παράγοντας στον οποίο πραγματικά να μην να μην υπάρχει οποιοδήποτε μεμπτό προς αυτή την κατεύθυνση.

Θεωρείται ότι τα ESG αποτελούν στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης και βιωσιμότητας

Εγώ πιστεύω είναι ένα μέσο προς την επίτευξη. Εγινε και ένα δευτερο καλο που εχει είναι ότι καποια πραγματα κανει μετρήσιμα.

Άρα αλβέρτο, εσύ θεωρείς από τη θέση σου για τα λοιπά ότι είναι πολύ σημαντικά; Δηλαδή εφαρμογή των ESG για την Τράπεζα

Εγώ πιστεύω ναι και θα έπρεπε να είναι και πιο γενικευμένο, δηλαδή αυτή τη στιγμή η νεαρή πηγαίνει κυρίως επενδυτές μετόχους. Θα μπορούσε το ίδιο πράγμα να κινείται; Ας πούμε και σε όλο τον κόσμο.

Πιο μαζικά, όπως συλλογικά λοιπόν, τι άλλο αυτό είναι κάτι που ναι μεν φέρει να το δω δεν με ενδιαφέρει να το μάθω και εγώ εκ των έσω. Αν λοιπόν πιστεύετε ότι η fintech θα αποτελέσει κίνητρο για την τήρηση της βιωσιμότητας στο μέλλον;

Πιστεύω ναι, γιατί ο λόγος είναι ότι προσπαθούν να βρίσκουν πράγματα τα οποία πληρούν όλες αυτές τις καταστάσεις, δηλαδή πλέον δεν θα δεις ένα σύγχρονο ή μοντέρνο κτήριο και να έχει φουγάρο. Ας πούμε, η καυστήρα με λιγνίτη ή κάτι άλλο ή πετρέλαιο ντίζελ. Η λογική είναι ότι και τα πράγματα χτίζονται αν το θέλουμε τεχνολογικά με σύγχρονες και με περιβαλλοντική ευαισθησία. Άρα η συγκεκριμένοι, οι εργολάβοι, αυτοί οι οποίοι είναι εντολοδόχοι αν το θέλεις των εταιρειών, το θεωρούν προαπαιτούμενο ως προς την κατεύθυνση αυτή, με αποτέλεσμα το σέβονται. Αυτό είναι το ένα κομμάτι και το δεύτερο κομμάτι είναι ότι στο παρελθόν υπήρχαν πάρα πολλά πράγματα τα οποία δεν μπορούσες να κάνεις αλλιώς, δηλαδή έπρεπε να βγάλει φωτοτυπία ή να τυπώνεις αβέρτα, ας πούμε ναι, τώρα μια φωτογραφία όλοι έχουμε στο κινητό θα σας πούμε, βλέπουμε ότι πάρα πολύ έχει περάσει στο κομμάτι στο Διαδίκτυο. Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές έχουν γίνει πολύ με paypal και τα λοιπά άρα θα αποτελέσει κίνητρο

Θα αποτελέσει κίνητρο θετικό όσον αφορά και το κομμάτι της βιωσιμότητας.

Έχετε να προτείνετε λύσεις που θα ενισχύσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη;

Με Μετρήσιμους δείκτες ανα τομείς, δηλαδή να βγάζεις ποιος τομέας θεωρείται πιο περιβαλλοντικά ευαίσθητος. Ας πούμε σε υπάρχουν πολυεθνικές,

Δεν πιστεύεις ότι είναι δύσκολο αυτό όσον αφορά με το δείκτη βίαιης μέτρησης της βιωσιμότητας.

Σε θυγατρική της Eurobank σε διαγωνισμό εσωτερικά και μέσα από το διαγωνισμό αλλάχθηκαν όλα τα ποτήρια σε πλαστικά, υπάρχουν τρόποι για να μπορέσει κάποιος να το εμψύσει. Αν το θέλεις πάρα πολλά και να καταλάβει λίγο τη λογική. Το θέμα είναι σου λέω ότι να πάρει το βαθμό προτεραιοποίησης της Ατζέντας σε μεγαλύτερο κομμάτι.

Μάλιστα λοιπόν και πάμε και στην τελευταία, στην οποία θέλετε να προσθέσετε εσείς κάτι άλλο; Όσον αφορά αυτό και το θέμα της εργασίας μου, τον Αλβέρτο.

Καλό θα είναι οι οποίοι επιτελούν το θέλεις το θεσμικό έργο το οποίο είναι Ευρωπαϊκή Ένωση να μην μένουν λίγο στο επιφανειακό αλλά να βλέπουν τα πράγματα πιο σφαιρικά

Με το θέμα ότι θα έπρεπε να μπορούν να δίνουν και πιο πρακτικά παραδείγματα στη λογική τι θα κάνουν ή να βγάζαν για κάποιες περιπτώσεις ότι η εταιρεία πρότυπο σε αυτό το κομμάτι είναι ο τάδε.

Ο καθένας προσπαθεί να βρει τρόπους γιατί γιατί θέλει να κάποιον τρόπο να αναδειχθεί μέσα από αυτό το ανάποδο της ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Ουσιαστικά από αυτή τη διαδικασία, μέσα από αυτή τη διαδικασία. Για ποιο λόγο λοιπόν μην αφήσεις κάτι το οποίο σου για να το πιεις νερό, Τι κακό;

Είναι αυτό εννοείται αυτό, γιατί το ΠΑΜΕ, όπως είπαμε συλλογικά που έχει να κάνει με τις επιχειρήσεις σε μια τράπεζα μέσω της κλιματικής αλλαγής που προσπαθεί τέλος πάντων μέσα από αυτή την κατάσταση να αντιμετωπίσει και τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής.

00:21:49

SPK_1

Αλλά και να προσαρμόσει τέλος πάντων τη στρατηγική της πολιτική πάνω σε αυτό, αλλά και ταυτόχρονα αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Αλλά φέτος σε ευχαριστώ πάρα πάρα πολύ.

00:21:58

SPK_2

Χρειάζεται περισσότερα άτομα τα οποία να'ναι του χώρου, τα οποία να μπουν στους επιχειρησιακούς πόρους για να μπορέσουν να αποδώσουν έργο

Οικονομικός διευθυντής επί χρόνια γενικός σαν τομείς ευθύνης είναι ότι έχει σχέση δηλαδή λογιστική οικονομικά reports ενοποίησης και reports στους εποπτικούς φορείς.

Ποσα χρονια περιπου αυτη;

Αυτό το 1993.

Στην αρχή σαν οικονομικός αναλυτής με τα περισσότερα εσωτερικός ελεγκτής και τα τελευταία 20 χρόνια οικονομικός διευθυντής και συγχρόνως συνιστώ σε τομείς προμηθειών, λειτουργικών απαιτήσεων σε κάποιες φορές και αυτά γενικώς είναι η τυποποιημένη δουλειά ενός οικονομικού διευθυντή όπου τελευταίο διάστημα τα τελευταία χρόνια θέλει και περισσότερο να αποκτήσει λογική κατανόηση τεχνολογικών, τεχνολογικών εφαρμογών

